

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Gárdony Város Önkormányzat

2025-2030

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	4
Értékeink, küldetésünk.....	10
Célok.....	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	13
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	13
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	44
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	67
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	77
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	87
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi	
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	97
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	98
1. A HEP IT részletei.....	98
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	98
Jövőképünk.....	99
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	100
3. Megvalósítás.....	105
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	105
3.2 A megvalósítás folyamata.....	105
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	107
3.4 Nyilvánosság.....	107
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	109
4. Elfogadás módja és dátuma.....	110

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Gárdony Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A mindenki számára egyenlő esélyeket biztosító társadalom megköveteli a társadalmi érvényesülést gátló akadályok elmozdítását, valamint egy olyan légkör kialakítását, melyben a sokféleség a társadalmi-gazdasági életerő forrását jelenti.

Az elvárások alapján az országok – régiók, kistérségek, települések – feladata a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése.

Az esélyegyenlőség biztosítása és előmozdítása jól elkülöníthető fogalmak, melyek egyben egymást kiegészíthető célokat jelölnek meg:

- az esélyegyenlőség biztosítása olyan, általában passzív cselekedet, amely valamit kinyit, lehetővé tesz az adott védett csoport számára is,
- az esélyegyenlőség előmozdítása aktív cselekedet, melynek eredményeként a védett csoport tagjai valóban élni tudnak a számukra is nyitott lehetőségekkel.

Az esélyegyenlőség érvényesüléséről csak akkor beszélhetünk, ha mindkét cél egyszerre teljesül: az adott védett csoport tényleges résztvevővé válik.

Ennek érdekében a fogadókészséget fejleszteni kell, ki kell alakítani

- a megkülönböztetés tilalmát,
- az egyenlő bánásmódot,
- az emberi méltóság tiszteletben tartását,
- a társadalmi szolidaritást.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Az esélyegyenlőség pozitív befolyásolásához megerősítő intézkedéseket kell kidolgozni, melynek stratégiai terve az esélyegyenlőségi program. A program része

- a körültekintő, részletes helyzetelemzés,
- az alapelvek, célok meghatározása,
- a továbblépés lehetőségeinek megkeresése a partnerségi megközelítés lehetőségének számba vételével.

Az esélyegyenlőség előmozdítása konkrét, a hátrányok kiegyenlítését segítő intézkedések végrehajtásával érhető el. Ennek érdekében az állami intézkedések keretén belül a területet érintő szabályozás olyan lehetőségeket biztosít, melyek a közösségi erőforrások leghatékonyabb felhasználását teszik lehetővé.

A település bemutatása

Gárdony a Velencei-tó déli partján, a Dunántúl kapujában fontos útvonalak találkozásában fekszik. A fővárostól 45 km-re, Székesfehérvártól 20 km-re, 6260,5 hektár területen terül el.

A tópartnak Velencétől jó közúti kapcsolata van keresztirányban Pusztaszabolcs-Adonyon át a 6-os úttal (Dunaújváros) és a Duna vonalával, valamint Nadap-Lovasberényen át a Vértes tájaival. Partjait északon az M7-es autópálya, délen a Budapest-Nagykanizsa vasútvonal és a 7-es főút fogja közre. Ezekből következően jól és viszonylag könnyen megközelíthető az ország nyugati és keleti részéről is.

A tó vize, a kedvező éghajlat, a természeti adottságai országos jelentőségű üdülőterületté tette a települést. Gárdony a Velencei-tavi üdülőkörzet egyik közigazgatási, ellátó, idegenforgalmi központja. Három városrészből áll: Gárdony, Agárd, Dinnyés. Három, némileg eltérő arculatú városrészből áll: Gárdony városias településrész, széleskörű kereskedelmi, és kulturális szolgáltatásokkal, Agárd kertváros jellegű, sok hétvégi házzal és idegenforgalmi létesítményekkel, Dinnyés csendes, természeti értékekben gazdag, az ökoturizmus célpontja.

A korábbi egyszerű község (első okleveles említése 1424-ből való) 1970. január 1-től nagyközség, 1984-től városi jogú nagyközség (városkörnyéki székhely, 14 település tartozott hozzá), 1989. március 3-tól város.

A város kommunális ellátottsága jó. A város kereskedelmi és szolgáltató hálózata jól kiépített. ABC áruházak, élelmiszerláncok üzletei és több iparcikk üzlet várja a vásárlókat. Számos étterem, vendéglő és csárda, különböző kategóriájú hotel, motel, panzió, kemping, jól kiépített strandok állnak a pihenni vágyók rendelkezésére.

A város egészségügyi ellátottsága magas színvonalú - négy felnőtt háziorvosi körzet, két gyermek háziorvosi körzet, két fogorvosi körzet biztosítja a lakók egészségügyi alapellátását. Emellett elérhető szolgáltatások körében megtalálhatók alternatív gyógymódok, valamint reumatológiai, szemészeti, nőgyógyászati szakrendelés és kislabor.

A városban könyvtár szolgálja az olvasni, művelődni vágyó állandó lakosokat és üdülőket. A város műemlékei nevezetesek. Az 1784-ben épített református templom híres műemléki épület. Itt keresztelték meg az Agárdon született nagy magyar író, Gárdonyi Gézá (Ziegler Géza). Az agárdi katolikus templom 1824-ben épült.

A településen három önkormányzati fenntartású és egy Gárdonyi Református Egyházközség által fenntartott óvoda működik, két általános iskolában folyik az oktatás, és az egyik iskolában a gimnáziumi képzés is biztosított. A széles körű szociális ellátás érdekében önálló intézményként

önkormányzati fenntartásban a Fókusz Szociális Szolgálat Alapszolgáltatási Központ és Család és Gyermekjóléti Központ működik.

Évadnyitó rendezvények, az évenként ismétlődő kulturális programok, a művészeti jellegű kiállítások és jótékonyági koncertek hagyományteremtő értékek. A sportversenyek a sokféle kirándulási lehetőség, a tó körüli kerékpáros- és a vízi túrák idegenforgalmi szempontból is érdekesek, vonzóak.

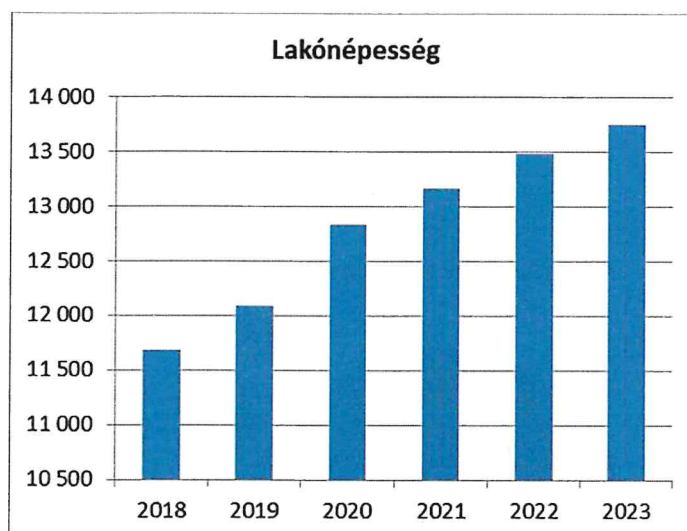
Agárd településrészen található az 1999-ben gyógyvízzé minősített meleg vizű fürdőkomplexum, ahol kemping is várja a vendégeket.

Gárdony város fejlődését, az itt lakók életkörülményeit a jövőben is elsősorban a térség üdülőterület jellege és ebből adódóan az idegenforgalom határozza meg, és erős közigazgatási szempontból is körzeti szerepe.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 001)	Változás
2018	11 679	bázis év
2019	12 085	103,48%
2020	12 832	106,18%
2021	13 164	102,59%
2022	13 486	102,45%
2023	13 750	101,96%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

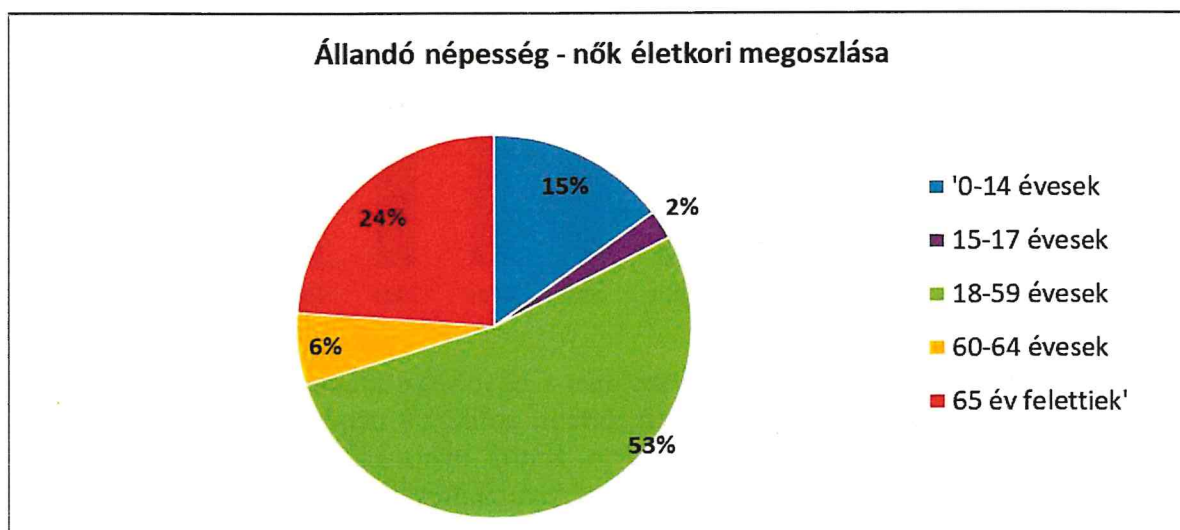
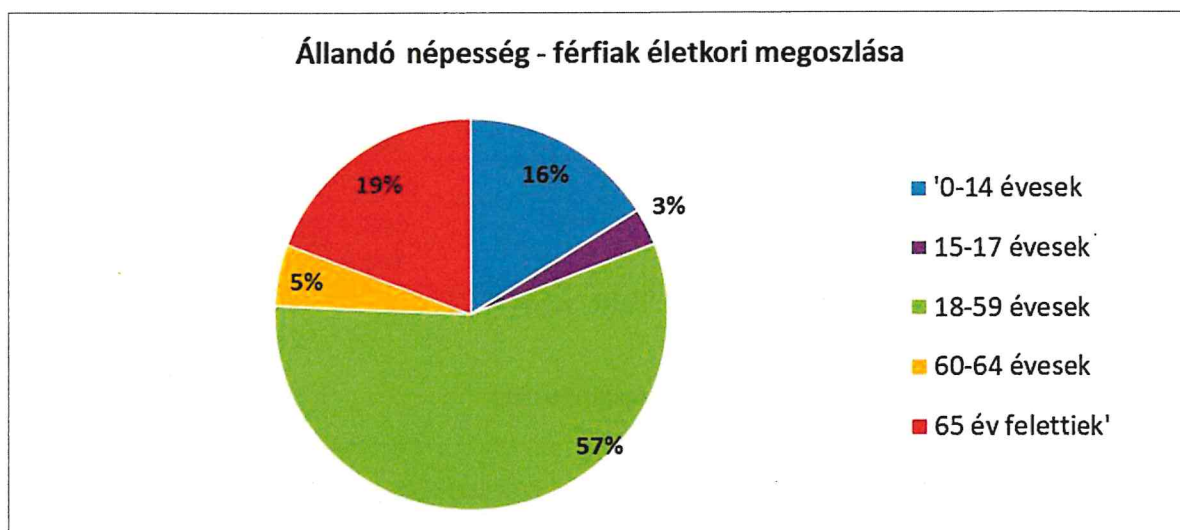

A lakónépesség száma folyamatosan nő, azonban a növekedés üteme csökkenő tendenciát mutat. A legnagyobb éves növekedés 2020 évben történt, amikor a népesség 747 fővel nőtt az előző évhez képest, ami 6,81 %-os növekedést jelent. Ennek oka a következő adatokat is figyelembe véve leginkább a településre beköltözések miatt van. A növekedési ütem a 2020 évet követően fokozatosan lassult.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	6 024	6 391	12415	48,52%	51,48%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			368	2,96%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	970	951	1921	7,81%	7,66%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	185	158	343	1,49%	1,27%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	3 408	3 373	6781	27,45%	27,17%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	306	387	693	2,46%	3,12%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	1 155	1 522	2677	9,30%	12,26%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

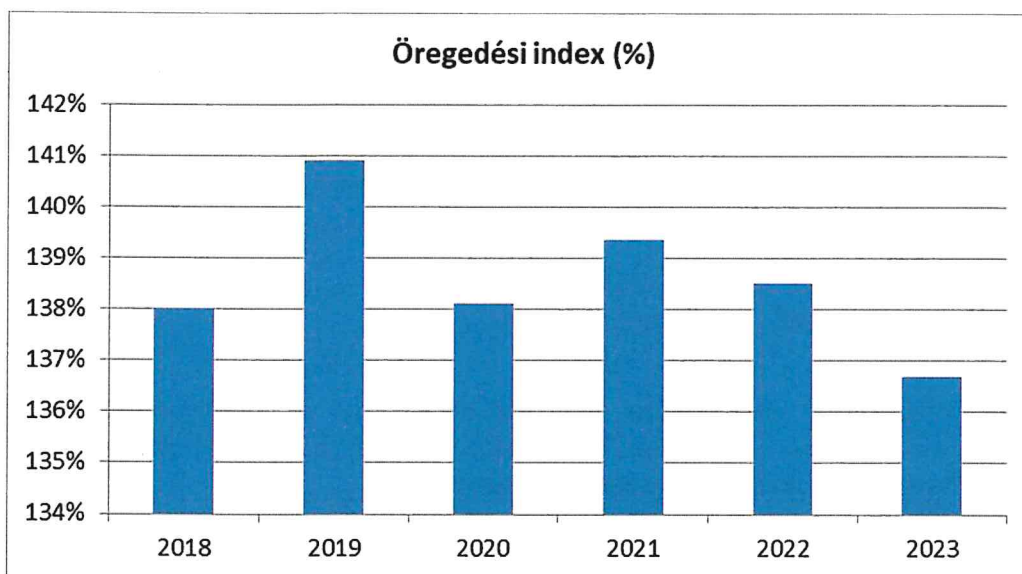

Az állandó népesség korcsoportok szerinti bontásából látszik, hogy az állandó népesség teljes számából a legnagyobb arányt az aktív korú 18-59 éves népességszám teszi ki. A nemek szerinti bontásból látható, hogy a fiatalabb korosztályban a férfiak és a nők aránya közel azonos, kis mértékben a férfiak javára, míg az idősebb korosztályban, különösen a 65 év felettek körében a nők aránya jelentősen magasabb.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	2 396	1 736	138,02%
2019	2 542	1 804	140,91%
2020	2 605	1 886	138,12%
2021	2 677	1 921	139,35%
2022	2 704	1 952	138,52%
2023	2 727	1 995	136,69%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

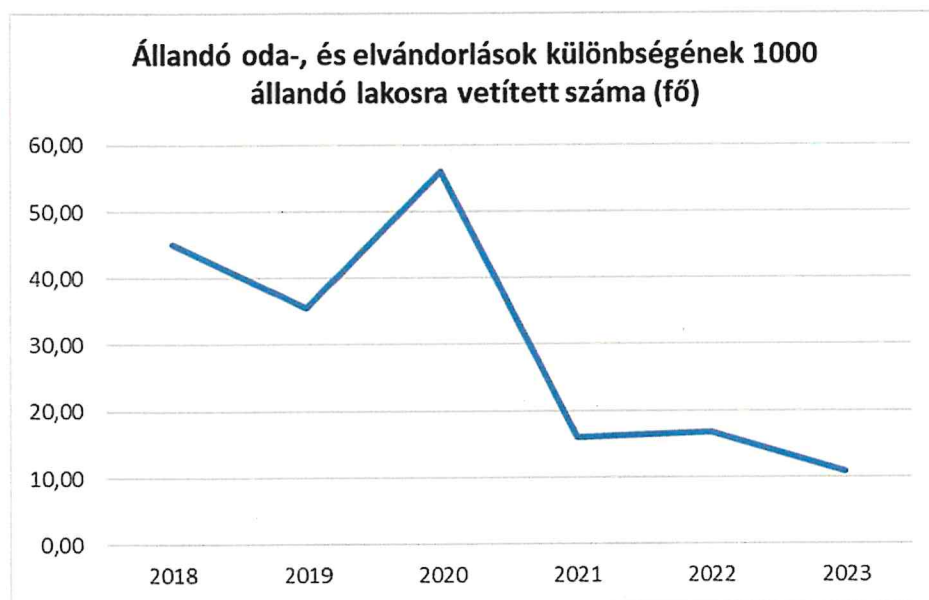
Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Ez az index megmutatja, hogy az adott település népességére mi a jellemző: amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettek vannak többen, és a település elöregedő.

Gárdony településen az öregedési index jóval 100 felett van. Ez azt jelenti, hogy a település elöregedő. Az öregedési index az elmúlt hat évben 2019 évben volt a legmagasabb, majd a vizsgált években 2023 évre lement a legalacsonyabb értékre. Az elmúlt években sok kisgyermekes család költözött Gárdonyba, illetve sok gyermek első lakóhelyének településünket választotta. Ugyanakkor a településre beköltözők között nagy számban fordulnak elő az idősebb korosztályból is, akik nyugdíjas éveikre választják Gárdonyt lakóhelyüknek.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2018	45,10
2019	35,52
2020	55,95
2021	16,08
2022	16,87
2023	10,87

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlások kiszámítása úgy történik, hogy az odavándorlásból kivonjuk az elvándorlást. Ez az adat a település vonzerejét mutatja: ha pozitív az egyenleg, akkor az odaköltözés, ha negatív, akkor az elvándorlás jellemző.

A belföldi vándorlások tábla adatai mutatják, hogy Gárdony vonzereje minden évben magas, és folyamatosan emelkedik, mivel az odavándorlások adatai magasabbak az elvándorlásokénál. A legmagasabb érték 2020-as évben volt. Ennek egyik lehetséges oka a COVID-19 világjárvány volt, melynek hatására sokan a nagyobb városokat elhagyva a környező kisebb településekre költöztek.

Leginkább a vármegyeszékhelyről és Budapestről való betelepülés jellemző, amely hosszabb távon is biztosítja a település jövőjét. Az infrastrukturális fejlődést emiatt gyorsabb ütemben szükséges biztosítani, mely időben nem minden esetben követte az állandó népesség növekedési ütemét.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2018	-5,42
2019	-5,47
2020	-6,66
2021	-5,54
2022	-5,05
2023	-4,41

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás az élve születések és a halálozások számának különbségét mutatja meg. Az elmúlt 6 évben a reprodukciós arány összességében negatív irányba tolódott el (főként a 2020 évben). Ez egy kedvezőtlen folyamat tekintve, hogy a hat vizsgált év közül egyikben sem haladta meg a születések száma a halálozásokét.

A természetes szaporodási mutató száma 2021 óta nő, melynek fő oka, hogy a településen sok gyermek születik, ami azt jelenti, hogy a város gyermekintézményeinek megbízható utánpótlása lesz a településen lakó családok köréből.

A természetes reprodukció növekedése természetesen nagyon sok körülmény komplex változásának következménye lehet, amelynek befolyásolása meghaladja a települési önkormányzat lehetőségeit. Azonban olyan humánerőforrás beruházást érintő stratégiai tervben, mint a Helyi Esélyegyenlőségi Program, törekedni kell azt a szemléletet érvényre juttatni, hogy a településen élő érintett családokban meglévő gyermekvállalási ambíciók kedvező környezetet kapjanak a megvalósításhoz.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékosan él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Gárdony Város Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban.

Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szervezetek is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a lakosság ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei a szabályozás, a támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Gárdony Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
a diszkriminációmentességet,
szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

1. Mélyszegénységben élők, romák életminőségének, társadalmi esélyeinek javítása

A szegénység mélyülésének, újratermelődésének és területi terjedésének mérséklése, továbbá a mélyszegénységben élők integrációjának előmozdítása az alapvető cél. Ezeket a program a helyi közösségi kapcsolatok fejlesztésével, egyes közszolgáltatásoknak (a szociális és egészségügyi ellátások, a gyermekek helyzetét és kitörési esélyeit meghatározó más humán szolgáltatások) a helyi szükségletekhez igazításával, továbbá az érintett települési kör lakosságának mozgósításával kívánja elérni.

Azt a személyt tekintjük romának, aki annak vallja magát. Valamely nemzeti, etnikai csoporthoz tartozás (roma származás) vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga, ezért a kisebbségi csoporthoz tartozás kérdésében nyilatkozatra senki sem kötelezhető, kivétel, amennyiben a törvény vagy a végrehajtására kiadott jogszabály valamely kisebbségi jog gyakorlását az egyén nyilatkozatához köti. Gárdonyban a 2022-es népszámláláskor 32 fő vallotta roma származásúnak magát, a roma népesség aránya 0,25% volt, ezért településünkön kiemelt célcsoportként nem jelennek meg.

2. Gyermek társadalmi esélyeinek javítása

A gyermekek szegénységének kockázatát növelő tényező közé tartozik a szülő kereső foglalkozásának, iskolai végzettségének hiánya, a nagycsaládban való nevelkedés, illetve a hátrányos lakóhely. A gyermekszegénység kezelésének egyik kulcskérdése a szülők foglalkoztatási esélyeinek növelése, de természetesen további eszközt jelentenek a pénzügyi és természetbeni támogatások, a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások.

3. Nők helyzetének javítása, a nemek közti esélykülönbségek csökkentése

A nők teszik ki a népesség felét, és sajátos problémáik alapvető társadalmi kérdéseket érintenek. 2023-ban Magyarországon a 15-64 éves nők 70,5%-a, a férfiak 79,0%-a volt foglalkoztatott. A nők unkahelyi hierarchiában elfoglalt helye úgy jellemezhető, hogy minél lejjebb megyünk a foglalkozások rangsorában, annál több nőt találunk az alacsonyabb keresetet jelentő és alacsonyabb presztízsű állások betöltői között, a vertikális szegregáció erősödésére utal a női vezetők rendkívül alacsony aránya. A nők és a férfiak munkaerő-piaci esélyegyenlőségének alapvető feltételei közé tartoznak a családi és munkahelyi kötelezettségek összehangolását lehetővé tevő családtámogatási ellátások, az elérhető és megfelelő minőségű gyermekgondozási, illetve a gondozásra szoruló családtag ellátását segítő szolgáltatások, valamint a családi kötelezettségeket rugalmasan figyelembe vevő munkaszervezetek és foglalkoztatási formák elterjesztése.

4. Idősek szerepének, aktív társadalmi részvételének, életterének kiszélesítése

A magyar társadalom elöregedő, amely kihívásaira adott válaszok az „aktív öregedés”, ezért nálunk is egyre inkább a figyelem középpontjába kerül. Az aktív és méltó időskor érdekében szükséges az idős emberek aktív és széleskörű részvételének elősegítése, ennek érdekében idősbárát fizikai és társadalmi környezet megteremtése, és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés bővítése.

5. A fogyatékkal élők életminőségének javítása

A fogyatékos népességen belül továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport, a társadaloméletének szinterein való megjelenésük alapfeltétele az akadálymentesítés. Rajtuk kívül haszonélvezői az akadálymentes környezetnek a kisgyermekes, babakocsival közlekedő szülők, a beteg és idős emberek is.

Az esélyegyenlőség szempontjainak vizsgálatánál két tényező kerül értékelésre: az építési beruházások esetében a fizikai akadálymentesítés, a többi fejlesztés esetében a fogyatékkal élők számára biztosított info-kommunikációs hozzáférés az eszközök, szolgáltatások használatához (vakbarát számítógépes és egyéb eszközök, könnyen érthető kommunikáció, stb.).

Magyarországon a 2022-es népszámlálás alkalmával 273 588 fogyatékossgal élő személyt számláltak meg.

A fogyatékkal élők munkaerőpiacon való megjelenésének előmozdítása érdekében szükséges a fogyatékkal élők számára az akadálymentes környezet kialakítása, továbbá a közlekedési nehézségek miatt a távmunka lehetőségének biztosítása. A szociális ellátások területén a fogyatékkal élő személyek esetében a saját lakókörnyezetben történő segítségnyújtás kap prioritást.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

- Új Roma Stratégia(2019-2030)
- Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
- „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
- „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021-2030)
- Idősügyi Nemzeti Stratégia (II. ütemterv 2023-2034)
- Országos Fogymosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A HEP kapcsolódni fog az Önkormányzat Gazdasági Programjához, Szolgáltatástervezési koncepciójához, Településrendezési tervéhez, Településszerkezeti tervéhez, Településfejlesztési koncepciójához.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az Möt. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A járáshoz tartozó települési önkormányzatokkal folyamatos együttműködést valósít meg az önkormányzat és az információk megosztására is kialakult kommunikációs csatornák állnak rendelkezésre.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a Módszertani Útmutató 13.1 melléklete tartalmazza. A Módszertani Útmutató meghatározza az egységesen rendelkezésre álló statisztikai mutatókat a HEP elkészítéséhez, illetve meghatározza azok forrását is. A mutatók forrásaként az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszert (a továbbiakban: TeIR) jelöli meg.

A TeIR web alapú informatikai rendszer, amelynek szolgáltatásai az Interneten keresztül érhetőek el. Az országos, területi (regionális, kiemelt térségi, vármegyei, kistérségi) és települési szervezetek a TeIR egységes adatbázisához az alkalmazási rendszeren (felhasználói felületen) keresztül csatlakoznak. A TeIR adatbázisa általában az aktuális évet megelőző 1-2 évig tartalmazza az adatokat, mely azonban egyes területekenként eltérő lehet.

A 2020. év elején megjelenő Covid-19 járvány átrendezte a mindennapokat, az élet valamennyi területén korlátozások bevezetésére került sor. A 2020-2021. évi adatok elemzését erre figyelemmel szükséges vizsgálni.

A HEP elkészítéséhez szükséges valamennyi információ rendelkezésre állt, azonban voltak olyan területek, amelyről az információszerzés, adatgyűjtés nehézségbe ütközött.

Az adatgyűjtés elsősorban a TeIR 2018-2023. évre vonatkozó adatokat tartalmazó adatbázisára épült, mely kiegészült az Önkormányzat helyi adatgyűjtése során szerzett információkkal.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de sajnos a hétköznapi élet jelensége. A szegénység szélsőséges formájára utal a „mélyszegénységben élők” kifejezés. Mélyszegénységben élőknek nevezzük azokat a közösségeket, melyek tagjaira jellemző:

- a nagyon alacsony iskolázottság;
- a nagyon alacsony foglalkoztatási ráta;
- az erős települési, lakóvezetési térségi koncentráció és szegregáció;
- az ezekből következő súlyos szociális deficit;
- a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagy valószínűsége.

Mélyszegénységről beszélünk, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A társadalmi kirekesztettség nem kizárólag a jövedelmi és szociális helyzet depriváltságát jelenti, hanem azon túl egy olyan állapotot is, amelyben lévők tagjai előtt jellemzően leszűkültek a társadalmi mobilizációs esélyek, és az integrációhoz vezető képesség tétel lehetőségei.

A szegénység kialakulásának okai többek között a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység, valamint a falusi lakókörnyezet.

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. Legtöbbször a mélyszegénység fogalmát azonosítják a roma népeiséggel. A romaság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember roma.

A mélyszegénységből való kijutás feltétele az együttműködő társadalom megléte, ami jelen helyzetben még erős fejlesztést igényel. Ezért fontos, hogy az intézményi és az egyéni diszkrimináció ellen ható ösztönzők (illetve ezzel együtt a szankciók is) kialakuljanak. Ezáltal a tervezés és a megvalósítás során általában a helyi együttműködési készség, a társadalmi összetartó erő, kohézió, szolidaritás is megerősödik. Ezt szolgálhatják az antidiszkriminációs képzések, érzékenyítő tréningek (pl. helyi intézményeknek), a szegregált körülmények között élők és a helyi többségi társadalom számára közösségi, kulturális programok kialakítása. Egymás elfogadásának kulcsa az értékalapú megismerés. Tehát az emberi és a kulturális értékek összegyűjtésével, egymás kultúrájának bemutatásával és a pozitív tulajdonságok hangsúlyosabbá tételével erősíthető a társadalmi együttműködés, illetve megeremthető a kultúrák közötti párbeszéd.

Gárdony településen a jövedelmi és vagyoni helyzetnél is bemutatásra kerül, hogy a lakosság öngondoskodási képessége meghaladja az országos átlagot, ezért a mélyszegénységben élő háztartások aránya alacsony mértékű.

A települési önkormányzat a Helyi Esélyegyenlőségi Program keretében kitűzi azokat a célokat, amellyel a településen, mélyszegénységben élő háztartások helyzete előre mozdítható. Az

önkormányzat az intézkedések meghatározásánál kénytelen figyelembe venni azt a tény, hogy a beavatkozáshoz korlátozott eszközökkel rendelkeznek. A tartós munkanélküliek felzárkózásához speciális háttérintézmények és felnőttképzéssel foglalkozó szervezetek együttműködésére van szükség. Továbbá vannak olyan infrastrukturális és munkaerő-piaci feltételek, amelynek megváltoztatása túlmutat az önkormányzat, hatás- és felelősségi körén, ezért kizárólag széleskörű együttműködéssel és kormányzati támogatással lehet változásokat előidézni.

Városunkban romának valló népesség nem kimutatható, ezért az ide vonatkozó kérdések nem relevánsak.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségűek. Városunkban, tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai nem az alacsony iskolázottság miatt van, hanem a szakmával, érettségivel, diplomával rendelkezők nem találnak szakképzettségüknek megfelelő munkát, illetve a tartós munkanélküli létből fakadó motivátlansági problémák, a társadalmi előítélet jelenléte.

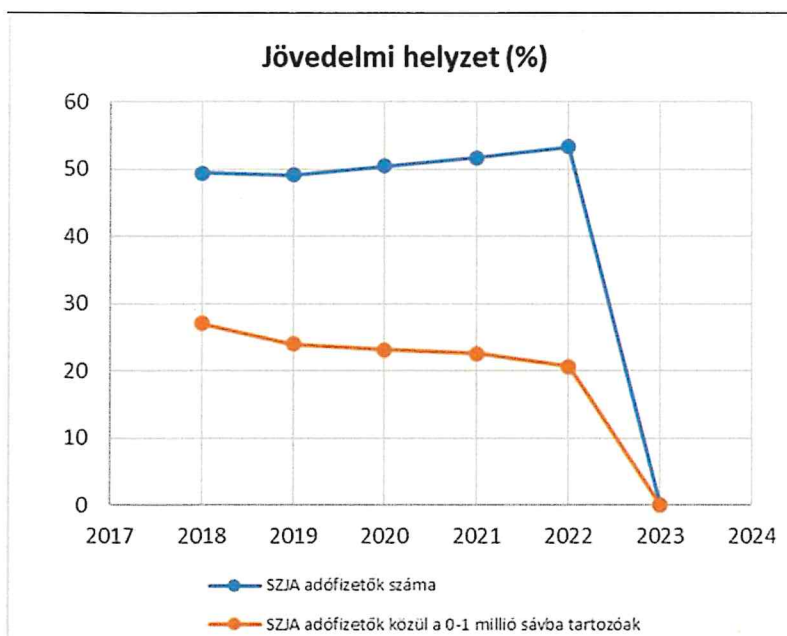
A lakosság pontos vagyoni helyzete nem nyilvános, azonban rendelkezésre állnak olyan adatok, amelyek a településen élők öngondoskodási képességéről tájékozódási lehetőséget nyújthatnak.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2018	49,38	27,07
2019	49,08	23,96
2020	50,43	23,11
2021	51,65	22,55
2022	53,28	20,67
2023	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az elmúlt 6 évet vizsgálva az SZJA adófizetők aránya kis mértékű emelkedést mutat. Ez a munkahelyek számának növekedésére és a gazdaság fejlődésére utalhat. A legmagasabb értéket a 2022 évben érte el, a 2023 évre vonatkozóan nincs fent adat. A SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók aránya a vizsgált időszakban csökkent. Ha ez az arány csökken, az utalhat arra, hogy egyre kevesebb ember tartozik a legalacsonyabb jövedelmi kategóriába vagy a lakosság összetételében változás történt (pl. magasabb jövedelmű lakók beköltözése, alacsonyabb jövedelműek elköltözése).

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Gárdony és a gárdonyi járás munkaerő-piaci helyzete az országos átlagnál valamivel kedvezőbb Budapest és Székesfehérvár közelsége miatt. A település idegenforgalmi jellegéből adódó és a környék mezőgazdasági vállalkozóinak munkaerő felszívó hatása még csak javít ezeken az adatokon.

A munkanélküliségre vonatkozó elérhető adatok jelentős változást mutatnak az elmúlt évtized vonatkozásában. Egyértelmű trendek rajzolódnak ki az idősoros adatok elemzéséből.

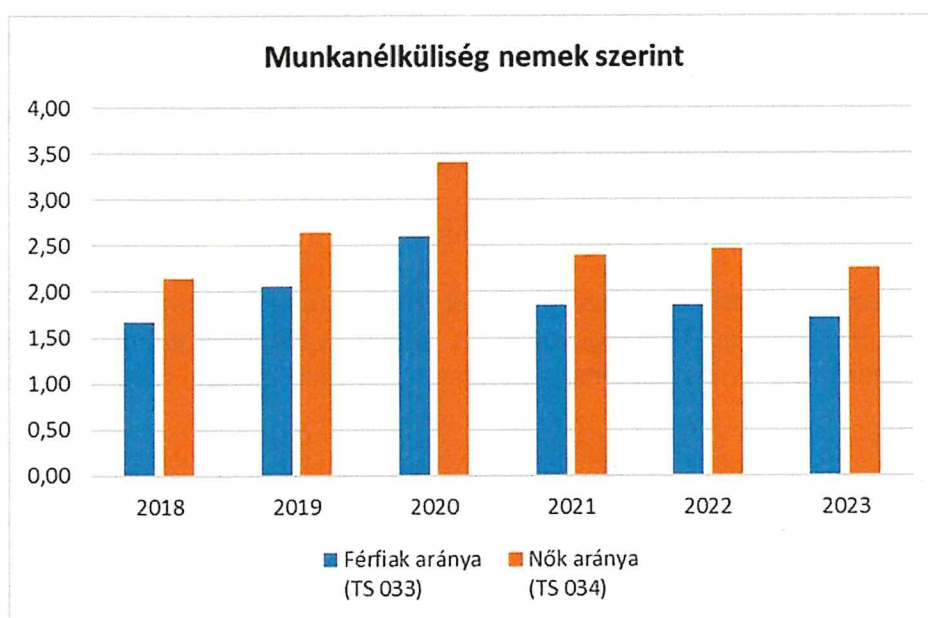
A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.) és a Möt-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2018	1,67	2,15	1,91%
2019	2,06	2,64	2,35%
2020	2,60	3,41	3,01%
2021	1,85	2,40	2,13%
2022	1,86	2,46	2,16%
2023	1,72	2,26	1,99%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

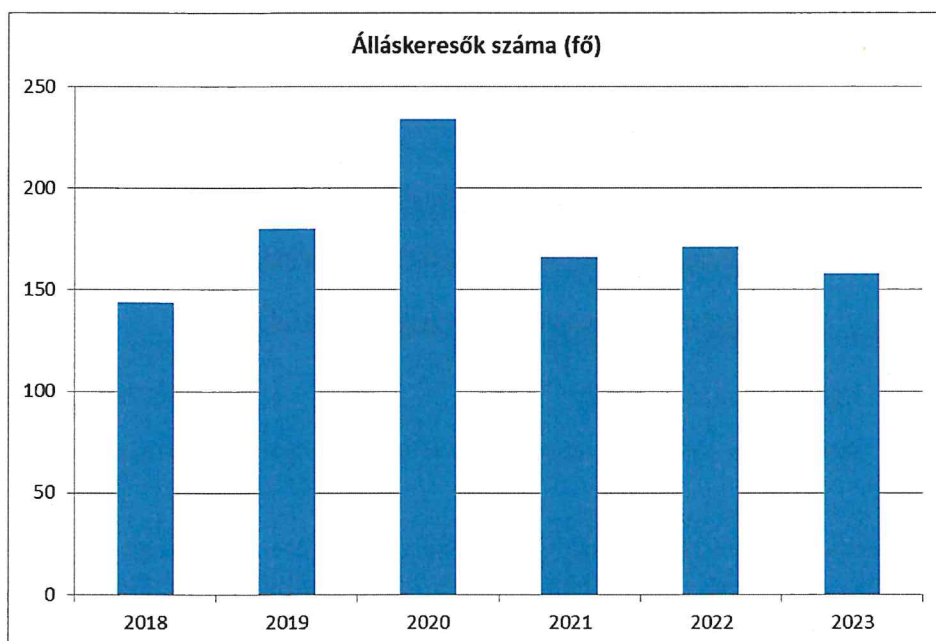
A nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében a vizsgált években változó mértékű növekvő, majd csökkenő tendenciát mutat. A 2018-as évről a 2020-as évre történő növekedés oka a COVID-19 járvány okozta gazdasági válság. A válság hatásainak kezelésének eredményeként következett be a csökkenés.

A nemek vonatkozásában az álláskereső nők aránya minden évben valamivel meghaladta a férfiakét. Tehát a nők összességében fokozottabban veszélyeztetett helyzetben vannak a munkanélküliség tekintetében a településen, kevésbé hatékony a munkaerő-piaci változásokhoz való alkalmazkodásuk.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	144	180	234	166	171	158
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	3,00	5,00	6,00	8,00	6,00	1,00
	%	2,08%	2,78%	2,56%	4,82%	3,51%	0,63%
21-25 év (TS 038)	Fő	8,00	10,00	17,00	12,00	7,00	10,00
	%	5,56%	5,56%	7,26%	7,23%	4,09%	6,33%
26-30 év (TS 039)	Fő	14,00	16,00	14,00	11,00	8,00	10,00
	%	9,72%	8,89%	5,98%	6,63%	4,68%	6,33%
31-35 év (TS 040)	Fő	14,00	13,00	24,00	13,00	20,00	9,00
	%	9,72%	7,22%	10,26%	7,83%	11,70%	5,70%
36-40 év (TS 041)	Fő	15,00	23,00	22,00	19,00	17,00	15,00
	%	10,42%	12,78%	9,40%	11,45%	9,94%	9,49%
41-45 év (TS 042)	Fő	19,00	28,00	37,00	20,00	15,00	19,00
	%	13,19%	15,56%	15,81%	12,05%	8,77%	12,03%
46-50 év (TS 043)	Fő	7,00	17,00	31,00	14,00	23,00	17,00
	%	4,86%	9,44%	13,25%	8,43%	13,45%	10,76%
51-55 év (TS 044)	Fő	10,00	11,00	16,00	14,00	17,00	19,00
	%	6,94%	6,11%	6,84%	8,43%	9,94%	12,03%
56-60 év (TS 045)	Fő	20,00	22,00	21,00	12,00	11,00	11,00
	%	13,89%	12,22%	8,97%	7,23%	6,43%	6,96%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	34,00	35,00	46,00	43,00	47,00	47,00
	%	23,61%	19,44%	19,66%	25,90%	27,49%	29,75%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

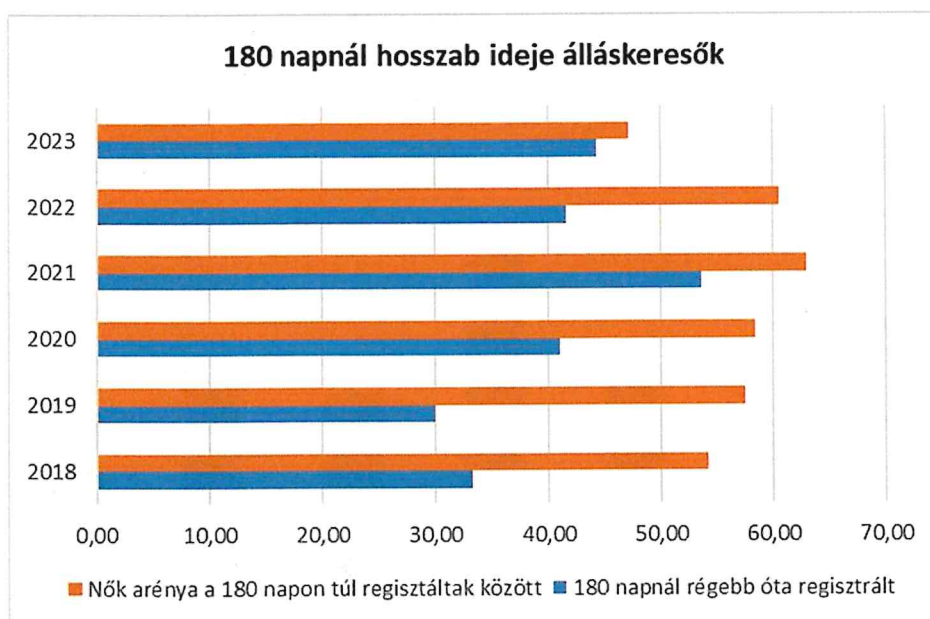
Összességében az ábra értékei egyértelműen megmutatják, hogy az elmúlt hat évben a nyilvántartott álláskeresők számát a COVID-19 járvány jelentősen befolyásolta. A COVID-19 járványt követően a nyilvántartott álláskeresők száma az idősebb korcsoportokban – a 56-60 évesek kivételével – nem csökkent.

A nehezen foglalkoztatható álláskeresőket is vissza kellene juttatni a munkaerőpiacra, ez azonban célzott segítséget, gyakorlati tapasztalatot biztosító képzéseket, illetve átképzéseket igényel, amelyet a települési önkormányzat saját hatáskörben nem tud megvalósítani.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	33,33	54,17
2019	30,00	57,41
2020	41,03	58,33
2021	53,61	62,92
2022	41,52	60,56
2023	44,30	47,14

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A COVID-19 járvány jelentős hatással volt a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált álláskeresők arányának alakulására is. Míg 2019-ben a tartós munkanélküliek aránya 30% volt, ez az érték 2021-re 53,61%-ra emelkedett. A COVID-19 járvány hatásainak mérséklődése ellenére a tartós munkanélküliek aránya a 2023 évre még nem érte el a járvány előtti szintet.

A nemek arányában megfigyelhető egy erőteljes eltolódás, és problémaként azonosítható az idősorok adatai alapján, hogy a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül általában felülreprezentált a nők aránya (kivételez alól a 2023 év).

Már a korábbi munkanélküliségi adatoknál is láttuk, hogy a nők munkaerő-piaci helyzete kedvezőtlenebbül alakul a férfiakénál. Ez sajnos a 180 napnál hosszabb ideje munkanélküliek csoportjában is beigazolódott, hiszen a nők aránya nehezen csökken 50% alá a tartós munkanélküliek között. Ez azt jelenti, hogy a tartós munkanélküliség nagyobb mértékben a nőket érinti. Ezen a problémán számos eszközzel próbálnak országos szinten is segíteni, különböző módon, de ez lassan hozza meg a kívánt eredményeket.

Ez a tendencia arra utal, hogy a nők munkaerő-piaci versenyképességét több körülmény is nehezíti a férfiakéhoz képest. A korszerűtlen szaktudás vagy a szaktudás esetleges hiánya mellett a családi szerep és a munkavállalói szerep összeegyeztetésének nehézsége lehet kiemelkedő ok a nők álláskereső státuszba történő benne ragadásának. A gyermekek napközbeni ellátásának javítása, fenntartása az egyik lehetséges eszköz, ami enyhítheti ezt a nehézséget a nők számára.

A fenti táblázatok adataiból megállapítható, hogy foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is.

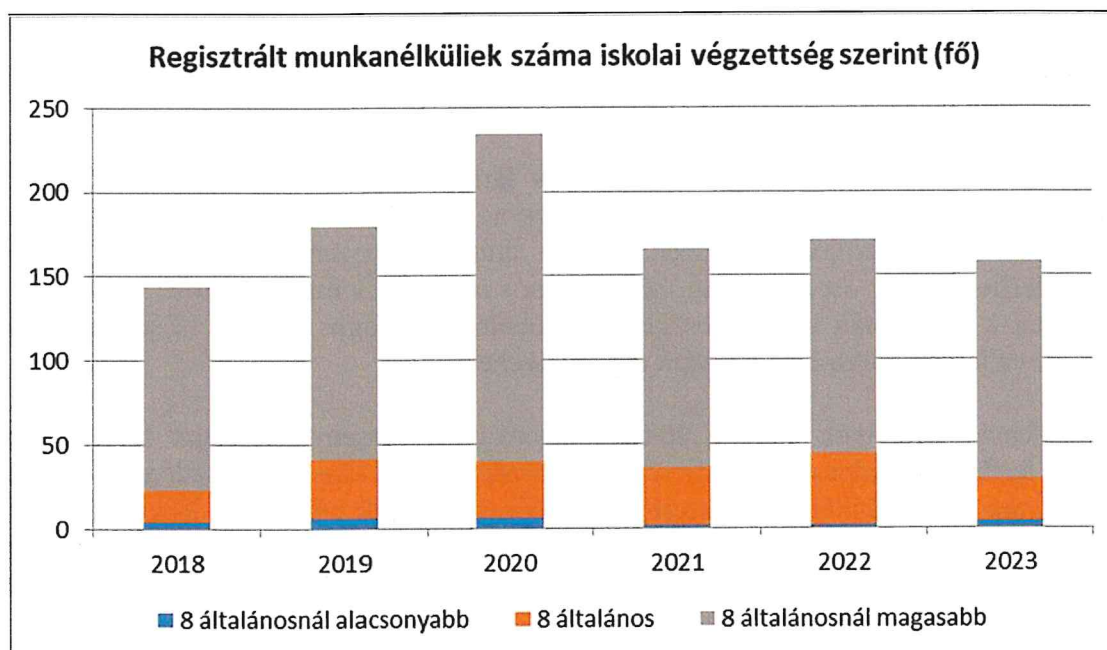
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az esélyegyenlőséggel szoros összefüggésben van az alacsony iskolai végzettségűek száma és a munkaerő-piaci jelenlétük. Természetesnek mondható, hogy a munkáltatók a minél magasabban kvalifikált, minél nagyobb szakmai tudással és tapasztalattal bíró munkaerőt részesítik előnyben.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	144	4	2,78%	19	13,19%	121	84,03%
2019	180	6	3,33%	35	19,44%	139	77,22%
2020	234	6	2,56%	34	14,53%	194	82,91%
2021	166	2	1,20%	34	20,48%	130	78,31%
2022	171	2	1,17%	42	24,56%	127	74,27%
2023	158	4	2,53%	25	15,82%	129	81,65%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek iskolai végzettség szerinti megoszlásában a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek száma minimális szinten mozog. A nyilvántartott álláskeresők között az általános iskolai végzettségűek és a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya elmúlt időszakban változatos arányokat mutat.

Ennek egyik lehetséges oka a COVID-19 járvány, amely jelentős negatív hatással volt az oktatásra. A járvány miatt bekövetkezett iskolabezárások és az online oktatásra való átállás súlyosbították a tanulók közötti egyenlőtlenségeket, mivel nem minden diák rendelkezett megfelelő digitális eszközökkel vagy internetkapcsolattal. A tantervi lemaradás, a gyakorlati oktatás elmaradása, valamint a mentális egészségre gyakorolt negatív hatások is tovább nehezítették a tanulók helyzetét.

Az álláskeresők jelentős arányának van valamilyen szakképzettsége és ennek ellenére sem talál munkalehetőséget magának. Jelenleg az álláskeresők csaknem ötöde tartozik abba a kategóriába, hogy nem rendelkezik semmilyen szakképesítéssel.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

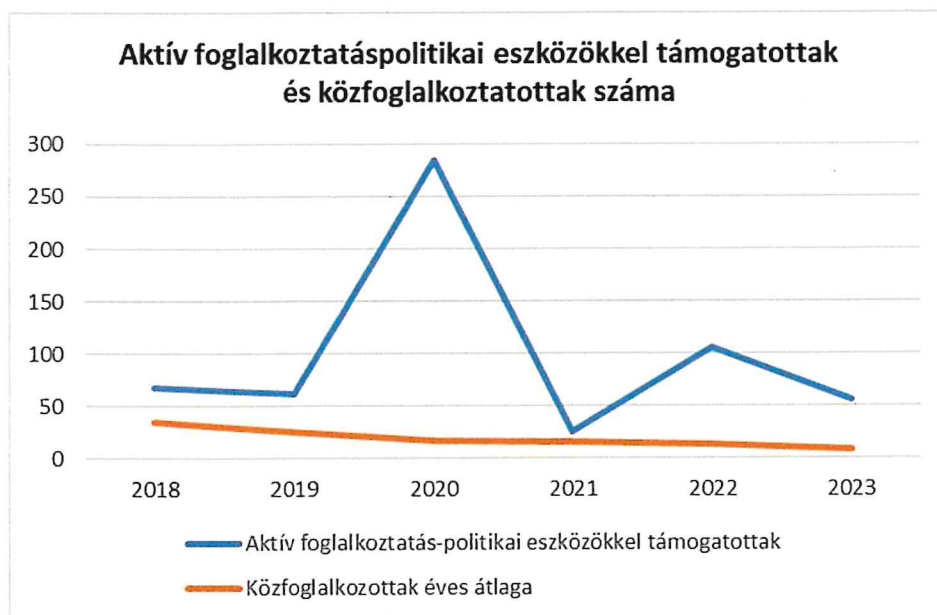
A település aktív korú lakosságához képest a közfoglalkoztatottak száma rendkívül alacsony. A közfoglalkoztatásban résztvevő munkanélküliek száma évről évre csökken, de nem csak a munkanélküliek számának csökkenése miatt, hanem azon okból is, mert csökkentek az önkormányzat ez irányú lehetőségei. Kevesebb személy foglalkoztatására nyílik lehetőség.

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A foglalkoztatás szervezését Gárdony Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatala látja el.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2018	68	35
2019	62	25
2020	284	17
2021	25	16
2022	106	13
2023	56	9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Gárdony városban folyamatosan csökken a közfoglalkoztatottak száma. A csökkenés nem csak a munkanélküliek számának csökkenésével, hanem az önkormányzat ez irányú lehetőségeinek csökkenésével is magyarázható. Az önkormányzat igyekszik a közfoglalkoztatási programban részt venni, ezzel is esélyt nyújtani az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők és tartós munkanélküliek elhelyezkedésére.

A közfoglalkoztatási-program célja, hogy növelje az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatását, fokozza az álláskeresői aktivitást, valamint elősegítse a versenyszférába, az elsődleges munkaerőpiacra történő visszatérést (belépést). Az önkormányzatok által történő hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás a helyben felmerülő munkaigények kielégítését segíti.

Közfoglalkoztatottként olyan természetes személy foglalkoztatható, aki a kormányhivatalnál nyilvántartott álláskereső. Közfoglalkoztatási jogviszony csak határozott időre létesíthető, próbaidő kikötése nélkül. A jogviszony időtartama nem lehet hosszabb, mint a

közfoglalkoztatáshoz nyújtott támogatás időtartama. Ez a feltétel is arra utal, hogy a közfoglalkoztatás csak átmenetileg biztosít munkalehetőséget az abban résztvevők számára.

A közfoglalkoztatásban, ahogy a nyilvántartott álláskeresők vonatkozásában is, jelentős éven belüli, szezonális létszámváltozások figyelhetők meg. A közfoglalkoztatás megújult rendszerében a közfeladatok ellátása mellett kiemelt fontosságú, hogy a támogatással foglalkoztatott álláskeresők munkája új értéket teremtsen. A közfoglalkoztatásban résztvevők száma 2018 előtt volt a legmagasabb, majd fokozatos csökkenés következett be. A közfoglalkoztatás költségeinek döntő többségét az alkalmazottak munkabére és annak költségei teszik ki. A közfoglalkoztatásban jelentős arányban vannak jelen alacsony iskolai végzettségű, a munkaerőpiacon nehezen érvényesülő személyek.

Mivel a közfoglalkoztatás alapvető célja az, hogy könnyebb legyen a tartós munkanélküliek számára az elsődleges munkaerőpiacra történő kilépés, ezért a programnak fokozatosan keresni kell az új lehetőségeket a résztvevők egyéb támogatási formái tekintetében. További cél a hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatásának és foglalkoztathatóságának növelése. Ezért a közfoglalkoztatási programok egyik részeleme a képzésben történő részvétel, ami javíthatja a programokból kilépő közmunkások elhelyezkedési esélyeit. Ez megfelelő alapot teremthet a mezőgazdaságban és az építőiparban meglévő szakemberhiány enyhítésére (Start-munkaprogram) is. A közfoglalkoztatás támogathatja a helyi kezdeményezéseket, a települések önfenntartóvá válását, közösségi terek kialakítását, a település lakosságmegetartó képességének növelését, a vízrendezési feladatok segítését, az utak és közterületek tisztán tartását, a parlagfű elleni védekezést.

A közfoglalkoztatásban nagy figyelmet fordít az önkormányzat arra, hogy ilyen módon segítsen azokon az embereken, akiknek hosszú ideje kilátástalan a helyzete, megélhetése.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok

A települési munkamigrációról nincsenek részletes adatok. A településről a közlekedés a vármegyeszékhely irányába jó. Az M7-es autópálya közelsége (nagyjából négy kilométer) is könnyíti azoknak a munkába közlekedését, akiknek az útvonalát érinti az autópálya iránya. Székesfehérvár tömegközlekedési eszközökkel is könnyen megközelíthető mindössze 25-30 perc alatt. Tervezett olyan beruházás, ami érintené a potenciális munkahelyek számát nincs. A tömegközlekedés kiváló, a vármegyeszékhely és Gárdony között óránként indulnak buszjáratok, fél óránként vonat. A buszmegálló központi helyen, főút mentén található, valamennyi lakos számára arányos teher vállalásával gyalogosan megközelíthető a lakóhelyéhez legközelebbi csatlakozópont a közösségi közlekedéshez.

A településen élők által fenntartott gépjárművek számának intenzív növekedése arra utal, hogy az ide költöző családok jelentős része gépkocsival közlekedik munkába. A gyermekes családok nagy része is gépjárművet használ közlekedésre, amely jelentős forgalmat és parkolási igényt okoz a gyermekintézmények környezetében a reggeli és a délutáni órákban.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Gárdonyban van a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály. A fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok az intézmény segítségével helyben elérhetők, vagy a 20 km-re fekvő vármegyeszékhelyen, Székesfehérváron.

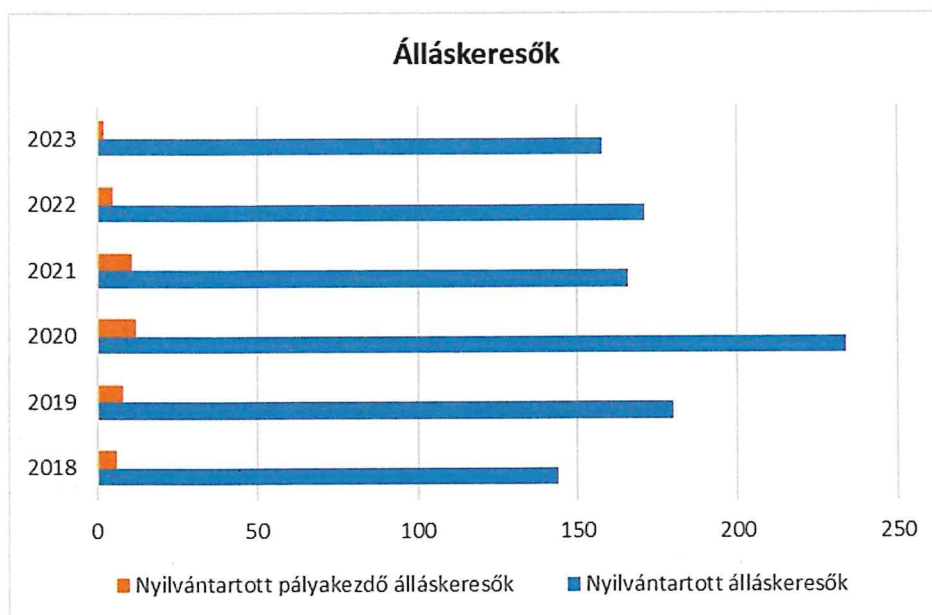
A fiatalok foglalkoztatását az önkormányzat saját hatáskörben csak a közfoglalkoztatási programokon keresztül tudja segíteni.

Az önkormányzatnak nincs konkrét adatgyűjtése arról, hogy a pályakezdő munkanélküliek milyen iskolai végzettséggel, kompetenciákkal, illetve érdeklődéssel rendelkeznek. A pályakezdő fiatalok esetében a legcélravezetőbb segítség az elsődleges munkaerőpiacra történő bejutás és a munkatapasztalat megszerzésének támogatása.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2018	144	6
2019	180	8
2020	234	12
2021	166	11
2022	171	5
2023	158	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok helyben nem érhetők el, csak a területileg illetékes foglalkozási osztályhoz bejelentkezettek számára. Általános iskolai végzettség pótlólagos megszerzését lehetővé tevő felnőttoktatás nem működik a településen. A 8 általános iskolánál alacsonyabb végzettségűek száma elenyésző a településen.

A munkaerő-piaci integrációt segítő helyi szervezet és szolgáltatás nem működik a településen. A Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya látja el ezt a feladatot. A középfokú oktatásban résztvevő felnőttek számáról nincs információnk.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok

A Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya helyben elérhető. Koordinálja és szervezi a munkanélküliek képzését, melyek ösztönzik az alacsony iskolai végzettséggel, munkaerőpiacon keresett kompetenciával vagy szakképesítéssel nem rendelkező felnőtt lakosság részvételét az oktatásban, képzésben és lehetőséget biztosít számunkra a munkaerőpiaci szempontból releváns képzettség, ismeretek, készségek, kompetenciák megszerzésére.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Gárdony településen a jövedelmi és vagyoni helyzetnél is bemutatásra kerül, hogy a lakosság öngondoskodási képessége meghaladja az országos átlagot, ezért a mélyszegénységben élő háztartások aránya alacsony mértékű.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértése esetén az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala Egyenlő Bánásmóddért Felelős Főigazgatósága a hátrányos megkülönböztetés tárgyában benyújtott kérelmek kivizsgálása érdekében eljárást folytat le. Az adott évre vonatkozó jogesetek a Hatóság honlapján megtalálhatók, viszont nem terület specifikusak, így Gárdonyra vonatkozólag adatok nem állnak rendelkezésre. A városban foglalkoztatási diszkriminációról az Önkormányzatnak nincs tudomása.

f) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

Gárdonyban a Krausz Gábor Könyvtár nyitvatartási idejében bárki számára biztosított a számítógép-használat lehetősége. A település lakóinak többsége már rendelkezik okostelefonnal, és az idősebb generáció is egyre magabiztosabban használja ezeket mindennapi ügyeinek intézésére. A Gárdonyi Polgármesteri Hivatal ingyenes wifiszolgáltatást nyújt a lakosok számára. Az internet széles körű elterjedése azonban növekedést eredményezett az online csalások számában, ezért különösen fontos, hogy felhívjuk erre a figyelmet, elsősorban az idősebb korosztály körében.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális rászorultságtól függő pénzbeli, valamint természetbeni ellátások formáit, a jogosultság feltételeit helyi szinten a pénzbeli és természetbeni ellátásokról és támogatásokról szóló 14/2018. (VII. 2.) önkormányzati rendelet szabályozza.

Az önkormányzat a pénzbeli és természetbeni ellátások széles körét biztosítja és anyagi lehetőségei függvényében törekszik arra, hogy a kötelező ellátásokon túl, saját forrásából is segítse a rászoruló lakosokat, családokat. A segélyezetttek számának csökkenése az egyes ellátások

esetében nem feltétlenül jelenti a családok anyagi helyzetének, jövedelmi viszonyainak javulását. Sokkal inkább arra vezethető vissza, hogy az ellátások igénybevételéhez kapcsolódó jövedelemhatár az évek alatt változatlan maradt, míg az igénylők jövedelme azért évről évre valamelyest növekedett.

A szociális törvény célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit. A helyi önkormányzatok a törvényben szabályozott ellátásokon túl saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthatnak. A törvény kimondja azt is, hogy a szociális ellátás feltételeinek biztosítása – az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl – az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata. A szociális ellátás keretében a jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására pénzbeli szociális ellátás nyújtható.

A passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök azok az eszközök, melyek elsődlegesen nem a munkához jutást biztosítják, hanem gondoskodik azon személyek ellátásáról, akik nem foglalkoztatottak.

Az álláskeresői járadékot az ügyfél választása alapján a lakcím (lakóhely vagy tartózkodási hely) szerint illetékes járási (fővárosi kerületi) hivatal foglalkoztatási osztálya állapítja meg, ha a jogszabályban foglalt feltételek teljesülnek.

Az álláskeresői járadék megállapításának és későbbi folyósításának előfeltétele az, hogy az ügyfél álláskeresőként regisztráljon a foglalkoztatási osztálynál.

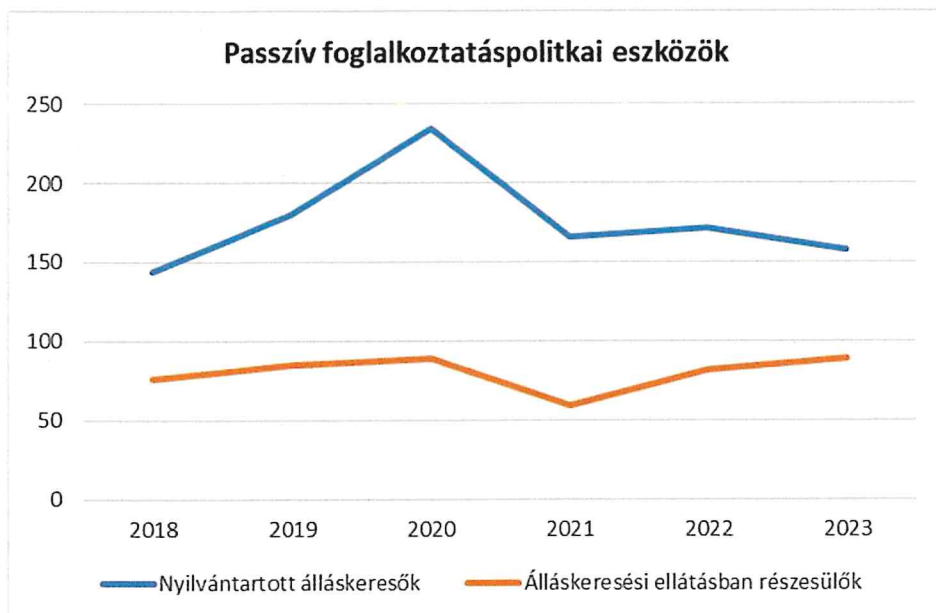
Az álláskeresőként való nyilvántartásba vétel során a foglalkoztatási osztály megkísérel megfelelő munkahelyet felajánlani az ügyfélnek és ha ez nem vezet eredményre, akkor kérelmezheti az ügyfél az álláskeresői járadékot.

Az álláskeresői járadék azt az álláskeresőt illeti meg, aki álláskeresővé válását megelőzően 3 éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik. Maximális összege a minimálbérnek megfelelő összeg. Folyósításának leghosszabb időtartama 90 nap.

3.3.1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresői száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %- ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	144	1,91%	76	52,78%
2019	180	2,33%	85	47,22%
2020	234	2,81%	89	38,03%
2021	166	1,94%	59	35,54%
2022	171	1,94%	82	47,95%
2023	158	1,75%	89	56,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

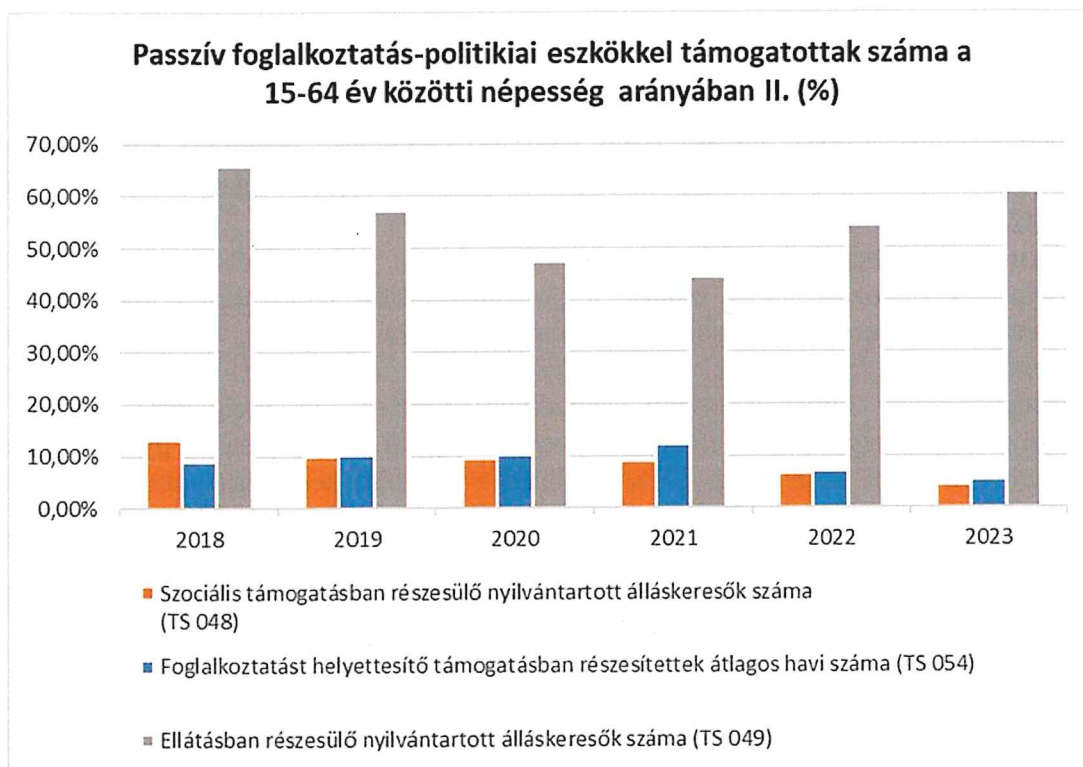
A nyilvántartott álláskeresők létszáma kiugróan magas volt 2020 évben, aminek magyarázata a pandémia okozta munkaviszonyok átmeneti megszüntetése. Az álláskeresési ellátásra jogosultak létszámában ez a kiugrás nem érzékelhető Gárdony tekintetében, ez valószínűleg a járadékra való jogosultság hiányát tükrözi a regisztrált álláskeresőket érintően.

A nyilvántartott álláskeresők létszáma az utóbbi években csökkenő tendenciát mutat, a munkanélküliségi ráta 2% körüli, vagy az alatti. A vármegyében Gárdony járás tekintetében a foglalkoztatottsági adatok a legkedvezőbb mutatókkal rendelkeznek, Gárdony város foglalkoztatottsági mutatószáma pedig járási viszonylatban is a legkedvezőbb.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	19	13,19%	13	9,08%	95	65,97%
2019	18	10,00%	18	10,16%	103	57,22%
2020	22	9,40%	24	10,15%	111	47,44%
2021	15	9,04%	20	12,14%	74	44,58%
2022	11	6,43%	12	7,15%	93	54,39%
2023	7	4,43%	8	5,20%	96	60,76%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A szociális ellátásban részesülők és a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők létszámának folyamatos csökkenése tapasztalható évről évre. Ez magyarázható a kedvező foglalkoztatási mutatókkal, és a szociális ellátás és a minimálbér közötti olló nyílásával.

Aki munkaképes állapotban van, az el tud helyezkedni a térségben, illetve a kiváló közlekedési adottságoknak köszönhetően 20-40 kilométeres körzetben.

A nyilvántartott álláskeresők 60-70 százalékáról elmondható, hogy rövid ideig szerepelnek a nyilvántartásban, jellemzően önállóan elhelyezkednek. Szakképesítéssel, diplomával rendelkezik jelentős részük, nagy számban már az álláskeresési járadékra jogosultsági időszak alatt munkaviszonyt létesítenek, így élnek a fennmaradó juttatás igénylésének lehetőségével is. Az állomány összetétele folyamatosan változik.

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás, melynek két típusa van:

1. foglalkoztatást helyettesítő támogatás
2. egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.

Aktív korúak ellátására jogosult az az aktív korú személy,

- aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy
- aki vakok személyi járadékában részesül, vagy
- aki fogyatékosági támogatásban részesül (az eddig felsoroltak a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy), vagy
- akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresési járadék, nyugdíj előtti álláskeresési segély, álláskeresési segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresési ellátás) folyósítási időtartama lejárt, vagy

- akinek esetében az álláskeresési ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően álláskeresési ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy
- aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy
- akinek esetében a gyermekek otthongondozási díja (GYOD), az ápolási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás, a gyermeknevelési támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a gyermek életkorának betöltése miatt szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább 3 hónapig együttműködött,

feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

Nem biztosított a megélhetés, ha a családnak a fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 90%-át (25.650,-Ft.) és vagyona nincs. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás havi összege a szociális vetítési alap összegének 80%-a, azaz 22.800,-Ft.

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján

- egészségkárosodott személynek minősül, vagy
- 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel – feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban, örökbefogadói díjban – és a gyermek ellátást napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani.

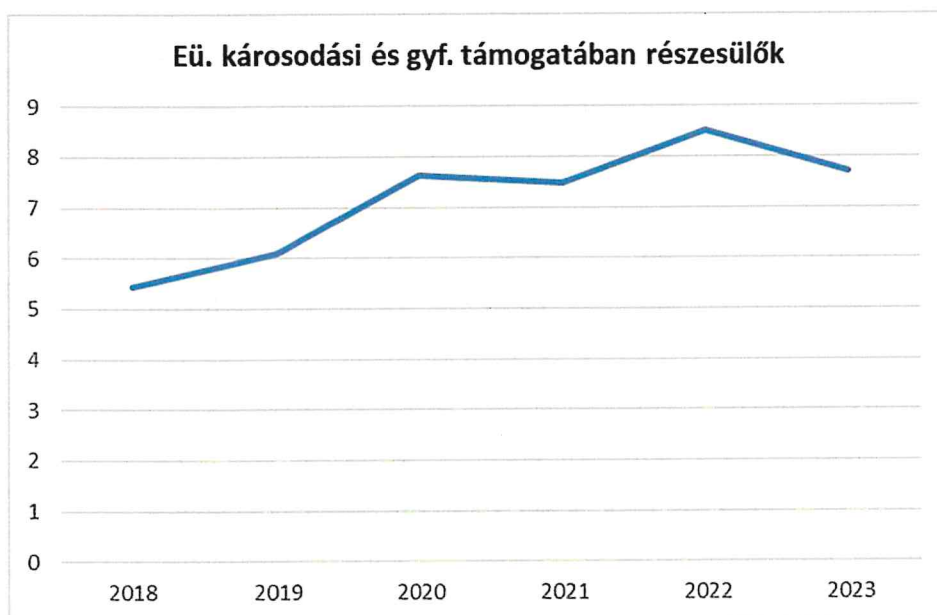
Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás havi összege a családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja havi összjövedelmének különbözete, de nem haladhatja meg a közfoglalkoztatási bér mindenkor kötelező legkisebb összege személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének (e § alkalmazásában: nettó közfoglalkoztatási bér) 90%-át azzal, hogy ha az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult családja tagjának foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot állapítottak meg, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás összege nem haladhatja meg a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-ának és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegének különbözetét. A családi jövedelemhatár összege megegyezik a család fogyasztási egységeihez tartozó arányszámok összegének és a szociális vetítési alap összege 95%-ának szorzatával.

Egy családban foglalkoztatást helyettesítő támogatásban egyszerre csak egy személy részesülhet, azonban a család más tagja részesülhet emellett egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2018	5
2019	6
2020	8
2021	7
2022	9
2023	8

Forrás: TeIR, KSH

Ha a Gárdonyi Járási Hivatal vonatkozásában nézzük a statisztikai adatokat, akkor általánosságban elmondható az egyes ellátások tekintetében az, hogy az egyes ellátásokban részesülőknek kb. a fele gárdonyi lakos. Ezt magyarázza a város nagysága is, hiszen Gárdony Városhoz tartozik Gárdony, Agárd, Dinnyés és Csiribpuszta is, tehát Gárdony jóval nagyobb népességet ölel föl, mint a járáshoz tartozó többi település vagy város.

Ha a foglalkoztatást helyettesítő támogatás statisztikai adatait nézzük, akkor jól látható egy nagyobb kiugrás 2020-2021-es években tekintettel a COVID járványra, ugyanis többen veszítették el a munkahelyüket, majd a munkakeresés ebben a bizonytalan időszakban nehézkessé vált, így kénytelenek voltak többen is a szociális rendszerben megoldást keresni, akár egy foglalkoztatást helyettesítő támogatás igénybevételel. Ugyanakkor elmondható az is, hogy a járvány utáni időszakban pedig csökkenő tendencia mutatkozik, mely jelenleg is tart.

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra szintén érvényes az, hogy nagyobb részében gárdonyi lakosok jogosultak, azonban a Gárdonyi Járásban kizárólag egészségkárosodás okán igénybevett ellátással rendelkeznek a jogosultak.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

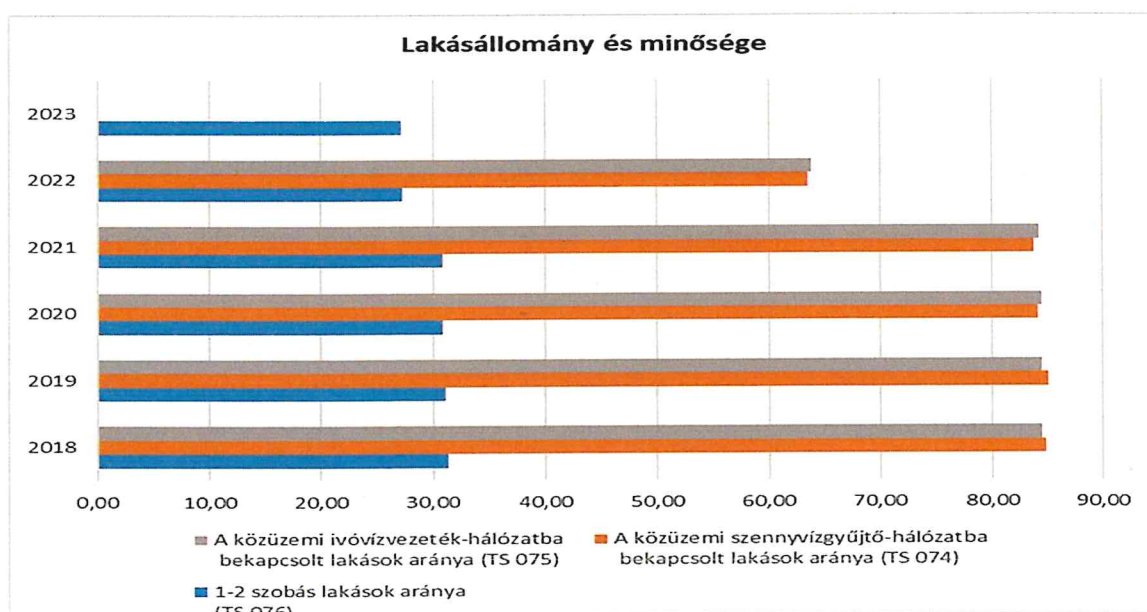
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Gárdony város területén szegregátum nem található, a roma lakosság száma elenyésző, statisztikailag alig mutatható ki, így etnikailag szegregált területről sem beszélhetünk. Külterület a településhez nem tartozik.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2018	4612	44	9,54	31,35	84,82	84,41
2019	4678	66	14,11	31,12	85,08	84,50
2020	4748	70	14,74	30,83	84,16	84,46
2021	4769	22	4,61	30,78	83,79	84,27
2022	6324	54	8,54	27,26	63,55	63,87
2023	6380	56	8,78	27,18	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A település lakásállománya az elmúlt 6 évben növekedett, 2022-ben volt egy nagyobb mértékű gyarapodás. A lakásszám 2023 évben 6380 volt, tehát az egy lakásra jutó lakosságszám 2,2 fő, ami az átlagosnak megfelelő háztartátszámot mutat.

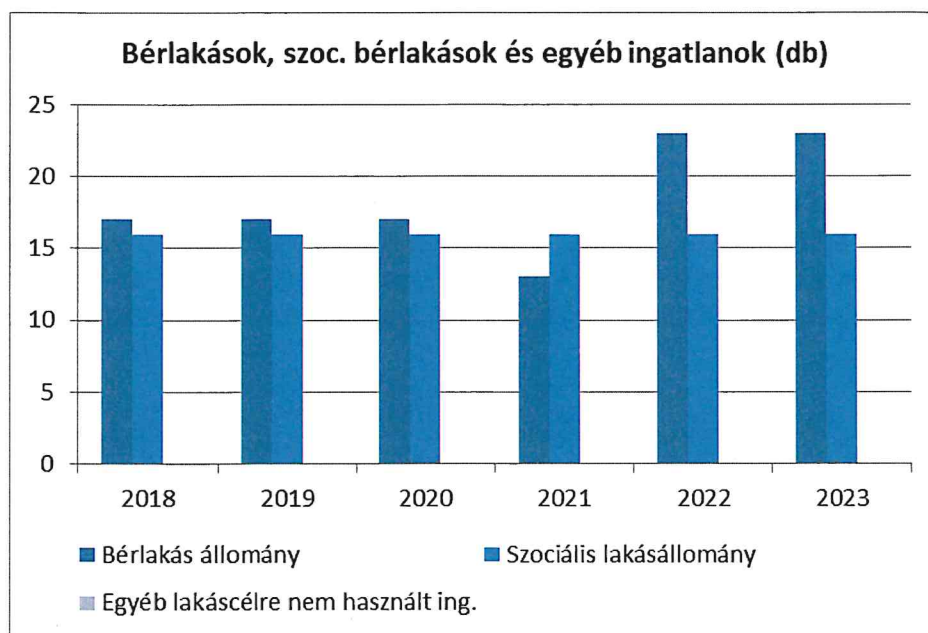
A település lakásállománya az elmúlt 6 évben folyamatosan növekedett, 2022 évben volt egy nagyobb mértékű gyarapodás. A lakásszám 2023 évben 6380 volt, tehát az egy lakásra jutó lakosságszám 2,1 fő, ami az átlagosnál jobb megfelelő háztartátszámot mutat. A lakások állományának növekedése összefügg a dinamikusan növekvő lakosságszámmal.

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2018	4 612	n.a.	17	0	16	0	0
2019	4 678	n.a.	17	0	16	0	0
2020	4 748	n.a.	17	0	16	0	0
2021	4 769	n.a.	13	0	16	0	0
2022	6 324	n.a.	23	0	16	0	0
2023	6 380	n.a.	23	0	16	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településen kevés bérlakás állomány. A bérlakás állomány a 2021 évben 6 új építésű lakással gyarapodott.

A lakások legnagyobb része saját tulajdonú. Elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, jelenlegi információink szerint nincsenek a településen.

b) szociális lakhatás

A szociális lakás olyan bérlakás, melyet az önkormányzat kedvezményes bérleti díjjal biztosít a rászorulóknak számára. A szociális lakásra való jogosultság feltételeit a lakások és helyiségek bérletéről szóló 4/2024. (II. 29.) önkormányzati rendelet határozza meg. Az önkormányzat jelenleg 9 főnek biztosít szociális lakást.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok nincsenek.

e) lakhatást segítő támogatások

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás.

A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújtott.

A lakásfenntartási támogatás alanyi jogon, normatív alapon volt megállapítható 2015. április 30. napjáig. 2015. március 1-jével települési támogatás keretében nyújt lakásfenntartási támogatást az önkormányzat (a 14/2018. (VII. 2.) önkormányzati rendelet szerint).

A lakásfenntartási támogatás igényelhető:

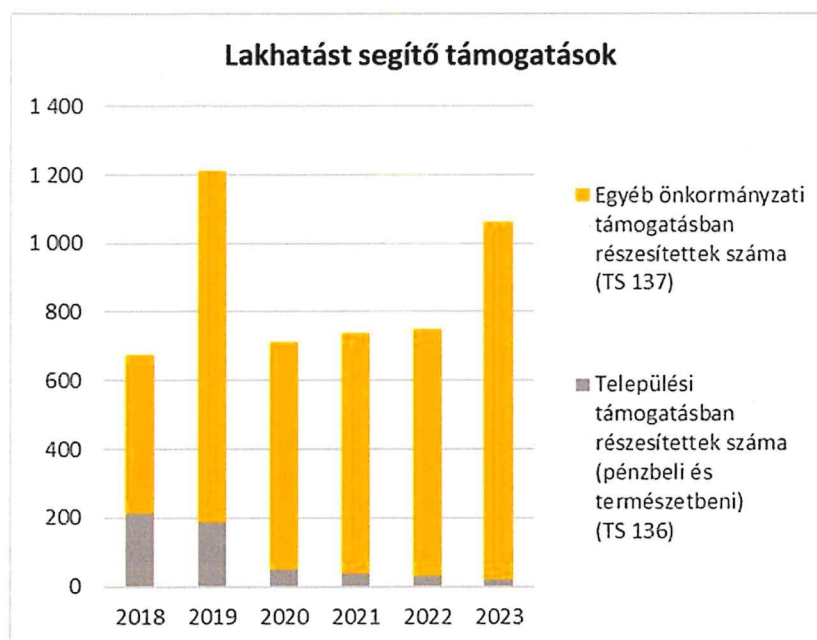
- a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás,
- a csatornahasználat díjához,
- a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz,
- a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő részletéhez,
- illetve a tüzelőanyag költségeihez.

A lakásfenntartási települési támogatást elsősorban természetbeni ellátásként a szolgáltató felé kell folyósítani a költségekhez. Ahhoz a rendszeres kiadáshoz kell nyújtani, ami a kérelmező lakhatását leginkább veszélyezteti. A támogatásra való jogosultság az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem meghatározott összegéhez igazodik és a támogatás összege is eszerint kerül megállapításra.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2018	214	460
2019	187	1 024
2020	49	662
2021	38	701
2022	31	720
2023	21	1 042

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatást igénylők száma fokozatosan csökken. Ennek oka, hogy a háztartások jövedelme nő, a lakásfenntartás költségei viszont kevésbé változnak, így az önkormányzati rendeletben foglalt feltételeknek kevesebb igénylő felel meg. A települési támogatásban részesülők száma nagyjából a felére, vagy az alá esett vissza.

f) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat. Településünkön is számos családot érint az eladósodottság. Rajtuk az önkormányzat szociális juttatásokkal, támogatásokkal segít, sokszor egyszeri azonnali megoldást jelentő támogatással.

Az eladósodottság mértékéről csupán önkéntes adatszolgáltatással lehetne megfelelő képet kapni. Meglátásunk szerint az emberek ezt nem szívesen vállalják fel. Problémáikkal jellemzően az önálló szolgáltatásban működő szociális alapellátást keresik fel, ahol a családgondozó igyekszik számukra segítséget nyújtani, esetleg pénzbeosztásban, pénzfelhasználásban támogatni őket. A helyzetet nem segíti az a tény, hogy az emberek sajnos csak akkor kérnek segítséget, amikor a baj már megtörtént, vagy legalábbis elég jelentős. Nincsenek elemezhető releváns adatok a település lakosságának közüzemi díjhátralékéről illetve egyéb eladósodást jelző körülményekről.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületen és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások egyre nagyobb mértékben vannak jelen a településen. Ezek az ingatlanok hétvégi házak, de vannak új épületek is, melyeket állandó lakhatásra használnak. A közösségi közlekedés ezekről a helyekről is könnyen elérhető. A településen számos buszmegálló van, és 2 vasúti megállóhely, illetve 1 vasútállomás, így mindenki megtalálja a hozzá legközelebbre fekvő utazási lehetőséget.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői

Gárdony város területén egy beazonosítható szegregációval veszélyeztetett terület található.

Gárdonyban elkülönült telep/szegregátum az agárdi városrész szélén, a városközponttól kb. 8 kilométerre fekvő Csiribpuszta. Közúton autóval, autóbusszal megközelíthető. A közlekedéshez való nehezebb hozzáférés a munkaerő-piaci esélyeket is rontja. A telepen 65 lakás található. A lakások állapota változó, leginkább leromlott. Az itt élők a szolgáltatásokhoz részben nehezebben jutnak hozzá. Felnőtt-, gyermek háziorvosi szolgáltatás helyben megoldott, valamint a területi védőnői ellátás is. A többi közszolgáltatáshoz nehezen jutnak hozzá. Az itt élő gyermekek nagyobb része a telep mellett lévő Zichyújfalu iskolájába és óvodájába jár. Az óvoda a Gárdonyi székhely tagintézménye, a zichyújfalui iskola korábban szintén gárdonyi tagintézmény volt, de most már önálló, a Református Egyház fenntartásában áll. Ezáltal az oktatási-nevelési alapszolgáltatásokhoz ők így hozzá tudnak jutni.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya

A telepen élők száma 152 fő körül mozog. Jellemző az alacsony iskolázottság és a szegénység, ezért az itt élők és a gyerekek kiemelt figyelmet igényelnek. Minden gyermek megkapja a védőnői ellátást, orvosi ellátást, és a köznevelési szolgáltatást. A Fókusz Szociális Szolgálat, az intézmények gyermekvédelmi felelősei, és a hatóság munkatársai közösen figyelemmel kísérik a családok, és azon belül a gyerekek helyzetét, és a szükséges segítséget megkapják. Pályázati forrásból játszótér, buszmegálló épült a telepen.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Szegregációval veszélyeztetett terület, lakosság területi átrendeződésének változása nincs a településen.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik:

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

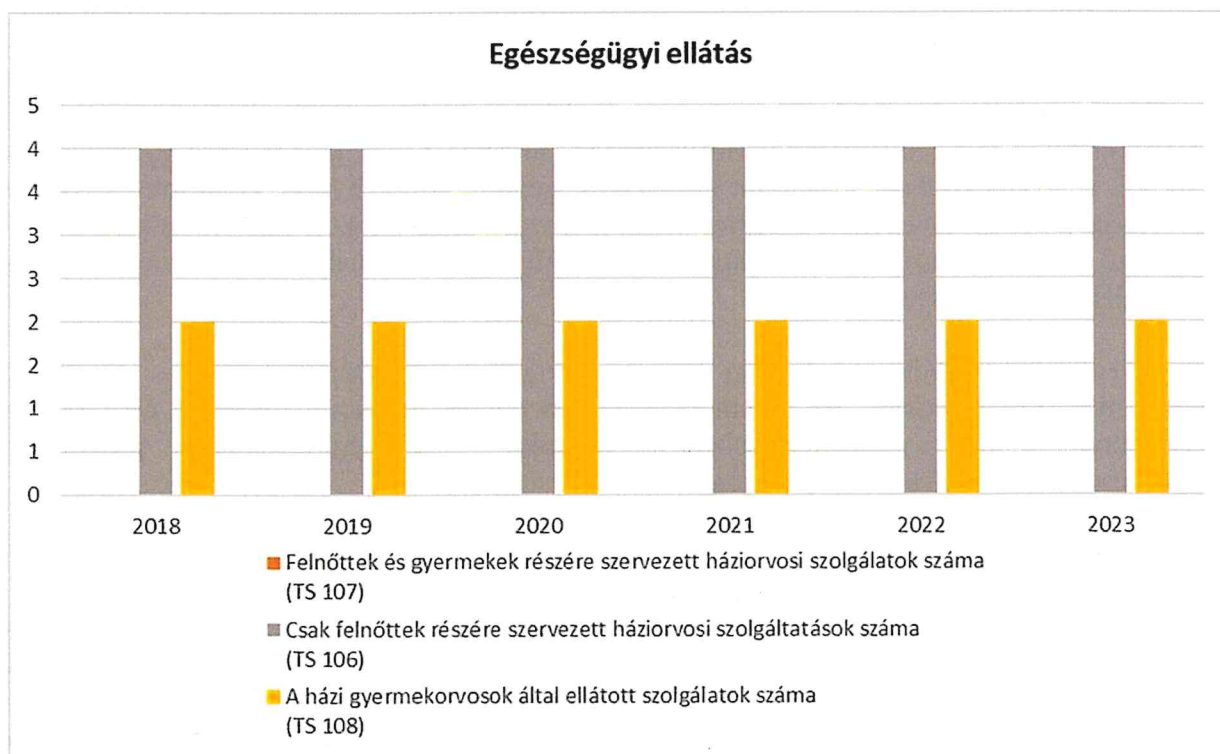
Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz történő hozzáférés lehetősége mindenki számára adott településünkön. Gárdonyban 4 felnőtt és 2 gyermek háziorvosi szolgálat, valamint 2 fogorvosi szolgálat működik. Az elmúlt évek gyors mértékű lakosság szám növekedése egyre indokoltabbá teszi új körzetek létrehozását. A háziorvosi körzetek földrajzi elhelyezkedésben és a körzet kialakításában egyaránt igazodnak a város szerkezetéhez, azaz minden településrészen helyben elérhető minden egészségügyi szolgáltatás. Csiribpusztán 1-1 felnőtt és gyermek háziorvos helyben tart minden héten egy napon rendelést. A település orvosi ellátása megfelelő. A településen többféle szakrendelés is van. Reumatológia, nőgyógyászat, allergológia. Szélesebb körű szakrendelés szabad kapacitás terhére a velencei Szakorvosi Rendelőintézetben elérhető a gárdonyi lakosoknak is.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	4	2	3	144	35,72
2019	0	4	2	3	133	16,91
2020	0	4	2	3	136	19,34
2021	0	4	2	3	114	19,79
2022	0	4	2	3	132	19,29
2023	0	4	2	3	108	18,18

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma tájékoztatást adhat a településen lakók egészségügyi állapotáról. Az elmúlt 6 évben összességében csökkent a közgyógyellátásban részesülők száma. Az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, mely esélyegyenlőségi szempontból is jelentős. A közgyógyellátás az egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásokhoz – gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök, gyógyító ellátások beteg által fizetendő térítési díjához – nyújtott hozzájárulás. 2023-ban Gárdony lakosságának 1%-a rendelkezett közgyógyellátási igazolvánnyal. Ebben az ellátásban is, mint minden másban a cél az, hogy a rászoruló jogosult megkapja a segítséget, lehetőséget. Erre a továbbiakban is kiemelt

figyelmet fordítanak az érintettekkel közvetlenül kapcsolatban kerülő orvosok, szociális dolgozók, védőnők, hatósági munkatársak.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Az ellátásra a nagykorú hozzátartozó jogosult, ha a súlyosan fogyatékos személy vagy 18 év alatti, tartósan beteg személy állandó és tartós ápolását, gondozását végzi, és az ápolts személyre tekintettel a gyermekek otthongondozási díjára való jogosultsága neki vagy hozzátartozójának nem áll fenn. A településen az ápolási díjban részesülők száma szintén nem jelentős.

A közgyógyellátás és az ápolási díj megállapítása és folyósítása 2013. január 1. napjától a járási hivatalhoz került át, így az önkormányzat kevésbé lát rá arra, hogy a rászorultak, jogosultak hozzájuttatják-e ezekhez az ellátásokhoz.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz való hozzáférés

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Az egyenlő bánásmóddhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

A kötelező népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez a gyermekek a magas színvonalú védőnői ellátásnak, és iskola-egészségügyi ellátásnak, gyógytestnevelőknek, gyógypedagógusoknak köszönhetően hozzájutnak. A felnőttek részére kötelező szűrővizsgálatok szinte mára már nincsenek. Az ajánlott szűrővizsgálatokra jellemzően a lakosság nagy hányada nem megy el. Ritkán előfordul a településen egészségügyi szolgáltató által szervezett szűrőbuszban megoldott ingyenes, vagy térítéses vizsgálati lehetőség, melyet a széles propaganda ellenére általában kevesen vesznek igénybe. Ezen a területen lenne tennivaló az egészségmegőrzés és a betegségek időben történő diagnosztizálása érdekében.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Gárdonyban a házi orvosok, a Fókusz Szociális Szolgálat tájékoztatást, segítséget nyújtanak ezen ellátásokhoz való hozzáféréshez. A Fejér Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Gárdonyi Tagintézménye fogadja a gárdonyi gyermekeket széleskörű ellátással. A szülőknek lehetőségük van a vármegyeszékhelyen biztosított szolgáltatások ingyenes igénybevételére is. Emellett szintén a vármegyeszékhelyen léteznek olyan szolgáltatások, amelyek térítési díj fizetéssel vehetők igénybe. Az ellátási helyszínek megközelítése gépjárművel, illetve tömegközlekedéssel biztosított.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A jogszabályban foglalt kritériumoknak megfelelő színvonalon működik a közétkeztetés biztosítása. Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a közétkeztetésben az egészséges táplálkozásra. Az intézményekben is igyekeznek az ellátottaknak olyan étkezést nyújtani, mely megfelel az egészséges táplálkozás követelményeinek. Rendszeresen szervezett egészségnapok keretében mutatják meg a gyerekeknek, felnőtteknek a táplálkozás egészségre gyakorolt hatását.

Az önkormányzat szociális étkeztetés pályáztatásával a szolgáltatás színvonalát, minőségét kívánja javítani.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A városi sportprogramokhoz való hozzáférés mindenki számára biztosított. A településen számos sportolási lehetőség van. A Gárdonyi Iskolában lévő tornaterem nyáron is várja a sportolni vágyókat.

2018. novemberében került átadásra Gárdony központjában a Katlan névre keresztelt városi sportpark és játszótér, amely azóta is kedvelt helyszíne a sportolni, játszani vágyó gardányiaknak. A fedett kondi park, mini akadálypálya, műanyag borítású futópálya, műfüves kispálya, szabadtéri ping-pong és teqball asztalok és a két játszótér változatos lehetőséget kínál a különböző korú látogatóknak, családoknak, baráti társaságoknak. Délutánonként nem ritka, hogy 40-50 fő használja a különböző pályákat, eszközöket. A Katlan rendszeresen helyszíne a közeli iskola testnevelés óráinak, de az óvodás csoportok is gyakran megjelennek. A létesítményt a gárdonyi lakosok díjmentesen látogathatják az év minden napján.

Agárdon a Csuka csarnokkal bővült Gárdony lakóinak sportolási lehetősége. Az Agárdi Parkerdőben futballpálya, több teniszpálya, futópálya, és pályázati forrásból megvalósult felnőtt játszótér, Dinnyési városrészben futballpálya vár mindenkit. Ezen kívül lehetőség van a gyönyörű Velencei-tónak köszönhetően kenuzni, vitorlázni, szörfözni, úszni. 2024 évben átadásra került egy pumpapálya a kerékpárosok részére, kosárlabda pálya az agárdi Parkerdőben.

Gárdony Város Önkormányzatának kezdeményezésével és támogatásával, egy helyi civil szervezet szervezésében indult útjára a Gárdony Városi Tízpróba azzal a céllal, hogy ráirányítsa a figyelmet a rendszeres sportolás fontosságára, valamint szervezett lehetőségeket is biztosítson. A szerencsés környezeti adottságokat kihasználva túra, futás, kerékpározás, evezés és úszás sportágak kis és nagypróbája kerül megrendezésre amelyek a távok nagyságában térnek el egymástól. A 2025 évben már kilencedik alkalommal kiírásra kerülő egész éves programra az előző évekhez hasonlóan 200 fő körüli nevezőre lehet számítani kisiskolásoktól a nyugdíjasokig, többnyire családi keretekben.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások:

- a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás,
- az étkeztetés,
- a házi segítségnyújtás,
- a családsegítés,
- a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- a közösségi ellátások,
- a támogató szolgáltatás,
- az utcai szociális munka,
- a nappali ellátás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátások:

- az ápolást, gondozást nyújtó intézmény,

- a rehabilitációs intézmény,
- a lakóotthon,
- az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény,
- a támogatott lakhatás,
- az egyéb speciális szociális intézmény.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Fókusz Szociális Szolgálat biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. A preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

Szociális étkeztetésben részesülők

A szociális étkeztetés olyan alapszolgáltatás, melynek keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguknak, illetve eltartottaiknak tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. 2023-ban 94 személy részesült szociális étkeztetésben.

Házi segítségnyújtásban részesülők

A házi segítségnyújtás olyan szociális alapszolgáltatás, melynek keretében gondoskodni kell azokról az időskorúakról, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek, illetve azokról a fogyatékos személyekről, pszichiátriai betegekről, szenvedélybetegekről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de egyébként képesek önmaguk ellátására. 2023-ban 37 személy részesült házi segítségnyújtásban.

Családsegítő szolgáltatást igénybe vevők

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára nyújtott szolgáltatás, amelynek célja az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése. A családsegítő szolgáltatásban nyújtott általános és speciális segítő szolgáltatás olyan személyes segítő szolgáltatás, amely a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul az egyének, a családok, valamint a különböző közösségi csoportok jólétéhez és fejlődéséhez, továbbá a szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz.

A Családsegítő Szolgálat a családgondozás keretében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert működtet. A kapott jelzés alapján a családsegítő szolgálat munkatársa felveszi a kapcsolatot a szociális és/vagy mentálhigiénés problémákkal küzdő családdal, személlyel és tájékoztatja a problémára vonatkozó a családsegítés körében nyújtható szolgáltatásokról.

A családsegítés és életvezetési szolgáltatások nem kizárólag mélyszegénységben vagy szegregált körülmények között élők számára szükségesek. Stabil jövedelmi, társadalmi háttér mellett is

jelentkezhetnek olyan problémák a családok életében, amikor külső szakember segítségére is szükségük lehet. Bizonyos nehézségek ellen nincs abszolút védelem. Ezért fontos, hogy a segítő szolgáltatások mindenki számára elérhetőek legyenek, természetesen a rászorulóknak kiemelt szintű hozzáféréssel.

A településen ezen túlmenően biztosított az egészségügyi alapellátás, ezen belül a házi orvosi, a házi gyermekorvosi, valamint a védőnői szolgálat. A település oktatási-nevelési intézményei is magas színvonalon működnek. A település a kötelező alapellátásokat működteti, a hátrányos helyzetűek számára a szolgáltatások elérhetősége a település többi lakosával egyenlő módon biztosított.

Az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára elérhető. E tekintetben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelmények megsértése a szolgáltatások nyújtásakor senkit nem érhet.

g) drogprevenciós szolgáltatások

Az iskolavédőnőnek kiemelt szerepe van a szerhasználat és más szenvedélybetegségek megelőzésére való figyelemfelhívásban, melynek keretében az általános és középiskolában tartanak előadásokat a káros szenvedélyek kialakulásának a megelőzéséről, vagy az azokról történő leszoktatásról. A védőnő kapcsolatot tart a prevenció területén dolgozó szervezetekkel. Gárdonyban kihelyezett telephellyel működik az Egészségdokok Közhasznú Alapítvány.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetésről az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről információ nem áll az Önkormányzat rendelkezésére.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül előnyben részesítésről az önkormányzatnak nincs tudomása.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai:

A településünkön számos helyszíneken, programokban gazdag lehetőség várja a közösségi élet szereplőit. A közösségi élet egyik legfontosabb, elsődleges színtere a gyermekek számára a köznevelési intézmény. Az önkormányzat kulturális intézménye a programok széles tárházával rendelkezik egész évben. Kiemelt az egyházak szerepe a közösségi élet formálásában, valamint a civil szervezetek.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
3	igen	22 182	9

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen lévő két általános iskola sportcsarnokkal, a Gárdonyi Óvoda székhelyintézmény tornateremmel rendelkezik. A dinnyési városrészen a Dinnyési SE futballpályája van.

Gárdonyban a közösségi élet gyakorlására, közös élmények szerzésére számos lehetőség van. Az Önkormányzat fenntartásában működik a Gárdonyi Géza Könyvtár és Kulturális Központ, melynek feladata a közművelődési tevékenység támogatása, valamint a közművelődési alapszolgáltatások biztosítása. Otthont ad szakköröknek, kluboknak, művészeti együtteseknek, előadásoknak.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

Az önkormányzat rendeletet alkotott a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről 8/2018 (IV. 05) az ebből adódó esetleges konfliktusok megoldására, orvoslására. A településünkön etnikai konfliktusok nincsenek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

A köznevelési intézményekben rendszeresen szerveznek jótékonyági rendezvényeket, melyek bevételét a gyermekekre fordítják (játékok vásárlása, kirándulások szervezése stb.). Az egyik legnagyobb ilyen rendezvény a városi jótékonyági bál, melynek bevételét a szociálisan rászoruló gyermekek kirándulásának költségeire fordítják. A Fókusz Szociális Szolgálat rendszeresen szervez játék és élelmiszer gyűjtést, melyet szétosztanak a rászoruló családok között. Ezen a területen sok civilszervezet tesz azért, hogy a rászoruló családok megkaphassák azt, amihez nem, vagy csak kis mértékben jutnak hozzá. Fontos tevékenységet végeznek a városban ezen a területen kisebb lakossági szerveződések, a Polgári Körök, az Egyházak, Egészségdokk Közhasznú alapítvány, a Mentorhálózat stb.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

A településünkön nem releváns, elenyésző számban élnek különböző nemzetiséghez tartozó emberek.

e) helyi lakossági önszerveződések

A helyi lakosság időről időre megvalósít valamilyen önszerveződést, ami a közösségben rejlő potenciál jelentőségét jelzi.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nem működik roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A mélyszegénység nem jellemző a településen, de vannak családok, akik anyagi nehézségekkel küzdenek.	Az önkormányzat a rendelkezésre álló eszközeivel megpróbálja segíteni őket.
A mélyszegénységben élők gyakran nem tudnak kitörni helyzetükből, a hátrányok generációról generációra öröklődnek.	A mélyszegénységben élő gyermekek támogatása, hogy esélyt kapjanak a szegénységből való kitörésre.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői, gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Településünkön a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	6 024	6 391	12415	48,52%	51,48%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			368	2,96%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	970	951	1921	7,81%	7,66%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	185	158	343	1,49%	1,27%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Gárdonyi állandó lakossága 2022 évben 12 415 fő volt, melyből 2 632 a gyermekkorúak száma, akik az összlakosság kb. 20%-át teszik ki. Közülük 368 gyermek 0-2 év közötti, 1921 gyermek 0-14 év közötti, 343 gyermek 15-17 év közötti.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A gyermekvédelem rendszeréről a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint a végrehajtására kiadott a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) rendelkezik. A gyermekvédelmi rendszer gyermekekhez legközelebb eső hatósági szerve 2012-ig a település jegyzője volt. A jegyző hozta azokat a hatósági intézkedéseket (védelembe vétel, ideiglenes elhelyezés, apai elismerő nyilatkozat), amelyek a gyermekek érdekeit voltak hivatottak szolgálni.

A közigazgatás átszervezését követően 2013-tól ezt a feladatot a járási hivatalok gyámhatóságai látják el. Ezzel az intézkedéssel ugyan csökkent a helyi ügyintézők terheltsége, ám így az iskolai hiányzások, a nem megfelelő családi háttér miatt kialakult, a gyermekek életére messzemenően kiható problémák észlelése is kikerült a jegyzők látóteréből.

A Gyvt. szabályozza a gyermekvédelem minden szegmensét, meghatározza a jelzőrendszer tagjait (óvoda, iskola, védőnő, orvos, családsegítő, rendőrség, ügyészség, ifjúság-segítő, stb.), akiknek kötelessége aktívan közreműködni a gyermekek jogainak biztosításában.

A Gyvt. értelmében veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A veszélyeztetett gyermekekkel elsősorban a gyermekjóléti alapellátás foglalkozik mindaddig, amíg a szülők önkéntes együttműködésével van remény arra, hogy kialakult problémákat kezeljék.

A védelembe vétel gyermekvédelmi törvényben foglaltak szerint a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható a gyámhivatal a gyermek védelembe vétele iránt intézkedik. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata, melyet a Gyer. szabályoz.

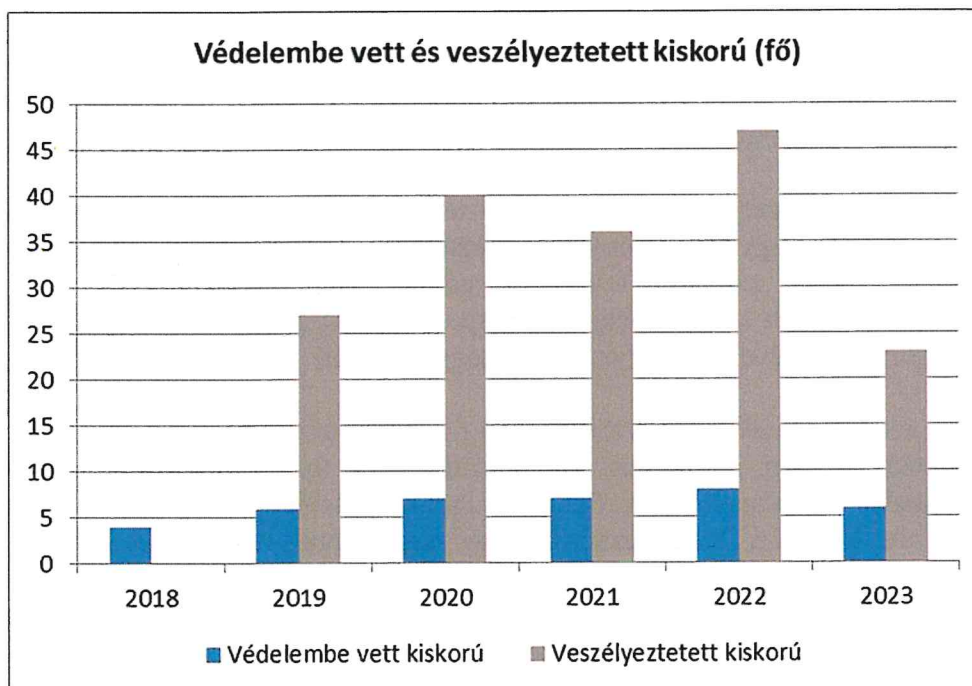
Védelembe vételre akkor kerül sor, ha a gyermek veszélyeztetettségét a szülők, a család önkéntes együttműködés keretében nem tudják, vagy nem akarják megszüntetni, az alapszolgáltatás nem vezet eredményre vagy attól eredmény nem várható, de feltételezhető, hogy a gyermek családi környezetében még nevelhető.

Továbbá védelembe vehető az a gyermek, akit bűncselekmény elkövetésével gyanúsítanak, valamint az a gyermek, aki 16. életévét még nem töltötte be és óvodai vagy iskolai igazolatlan hiányzásai meghaladják az 50 órát. A gyermekvédelmi törvény módosítása szerint a gyermek veszélyeztetettsége fennáll akkor is, ha a bíróság a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása iránti eljárásban jogerősen megállapítja, hogy a kapcsolattartás a gyermeket gondozó szülő önhibájából maradt el.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2018	4	0
2019	6	27
2020	7	40
2021	7	36
2022	8	47
2023	6	23

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A veszélyeztetett gyermekek száma növekedett, melynek oka lehet, hogy a törvényi szigorítások következtében a jelzőrendszer tagjai nagyobb figyelmet fordítanak a gyermekek veszélyeztetettségének észlelésére és jelzésére.

A védelembe vett gyermekek száma szintén növekedést mutat, melynek leggyakoribb okai között a sok igazolatlan hiányzás, a szülői elhanyagolás, valamint az elvált szülők közötti súlyos konfliktusok szerepelnek.

Az ideiglenes hatályú elhelyezés a gyermek érdekében történő azonnali intézkedés, ha fennáll a gyermek súlyos veszélyeztetettsége, tehát testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti. Az elmúlt években Gárdony területén ideiglenes hatályú elhelyezésre, a gyermek családból való azonnali kiemelésére nagyon ritkán került sor.

A Gyvt. értelmében hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a hátrányos helyzet megállapításához szükséges körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult az a gyermek, melynek családjában az egy főre jutó jövedelem összege, valamint az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a jogszabályban meghatározott összeget, illetve értéket. A legszegényebb, legrászorulóbb gyermekes családok kerülnek be ebbe az ellátásba. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása.

Ennek formája:

- ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés (meghatározott esetben szünidei étkeztetés is);
- alapösszegű, illetve hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzet és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság esetén emelt összegű pénzbeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-jén, illetve november 1-jén fennáll);
- külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

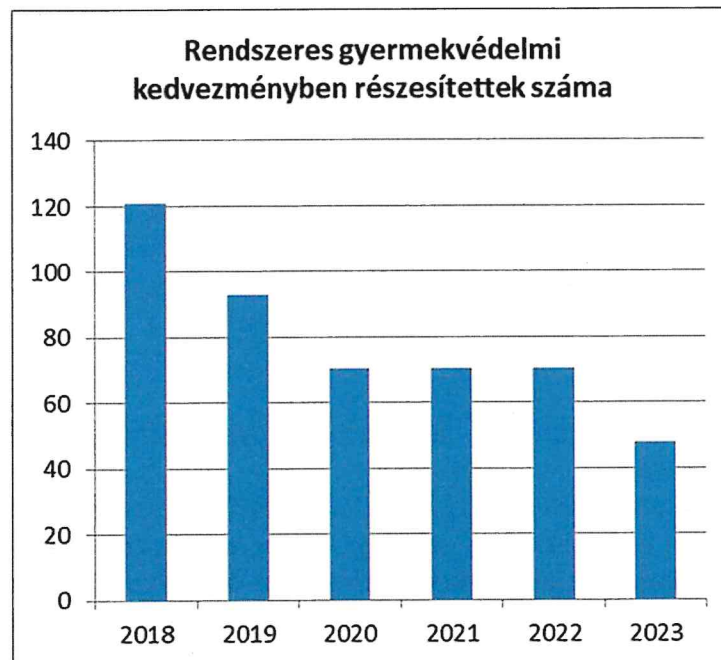
A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 67/A.§-a kimondja, hogy hátrányos helyzetűnek minősül az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a jogszabályban meghatározott körülmények közül legalább egy, halmazottan hátrányos helyzetűnek ha legalább kettő körülmény fennáll, illetve a nevelésbe vett gyermek, valamint az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Ha a gyermek megfelel a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó feltételeknek, úgy ehhez kapcsolódóan további támogatások, pályázati lehetőségek állnak rendelkezésre.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2018	121
2019	93
2020	71
2021	71
2022	71
2023	48

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Gárdonyban 2023. december 31. napján 48 gyermek volt jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre. A vizsgált időszakban jelentősen csökkent a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, melynek egyik oka lehet a minimál bérek emelkedése. Mivel a jogosultsági feltételekben meghatározott egy főre jutó jövedelemhatár nem változott, a minimál bérek emelkedése miatt egyes családok jövedelme túlléphette a jogszabályban rögzített összeget, így elvesztették az ellátásra való jogosultságukat.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

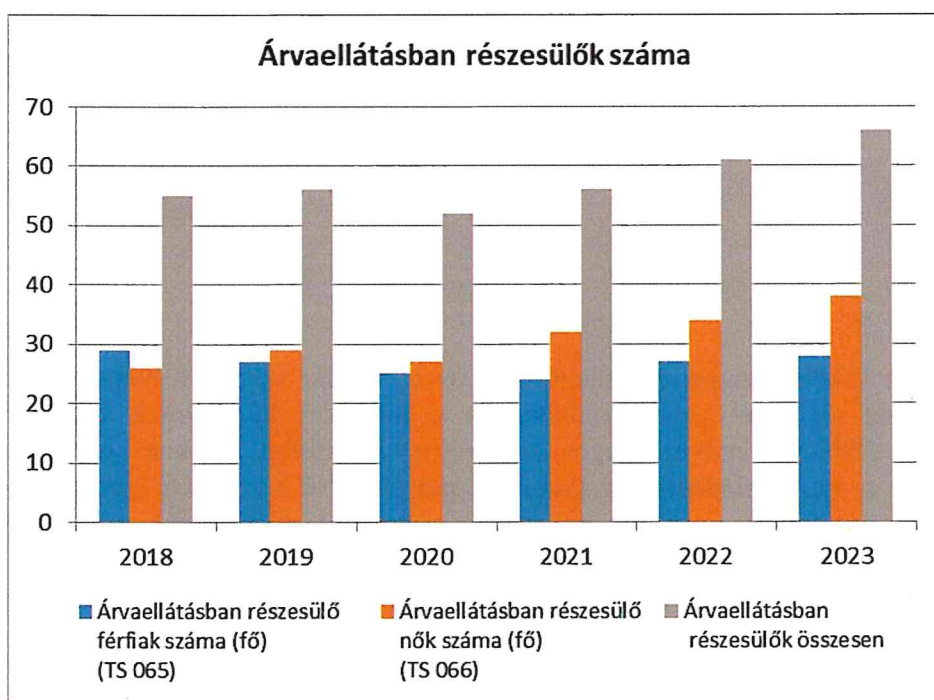
A születési hozzájárulás a Gárdony városában állandó lakóhellyel rendelkező szülők részére jár, gyermekük születése jogán 20.000,- Ft összegben.

14 éves kor alatt a helyi buszközlekedés ingyenes, 14 éves kor felett valamennyi gárdonyi család számára biztosított a helyi buszközlekedés igénybevételére jogosító ingyenes vármegyebérlet.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2018	29	26	55
2019	27	29	56
2020	25	27	52
2021	24	32	56
2022	27	34	61
2023	28	38	66

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

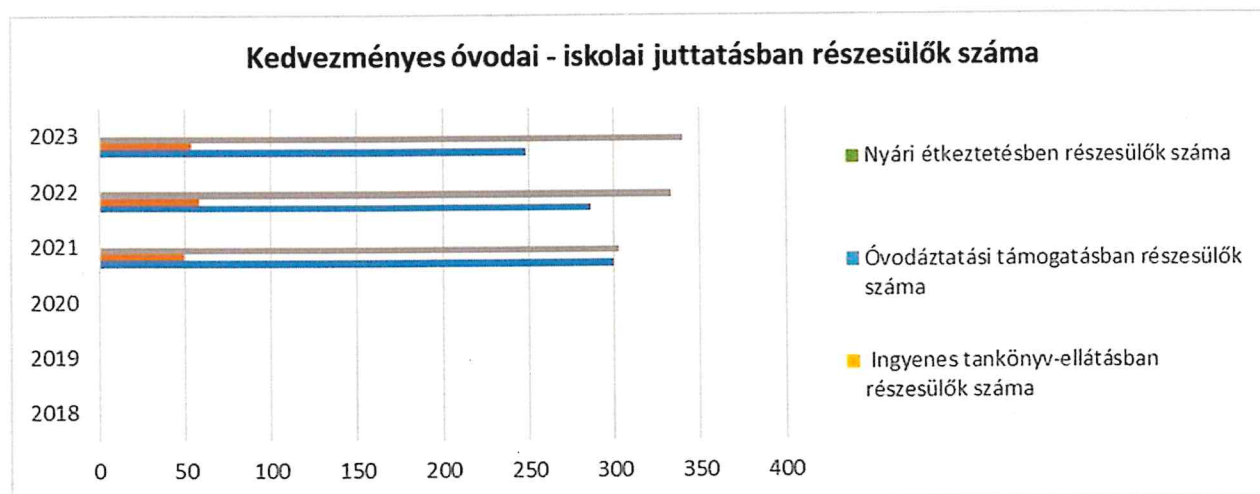
Az árvaellátásban részesülők száma 2020-tól folyamatosan emelkedett. A növekedés lehetséges okai közé tartozhat az elöregedő társadalom, a COVID-19 járvány, annak szövődményei, valamint a stressz okozta halálozások.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	300	49	303	n.a.	n.a.	n.a.
2022	286	58	333	n.a.	n.a.	n.a.
2023	248	54	340	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az óvodai és iskolai ingyenes étkezésben részt vevők száma folyamatosan csökken, amit valószínűleg az alacsony jövedelemhatár és a növekvő jövedelmek eredményeznek. Ezzel szemben az 50%-os kedvezményes étkezésre jogosultak száma emelkedett. Az ilyen kedvezményre a nagycsaládosok, tartósan betegek és SNI besorolású gyermekek jogosultak. A növekedés oka valószínűleg az, hogy egyre több gyermek tartozik ezekbe a kategóriákba.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

Az Önkormányzat nem rendelkezik erre vonatkozó adatokkal.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői

Az Önkormányzatnak nincs tudomása a településen ilyen családról.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Az iskolába járás a hátrányos helyzetű gyermekek számára is biztosított. A Csiribpusztán élő gyermekek közül az agárdi és a zichyújfalui iskolába is járnak.

A hátrányos helyzetű településrészen is biztosított a védőnői szolgálat tanácsadási idő biztosításával helyben.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettségi tényezők halmozottan jelentkeznek.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A települési önkormányzat által fenntartott körzeti védőnői szolgálat (a továbbiakban: szolgálat) célja - az egészségügyi alapellátás részeként - a családok egészségének megőrzésére, segítésére irányuló preventív tevékenység, valamint a betegség kialakulásának az egészségromlásnak a megelőzése érdekében végzett egészségnevelés. A védőnő gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós és gyermekágyas anya, illetve 0-6 éves korú gyermek él.

A védőnő feladatát az ellátási területén lakcímmel rendelkező személyekkel kapcsolatosan köteles ellátni. A védőnő ezen túl köteles ellátni a körzetében jogszerűen tartózkodó azon személyt is, aki az ellátás iránti igényét a védőnőnél bejelenti.

A területi védőnő feladata:

- nővédelem (családtervezés, anyaságra való felkészülés, lakossági szűrővizsgálatok),
- a várandós anyák gondozása,
- a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban,
- a 0-6 éves korú gyermekek gondozása (életkorhoz kötött szűrővizsgálatok, védőoltások),
- az óvodában a védőnői feladatok végzése,
- az oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott, tanköteles korú gyermek gondozása,
- családgondozás,
- az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel.

Jelenleg a településen négy területi és egy iskolai védőnő biztosítja az ellátást. A védőnői ellátás teljeskörűen biztosított, a védőnői állások betöltöttek. A területi ellátáshoz tartozó ellátottak száma a körzetek között kiegyenlített, a jogszabályi, finanszírozási előírások keretei között vannak. A körzetek kialakítása igazodik a településszerkezethez.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2018	3	357	119
2019	4	370	93
2020	4	403	101
2021	4	413	103
2022	4	413	103
2023	4	446	112

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az adatokból megállapítható, hogy a 0-3 év közötti gyermekek száma folyamatosan emelkedik. A védőnők leterheltsége is fokozódik. A 2019 évben egy új védőnői körzet került kialakításra.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen házi orvosi, és házi gyermekorvosi szolgálat is biztosított, amely valamennyi lakos számára elérhető, színvonalas szolgáltatást nyújt. A településen két házi gyermekorvosi praxis működik, melyek betöltöttek. Az elhelyezkedésük és területi ellátási kötelezettségük is igazodik a település földrajzi szerkezetéhez. A gyermekek szakorvosi ellátása a velencei Szakorvosi Rendelőintézetben, mely 5-10 km-re, illetve a vármegyeszékhelyen, Székesfehérváron 20 km-re érhető el.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	4	2	1696	0
2019	0	4	2	1769	0
2020	0	4	2	1845	0
2021	0	4	2	1957	0
2022	0	4	2	1975	0
2023	0	4	2	2024	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermekorvos által ellátott gyerekek száma folyamatosan növekedik. A növekedés miatt az elkövetkező években szükségessé válhat 3. gyermek háziorvosi körzet kialakítása és működtetése.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves korosztályból speciális fejlesztésre szoruló gyermekek fejlesztése megoldott. A korai fejlesztés a köznevelési intézményekben megoldott gyógypedagógus, logopédus és gyógytestnevelő biztosításával. Az ellátásban tapasztalható kis mértékű fennakadás, melynek oka a szakemberhiány. A betegségek, fogyatékoságok mértékének megfelelően az ellátást a székesfehérvári Fejér Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Gárdonyi Tagintézménye biztosítja.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

A gyermekjóléti szolgáltatás célja a gyermek testi és lelki egészsége, családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése. A szolgáltatás keretében ellátottak köre a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek és családok.

A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése érdekében:

- A gyermeket, illetve szülőjét tájékoztatni kell mindazokról a jogokról, támogatásokról és ellátásokról, amelyek összefüggésben állnak a gyermek testi, lelki egészségének biztosításával, családban történő nevelkedésének elősegítésével.
- Segítséget nyújt a támogatásokhoz való hozzájutásban.
- Tanácsadás szervez (családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés).
- Segíti a szociális válsághelyzetben levő várandós anyát.
- A gyermekek számára szabadidős programokat szervez, mely a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítését célozzák.
- Közreműködik hivatalos ügyek intézésében.

A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- Észlelő- és jelzőrendszert működtet, amely lehetővé teszi a gyermekeket veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermek veszélyeztetettségének időben történő felismerését.
- Fogadja a gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatos jelzést és a probléma jellegét, a veszélyeztetettség mértékét, a család szükségleteit figyelembe véve segítséget nyújt a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében.
- Fogadja a panaszával hozzá forduló gyermeket és segíti őt problémája megoldásában.
- Tájékoztatja a lakosságot a szolgáltatás nyújtotta lehetőségekről.
- Havi (évente minimum 6 alkalommal) rendszerességgel esetmegbeszélést tart, mely célja a szolgáltatásra rászoruló gyermeket és családot érintő információk cseréje, azok rögzítése, a feladatok meghatározása, illetve azok elosztása a részt vevő szakemberek és egyéb meghívottak között.

- Évente legalább egy alkalommal áttekinti a település gyermekvédelmi rendszerének működését, és a jelzőrendszeri tagokkal javaslatot tesz annak lehetőség szerinti javítására.

A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében:

- A kialakult veszélyeztetettség megszüntetésére irányuló családgondozás körében a gyermekjóléti szolgálat családsegítője személyes segítő kapcsolat keretében:
  - Támogatja a gyermeket az őt veszélyeztető körülmények elhárításában, személyisége helyes irányú fejlődésében.
  - Segíti a szülőket a gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében, a családban jelentkező működési zavarok megszüntetésében.
  - Kezdeményezi és a gyermeknek nyújtott gyermekjóléti ellátásokkal, összehangolja a szülők és más hozzátartozók részére a szociális alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást.
- A családgondozást végez.
- A családi konfliktusok megoldását az érintett családtagok közötti közvetítéssel, illetve más konfliktuskezelő, családterápiás módszer alkalmazásával segíti elő.
- A gyermekjóléti szolgálat kezdeményezi egészségügyi vagy gyógypedagógiai ellátás biztosítását, ha a gyermek veszélyeztetettségét a gyermek, illetve szülőjének vagy más hozzátartozójának egészségi állapota vagy fogyatékosága okozza.
- A körülmények feltárása után mérlegeli, hogy a kialakult veszélyeztetettség megszüntethető-e az önként igénybe vehető alapellátásokkal, vagy a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó, illetve egyéb hatósági intézkedés kezdeményezésére van-e szükség.
- A gyermekjóléti szolgálat a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedések közül javaslatot tehet a járási gyámhivatalnak a gyermeknek a védelembe vételére, illetve ideiglenes hatályú elhelyezésére vagy nevelésbe vételére.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

A gyermekek napközbeni ellátása valamennyi korosztály számára biztosított önkormányzati és nem önkormányzati (egyházi, civil szervezet) fenntartású intézményekben. A településen összesen 4 óvoda, két általános iskola működik. Az intézmények kihasználtsága maximális.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

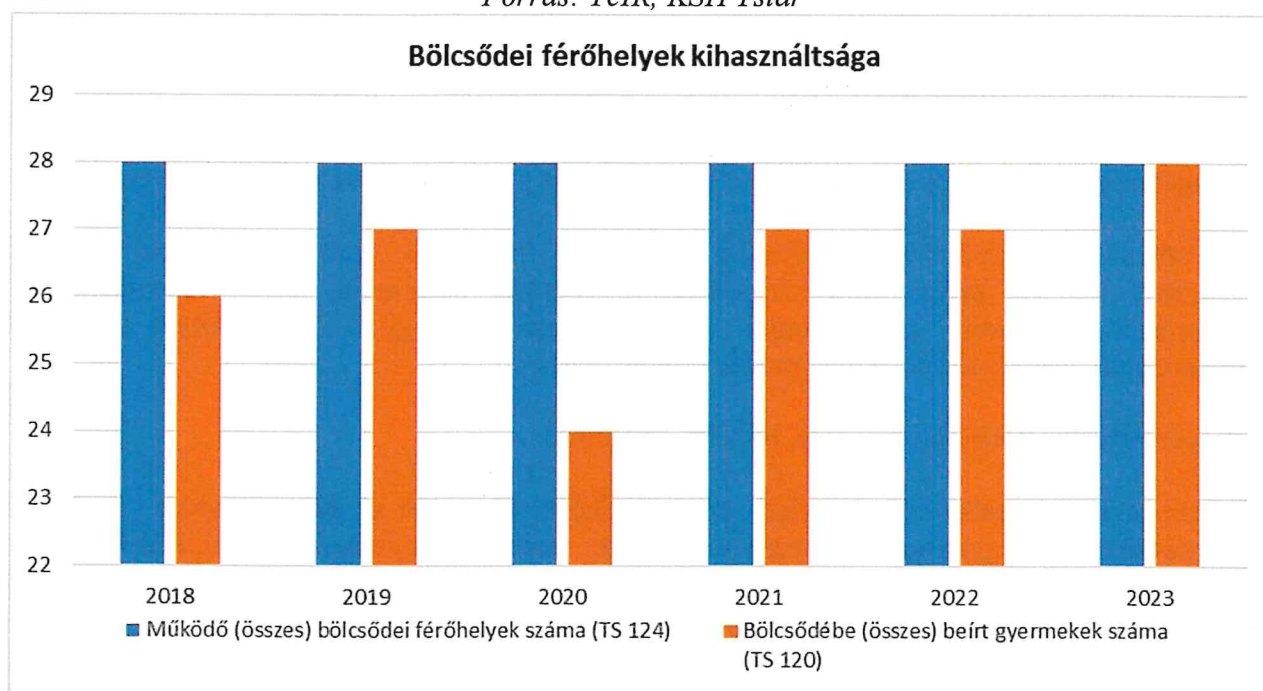
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	28	28
2019	28	28
2020	28	28
2021	28	28
2022	28	28
2023	28	28

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	21	21	0	0	28	26
2019	0	0	21	21	0	0	28	27
2020	0	0	35	35	0	0	28	24
2021	0	0	35	33	0	0	28	27
2022	0	0	37	38	0	0	28	27
2023	0	0	37	31	0	0	28	28

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzati fenntartású bölcsődei ellátás 2024 évben átadott új épületben 28 férőhelyfejlesztéssel 54 férőhelyre bővült. A régi épületben önkormányzati segítséggel családi napközi működik 24 férőhellyel.

f) gyermekvédelem

A családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése, illetve utógondozása:

1. A gyermekjóléti központ a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését segítő családgondozást egyéni elhelyezési terv alapján teljesíti.
2. Az esetmenedzser együttműködik az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Vármegyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatával, a nevelőszülői hálózatot szakembereivel, illetve a lakóotthon szakembereivel. Az együttműködés keretében a gyermekjóléti

szolgálat családgondozója elsősorban a szülőket támogatja a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában, a gyermekkel való kapcsolattartásban.

3. A gyermekjóléti központ esetmenedzsere a családjába visszahelyezett gyermek utógondozását a gyámhivatal határozata alapján látja el.

Örökbefogadással kapcsolatos feladatok:

1. Az örökbe fogadhatóvá nyilvánítására irányuló eljárás során a gyermekjóléti központ a gyámhivatal megkeresésére, környezettanulmányt készít a gyermek vér szerinti szüleinél, illetve véleményt ad arról, hogy az eljárás a gyermek érdekeit szolgálja-e.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A Fókusz Szociális Szolgálat gyermekjóléti szakemberei hivatottak a településen élő gyermekek és családjuk krízishelyzeteiben segíteni. Ez vagy adekvát szolgáltatást, vagy annak hiányában információ nyújtást jelent. A Szolgálat gyermekjóléti szakmai egységének egyik fontos feladata a kiskorú gyermekek veszélyeztetettségét észlelő és jelzőrendszer koordinációja, ez által a településen élő gyermekekkel kapcsolatba kerülő szakemberekkel (védőnő, házi orvos, pedagógus, szociális munkás, pártfogó felügyelő, rendőrség stb.) történő együttműködés. Az észlelő és jelzőrendszeri tagokkal együttműködünk a jelzőrendszeri megbeszéléseinken túl is, mivel az információáramlás nem korlátozódik ezekre az alkalmakra. A készenléti szolgálat állandóan hívható telefonszámon érhető el, ahol a készenléti levő munkatárs szakszerű segítséget nyújt. A helyettes szülői szolgáltatás jelenleg nem biztosított.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A köznevelési intézmények, Fókusz Szociális Szolgálat, civil szervezetek, egyházak közreműködésével széles körű szabadidős és szünidei programok állnak rendelkezésre. A programok szervezése során kiemelt figyelmet kap az, hogy a programokon minél több halmozottan hátrányos helyzetű gyermek vegyen részt.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

Intézményi étkeztetést saját konyhák üzemeltetésével biztosítja az önkormányzat. A rászoruló gyermekek nyári gyermekétkeztetése megoldott, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők étkeztetése, nyári gyermekétkeztetése megoldott, és ingyen kapják a tankönyvet. Ezen túlmenően szükség esetén az önkormányzat anyagi segítséget nyújt.

Az intézményi gyermekétkeztetést 2015. szeptember hó 01. napjától az alábbi esetekben ingyenesen kell biztosítani:

- a bölcsődei, mini bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha
  - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
  - tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
  - olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
  - olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelemösszege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjárulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy
  - nevelésbe vették;
- az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- nevelésbe vették;
- az előző két pontban felsorolt életkorba tartozó azon rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyezték el;
- az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
  - nevelésbe vették, vagy
  - utógondozói ellátásban részesül.

Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani, amennyiben az ingyenes gyermekétkeztetésre nem jogosult:

- az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
  - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
  - olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- a bölcsődei, mini bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő, az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy a fentiekben ismertetettek alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

Az ingyenes vagy kedvezménye gyermekétkeztetés

- gyermekenként csak egy jogcímen vehető igénybe,
- a tanuló után a nappali rendszerű oktatásban való részvétele befejezéséig biztosítandó.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 2016. január 1. nappal hatályba lépett 21/C. §-a értelmében a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja.

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést a jogszabályban előírtak alapján köteles megszervezni és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani. Gárdony városban mindez az ebéd házhoz szállításával megoldott.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

A Gárdonyi Géza Általános Iskolának partneri kapcsolata áll fenn a gyergyószentmiklósi Fogarassy Mihály Általános Iskolával, amelynek keretében a diákcsoportok évente váltakozva keresik fel egymás lakóhelyét.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelmények megsértése a szolgáltatások nyújtásakor senkit nem érhet.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

Hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások a csiribpusztai közösség esetében a nyári programok, karácsony előtti programok célzottsága során jelennek meg, amelyek legfőképpen az ott lakókat célozzák.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

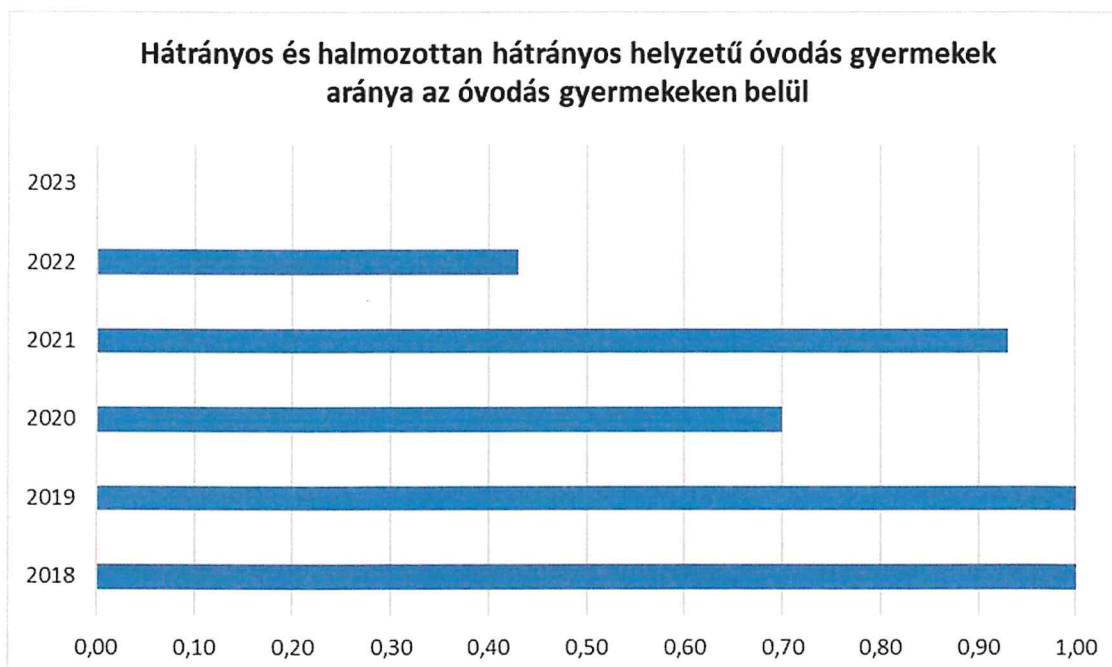
Az ellátás a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő módon történik. A település köznevelési intézményeiben egyaránt elhelyezést kap a kiemelt figyelmet igénylő, a hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló. Hátrányos megkülönböztetés, szegregáció nem tapasztalható, ilyen jelzés sem érkezett felénk. A csoportokban és osztályokban integráltan, kiegyenlített elosztásban vannak a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók.

Gárdony közigazgatási területén 4 óvoda működik. A felvételi körzetek igazodnak a földrajzi adottságokhoz. A személyi feltételek biztosításában az elmúlt években adódtak nehézségek. Egyre nehezebb szakképzett óvodapedagógust alkalmazni.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2018	385	4	1,04
2019	430	5	1,16
2020	426	3	0,70
2021	429	4	0,93
2022	466	2	0,43
2023	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

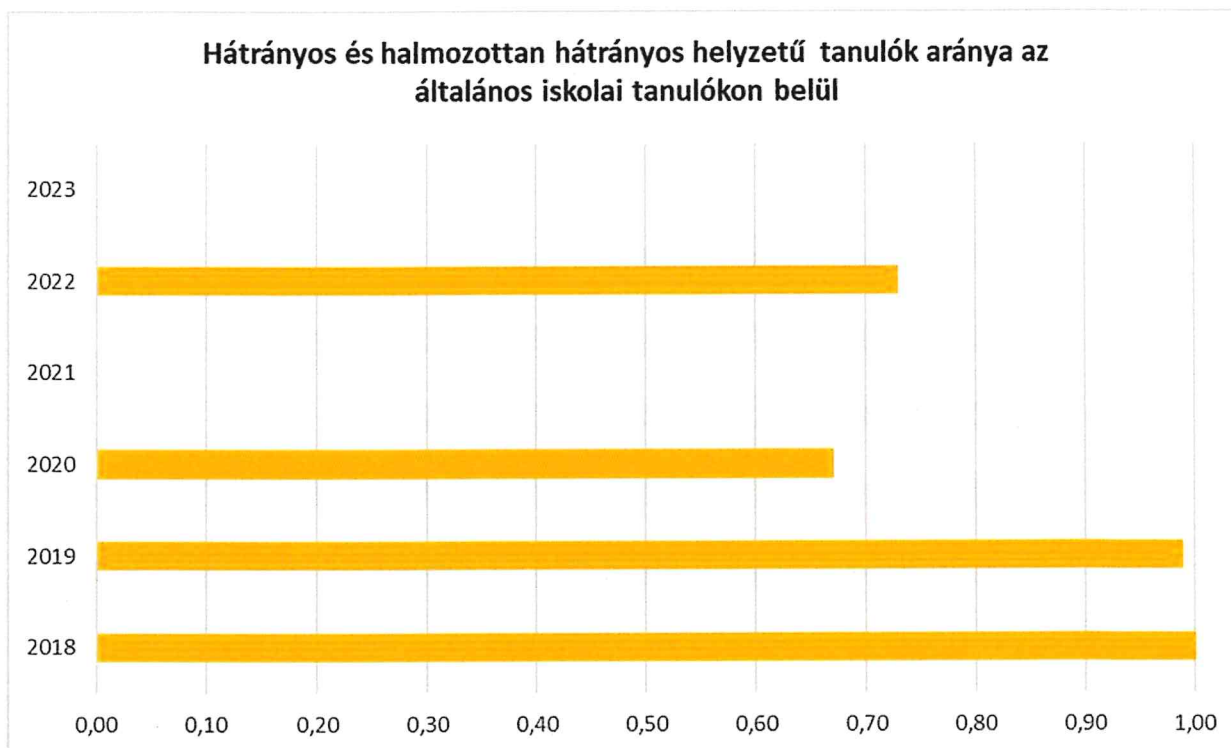

Agárdon a Chernel István Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola és Gárdonyiban a Gárdonyi Géza Általános Iskola működik különálló intézményként. Gyógypedagógiai oktatás nincs az iskolákban.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2018		9	1,34
2019		7	0,99
2020		5	0,67
2021		0	0,00
2022		6	0,73
2023		0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépfiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépfiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépfiskolai tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakközépfiskolai tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	1	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	2	1	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0
2022	1	1	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2018	23	17
2019	23	17
2020	17	11
2021	13	12
2022	18	0
2023	14	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

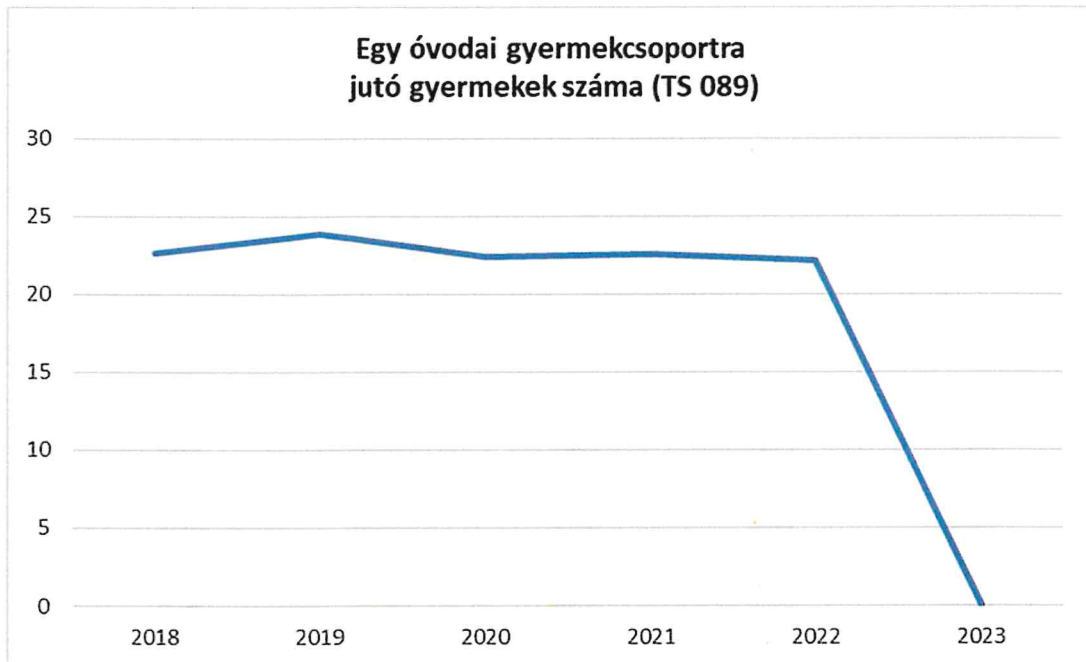
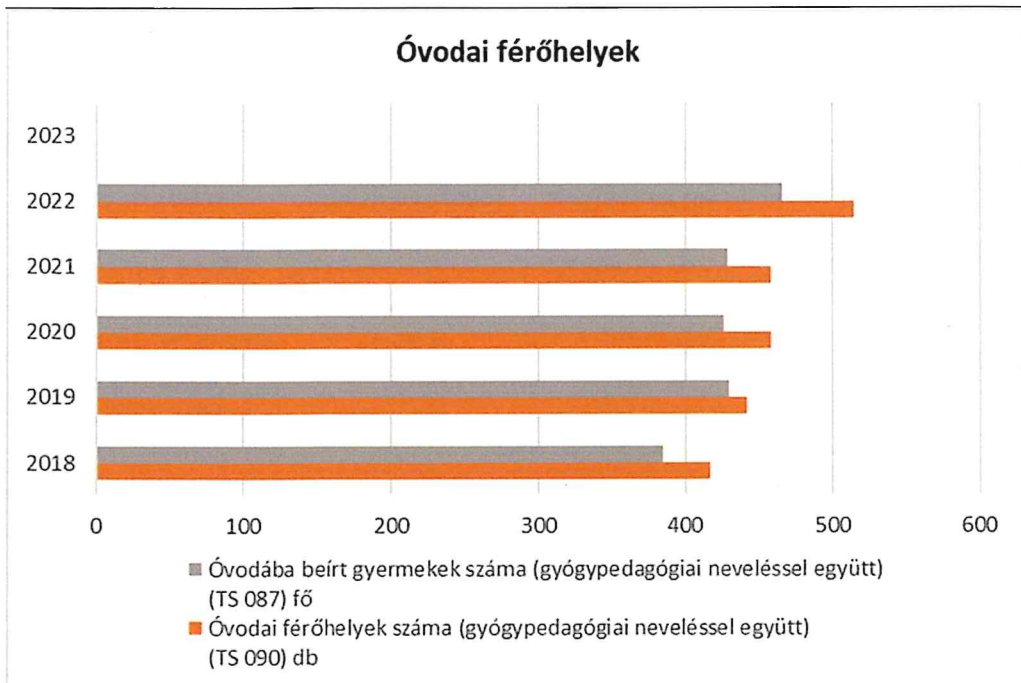
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	4	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	1	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	515	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	21	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	30	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	n.a.	n.a.
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	n.a.	n.a.
Gyógypedagógusok létszáma	n.a.	n.a.
Dajka/gondozónő	n.a.	n.a.
Kisegítő személyzet	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2018	n.a.	17	417	4	385	0	0	23
2019	n.a.	18	442	5	430	0	0	24
2020	n.a.	19	458	5	426	0	0	22
2021	n.a.	19	458	5	429	0	0	23
2022	n.a.	21	515	6	466	0	0	22
2023	n.a.	0	0	6	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2018	0	29	2	23,17	5,36
2019	0	31	2	22,90	10,56
2020	0	32	2	23,31	3,62
2021	0	33	2	22,94	3,96
2022	0	35	2	23,49	24,33
2023	0	0	0	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

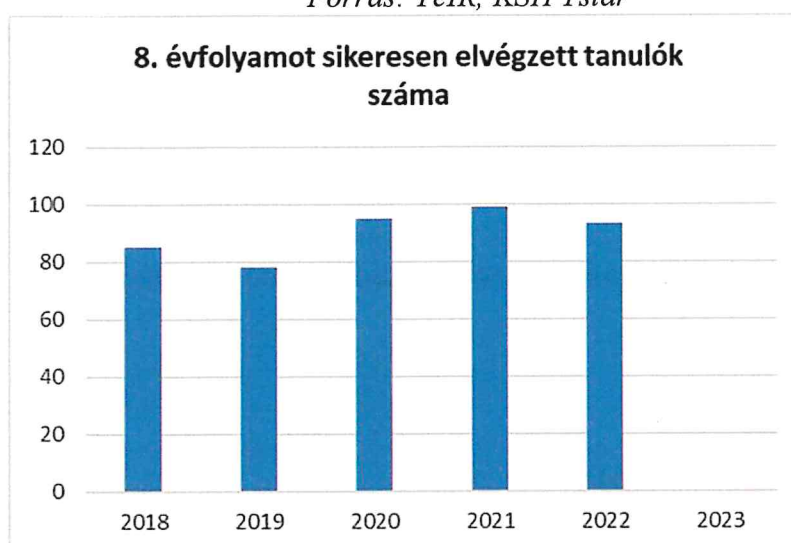

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2018	85
2019	78
2020	95
2021	99
2022	93
2023	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az oktatás területén hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés nincs. Az intézmények között és az egyes intézményeken belül szegregációs jelenség nem tapasztalható, nincs ilyen problémáról információnk, adatunk.

A köznevelési intézményekben tanórán kívüli fejlesztő programokat szerveznek a helyi civil szervezetek is önkéntesek és szülők bevonásával továbbá az intézmények saját hatáskörben is megvalósítanak felzárkóztató célú foglalkozásokat.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések nem jellemzőek.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

Előnyben részesítésről, hátránykompenzáló juttatásokról és szolgáltatásokról az önkormányzatnak nincs tudomása.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	n.a.	n.a.	n.a.	43
2019	n.a.	n.a.	n.a.	32
2020	n.a.	n.a.	n.a.	23
2021	n.a.	n.a.	n.a.	19
2022	n.a.	n.a.	n.a.	23
2023	n.a.	n.a.	n.a.	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma folyamatosan csökken. Ennek oka, hogy sokan elutaznak.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A gyermek házi orvosok leterheltsége nagyon megnövekedett.	A megfelelő szakmai munka ellátása érdekében új gyermek házi orvosi körzet létrehozása szükséges.
A veszélyeztetett, védelembe vett gyermekek száma növekedik.	A jelzőrendszer tagjainak képzése, támogatása.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

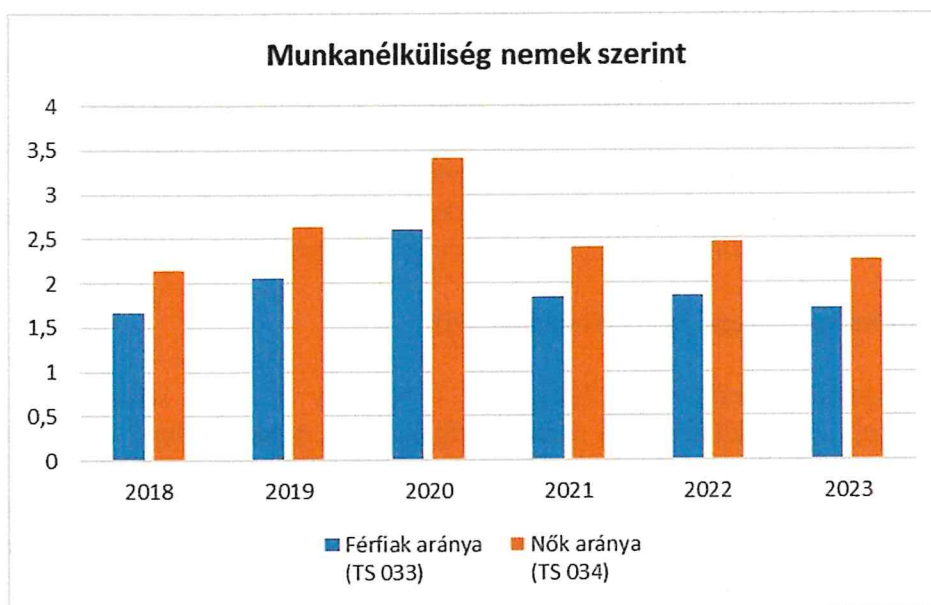
Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2018	1,67	2,15	1,91%
2019	2,06	2,64	2,35%
2020	2,6	3,41	3,01%
2021	1,85	2,4	2,13%
2022	1,86	2,46	2,16%
2023	1,72	2,26	1,99%

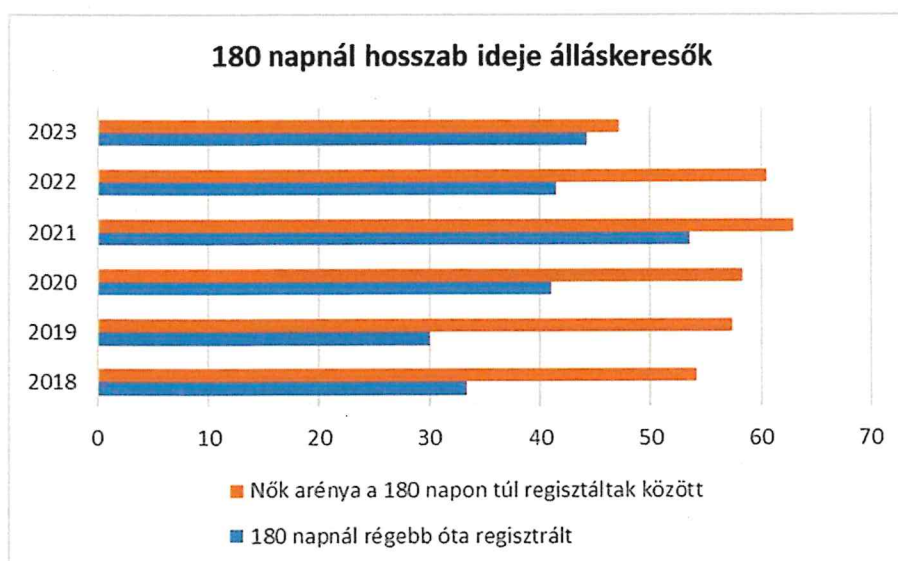
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	33,33	54,17
2019	30	57,41
2020	41,03	58,33
2021	53,61	62,92
2022	41,52	60,56
2023	44,3	47,14

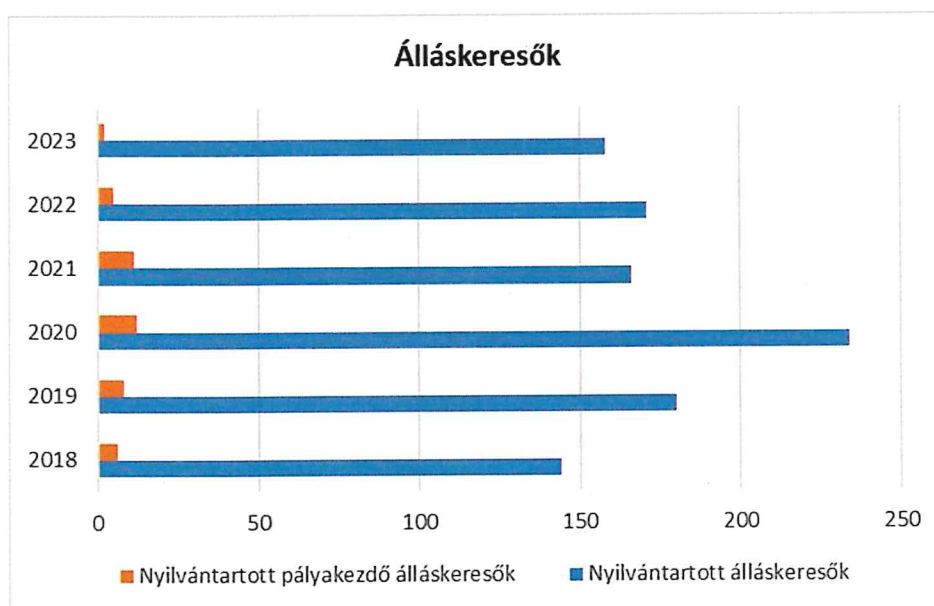
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2018	144	6
2019	180	8
2020	234	12
2021	166	11
2022	171	5
2023	158	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adatok alapján megállapítható, hogy az aktív korú lakosságból a munkanélküliség nagyobb arányban érinti a nőket. A 2018 és 2020 közötti időszakban a Covid19-járvány hatására a munkanélküliek száma jelentősen megnőtt. Az ezt követő időszakban összességében csökkenés volt tapasztalható, de a munkanélküliek száma továbbra sem érte el a 2018-as értéket. Bár a 180 napnál hosszabb ideje álláskeresők körében a nők aránya javulást mutatott a 2018-as évhez képest, a tartós munkanélküliség problémája a nőket általában súlyosabban érinti.

Okozati tényező lehet a településen található munkahelyek jellege, a bölcsődei, óvodai férőhelyek időszakos, változó mértékű hiánya, a településen élő munkanélküli nők alacsony iskolai végzettsége és egyéb más tényezők. A kisgyerekes anyák részére további problémát jelent, hogy az elérhető munkalehetőségek munkaidő beosztása nem megfelelő a részükre. Az elhelyezkedésüket segítő atipikus foglalkoztatási formák (részmunkaidő, távmunka), ahogy az országban, úgy Gárdony környezetében még mindig nem terjedtek el megfelelő mértékben. Az idegenforgalomban, vendéglátásban, kereskedelemben jelentős a nők foglalkoztatása. Ezekben a szektorokban szezonálisan lenne lehetőség munkát vállalni a nőknek, azonban a kisgyermek elhelyezése nehezen oldható meg az intézmények nyári szünete, bezárása idején.

Országos viszonylatban is többségben vannak a nők a munkanélküliek között, ha nem is számottevő mértékben. Hazánkban a gyermekvállaláshoz kötődő ellátások európai összehasonlításban relatíve hosszú idő távolmaradást tesznek lehetővé a nők számára a gyermek születését követően. Ehhez járul hozzá, hogy a munkába való visszatérést a családi és munkahelyi köztöttségek összeegyeztetését segítő intézmények hazánkban az elmúlt években történt javulás ellenére sem elegendően elterjedtek (pl. a részmunkaidős foglalkoztatás lehetősége, távmunka lehetősége, munkahelyi bölcsőde).

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Általános tapasztalat, hogy a munkanélküliek körében a nők szívesebben vesznek részt foglalkoztatást segítő és képzési programokban. Keresni kell azokat a lehetőségeket, amelyek ebbe az irányba ösztönözhetik a településen élő nőket.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Általános törvényszerűség, hogy az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők munkaerőpiaci hátrányban vannak a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezőkkel szemben. Az alacsony végzettségűek munkaerő-piaci helyzetét olyan támogatott felnőttképzésben való részvétel lehetősége javítaná a leginkább, amely figyelembe veszi a település munkáltatóinak és lakosságának jellegzetességeit is.

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei nehezebbek, mint a férfiaké. Szűkebb az a foglalkozási kör, amelyben képzettség nélkül érvényesülhetnek. Ebben talán az eltérő fizikai testfelépítés, fizikai erőnlét, igénybevétel is szerepet játszhat. Fizikumuknál fogva a férfiak nagyobb valószínűséggel tudnak elvállalni képesítést nem igénylő, nagyobb fizikai megterhelést jelentő mezőgazdasági idénymunkákat, vagy ipari tevékenységeket is.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Kifejezetten a településre vonatkoztatva nincsenek adataink ebben a témakörben, azonban a helyzet az országos viszonylattól valószínűleg itt sem tér el. A női munkavállalók 2021-ben a férfiak kereseti átlagának mintegy 84%-át keresték. Bár az adatok lassú javulást mutatnak, azért még messze van a kívánt egyenlőség ezen a téren.

A PwC (PricewaterhouseCoopers Kft. – üzleti tanácsadó cég) 2024. márciusi tanulmányában vizsgálta a férfiak és nők közötti fizetésbeli különbségeket az OECD országokban. A tanulmány szerint napjainkban a legtöbb országban még mindig kevesebbet keresnek a nők, mint a férfiak. Az OECD országokban egy átlagos dolgozó nő 13,5%-kal kevesebbet keres, mint az azonos pozíciójú férfi kollégája. Hazánk körülbelül a középmezőnyben helyezkedik el „a nemek közötti bérszakadék” alapján felállított rangsorban: 33 tagállamból 2021-ben a 16., 2022-ben pedig a 15. helyen álltunk. A felmérés szerint a jelenlegi folyamatokat figyelembe véve a legtöbb országban 50 éven belül fog eltűnni a nemek közti bérkülönbség.

Tény, hogy a női foglalkoztatottak nagyobb számban dolgoznak azokban az ágazatokban, foglalkozásokban, amelyek piaci helyzete, megítélése rosszabb, így az ezekben az ágazatokban elért átlagkeresetek is alacsonyabbak. Amennyiben egy munkakörre férfi és nő is jelentkezik, többnyire a férfi munkaerőt részesítik előnyben. Nem megy el GYES-re, és nem ő marad otthon a beteg gyerekekkel.

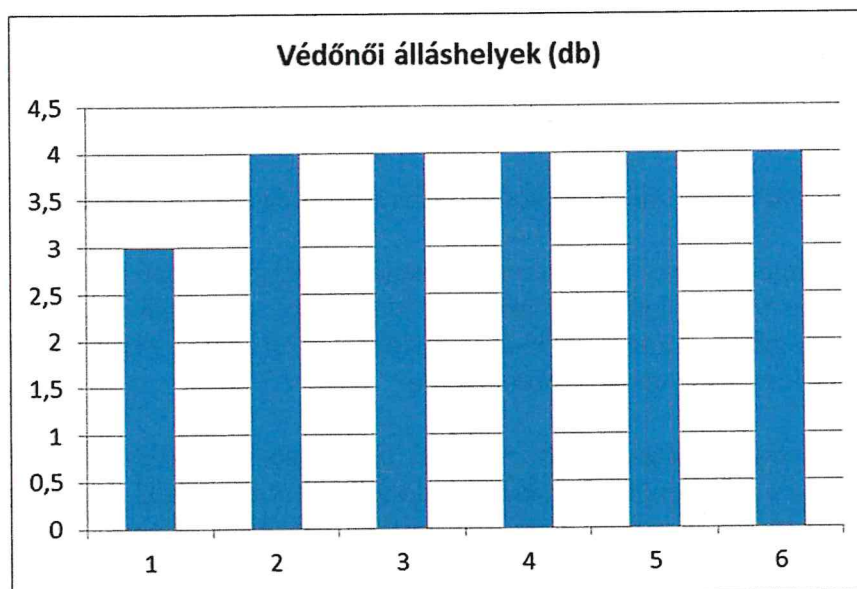
5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Évről évre sok kisgyermekes család választja településünket állandó lakóhelyévé, mely a prognosztizált adatokat változó intenzitással befolyásolja.

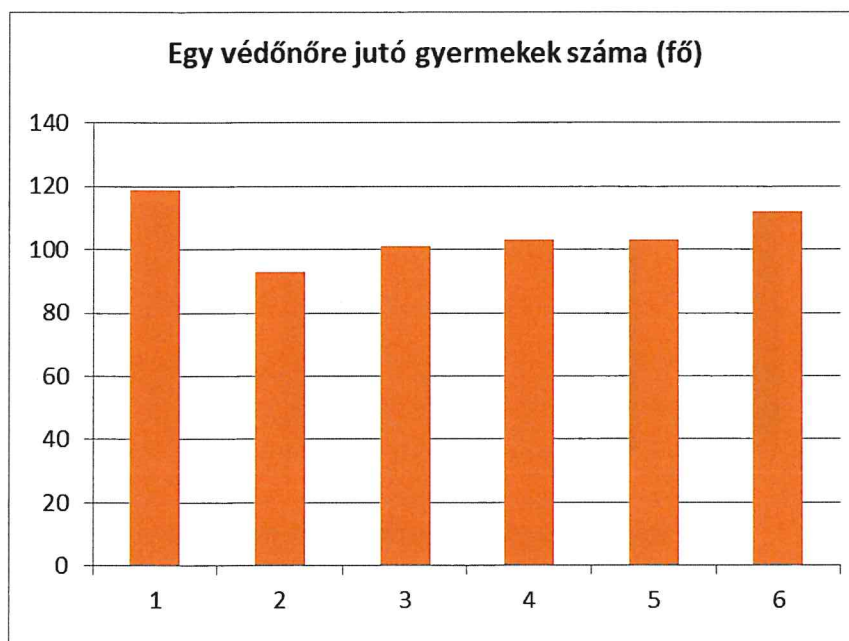
5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2018	3	357	119
2019	4	370	93
2020	4	403	101
2021	4	413	103
2022	4	413	103
2023	4	446	112

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

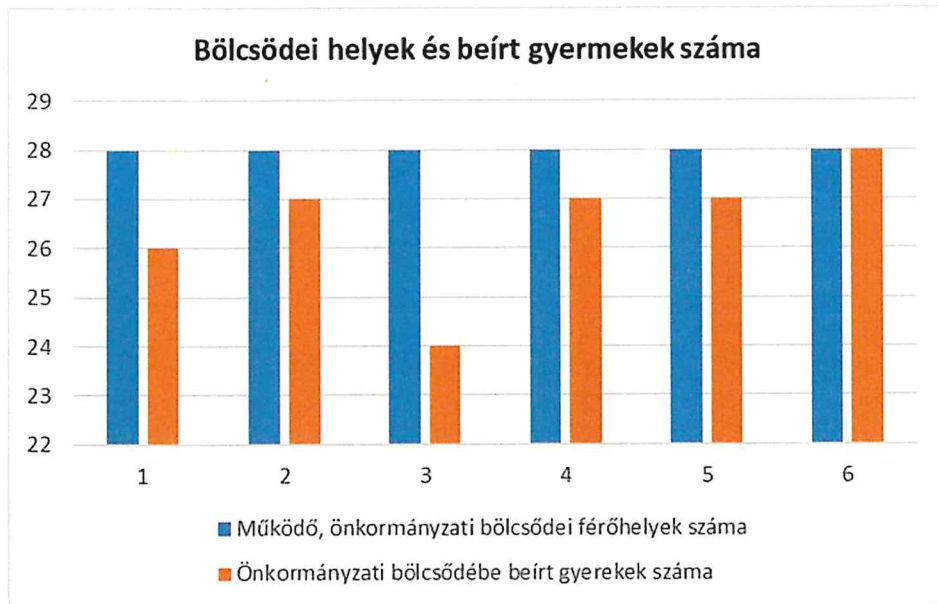

A településen jelenleg 4 területi védőnő biztosítja az ellátást. A 0-3 éves korú gyermekek száma a településen összességében növekedést mutat. A védőnők leterheltsége is fokozódik.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	28	26
2019	28	27
2020	28	24
2021	28	27
2022	28	27
2023	28	28

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

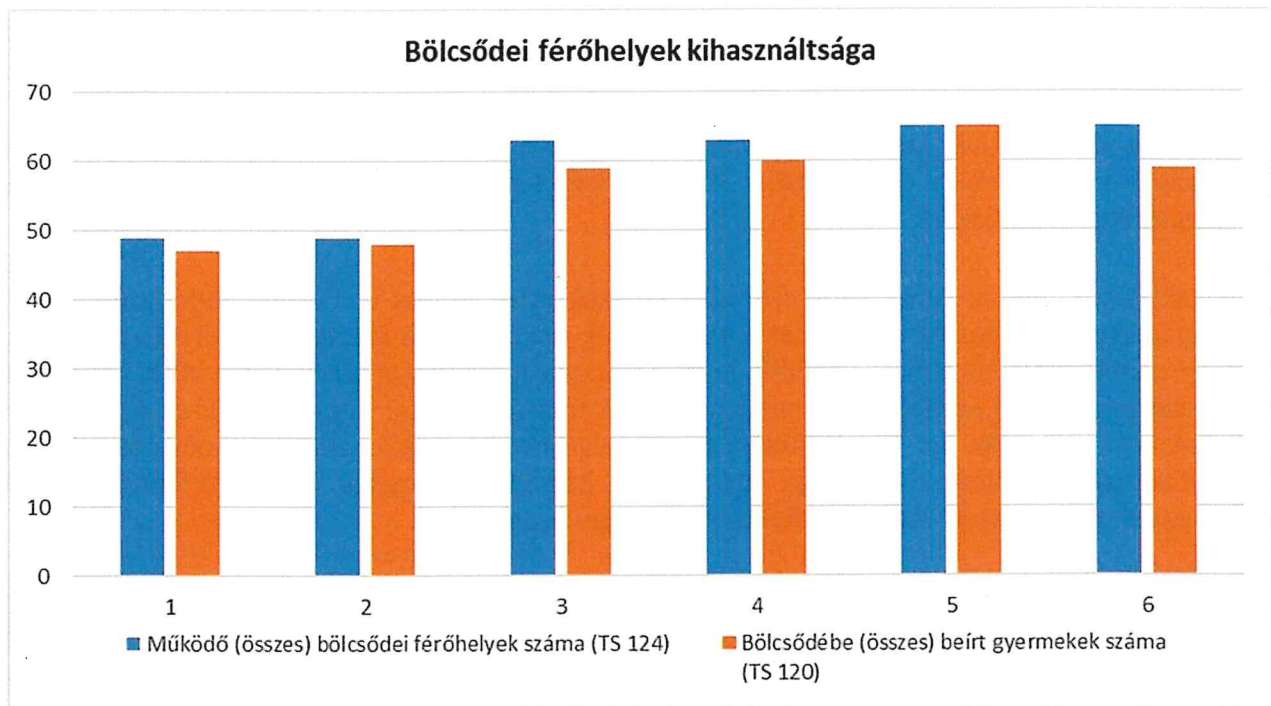

A településen egy önkormányzati működik. Az önkormányzati bölcsőde 2023-ig 2 csoportszobával, 28 férőhellyel működött. 2024-re pályázati támogatás segítségével megépült és átadásra került egy 4 csoportszobás, 56 érőhelyes bölcsődeépület. Az önkormányzati bölcsőde 2024 tavaszán költözött át az új épületbe és 2 csoportszobával, 28 férőhellyel bővülve folytatta a működését.

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	21	21	0	0	49	47
2019	0	0	21	21	0	0	49	48
2020	0	0	35	35	0	0	63	59
2021	0	0	35	33	0	0	63	60
2022	0	0	37	38	0	0	65	65
2023	0	0	37	31	0	0	65	59

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzati bölcsőde mellett két családi bölcsőde is üzemel. A Kicsi Gesztenye Családi Bölcsőde az önkormányzattal kötött ellátási szerződés keretében látja el a feladatokat. Az önkormányzat az önkormányzati bölcsőde egykori épületét méltányos áron biztosítja a Kicsi Gesztenye Családi Bölcsődének, ezzel is támogatva a családi bölcsőde működését. A Kicsi Gesztenye Családi Bölcsőde 24 férőhellyel, a másik családi bölcsőde, a Sárkány-Vár Családi Bölcsőde 14 férőhellyel rendelkezik.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg felvilágosítás, tanácsadás, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

A védőnők száma, ellátási területük és ellátotti gyerek létszámuk megfelel a jogszabályi előírásoknak. A körzetek ellátotti létszáma minden figyelembe véve egyenletesen elosztott.

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét szolgálja. A családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatos ismeretek átadása megfelelő. A védőnő nem csak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem a kismama gyakorlati és lelki segítése is feladata. Szoros kapcsolatban áll a családokkal, rálátása van a gyermek családi körülményeire. Kapcsolatot tart a kisgyermekellátó intézményekkel, gyermek/háziorvossal.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény és a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény tartalmaz. A családon belüli erőszakról 2013. július 1-ig nem volt önálló tényállás. A kapcsolati erőszak önálló tényállását a 2013. évi LXXVIII. törvény iktatta be

az új Büntető Törvénykönyvbe. Ennek célja, hogy a családon belül megvalósuló különféle erőszakos cselekmények elleni hatékonyabban fel lehessen lépni.

A nőket érő erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető Törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak.

A zaklatás, családon belüli vagy szexuális erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától. A rendőrök riasztása és a tényleges feljelentések között is nagy a különbség. Ez abból is adódik, hogy a riasztások számában benne van a többszöri riasztás ugyanarra a helyre, amiből nem minden esetben lesz feljelentés. Fontos, hogy az érintettek, az erőszakot elkövetők is, de legfőképpen az elszenvedők, akik általában nők és gyerekek tájékozottak legyenek arról, hogy erőszak és bántalmazás esetén kihez fordulhatnak, kitől kérhetnek segítséget. A segítség lehet azonnali vagy hosszú távú.

A nőket érő erőszak, a kapcsolati erőszak összefüggésben van a gyermekbántalmazással és az elhanyagolás is jelen van a gyermekek életében. Az érintett gyermekek családjaira jellemző, hogy többségük szociálisan hátrányos helyzetű és rendszeresek a szülők közötti konfliktusok. A bántalmazások hátterében főként anyagi, párkapcsolati, pszichés problémák és szenvedélybetegség állt. Ma Magyarországon a NANE Egyesület a legismertebb szervezet, mely felvállalta e társadalmi jelenségről szóló ismeretek terjesztését.

A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak nem jellemző a településen. Ez nem jelenti azt, hogy nem fordulhat elő, azonban erre nem mindig derül fény, mert az érintett nem szívesen beszél róla. A település kicsi, mindenki, mindenkit ismer és a súlyos bántalmazás hamar kiderül. Természetesen a kisebb bántalmazást vagy lelki terrort sem szabad figyelmen kívül hagyni és szigorúan fel kell lépni ellene. A Családsegítő Szolgálathoz fordulhat, akit ilyen jellegű atrocitás ér, továbbá rendőrségi feljelentést lehet tenni.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A településen nincs anyaothton, átmeneti otthon. A segítségre szorulókról átmeneti gondozás igénybevételével gondoskodik a Fókusz Szociális és Családsegítő Központ, helyettes szülő közreműködésével.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Városunkban a nők szerepe a közéletben kimagasló. A képviselő-testületben a női képviselők aránya 1/3. A hivatalokban, a kulturális, köznevelési, szociális területen a nők száma magasabb.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémákról és felszámolásukra irányuló kezdeményezésekről nehéz beszélnünk. Az önkormányzat intézményei nagyon kevés adattal rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében, illetve a nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem könnyű objektíven, tényszerűen regisztrálni. A tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy a roma nők, a sokgyermekes vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák többszörösen hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek általános oka részben a klasszikus családmódban is keresendő, miszerint a nőnek a fő feladata a családban a ház körül

van. A gyermek születését követően fontos szerepe van a közművelődésnek, a sport és szabadidő eltöltési lehetőségeknek az érintett célcsoportnál. Szakmai tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az addigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem a „más”-tól. Ezért az önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is. Ezt leginkább a játszótér, a közparkok és a közkertek alkotják.

A nők várható élettartamának meghosszabbodásában egyre inkább problémát jelent, hogy a társadalomban betöltött szerepük, ennél fogva munkakörülményeik, életmódjuk egyre hasonlóbba válik a férfiakéhoz. Ennek az a velejárója, hogy az egészségkárosító kockázati tényezők körükben is közelednek a férfiakéhoz.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen élő nőknek a gyermekvállalás után nincs lehetőségük a közösségi életben való részvételre és társas kapcsolataik ápolására.	A közösségi terek fejlesztése, zöldterületek, parkok színvonalának javításával csökkenthető a gyermekvállalás utáni nők társadalmi elszigeteltsége.
A nők elleni, családon belüli erőszak rejtett problémaként jelen van a településen.	Tájékoztató, felvilágosító programok szervezésével, szakmai szervezetek bevonásával csökkenthető a nők áldozattá válása.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

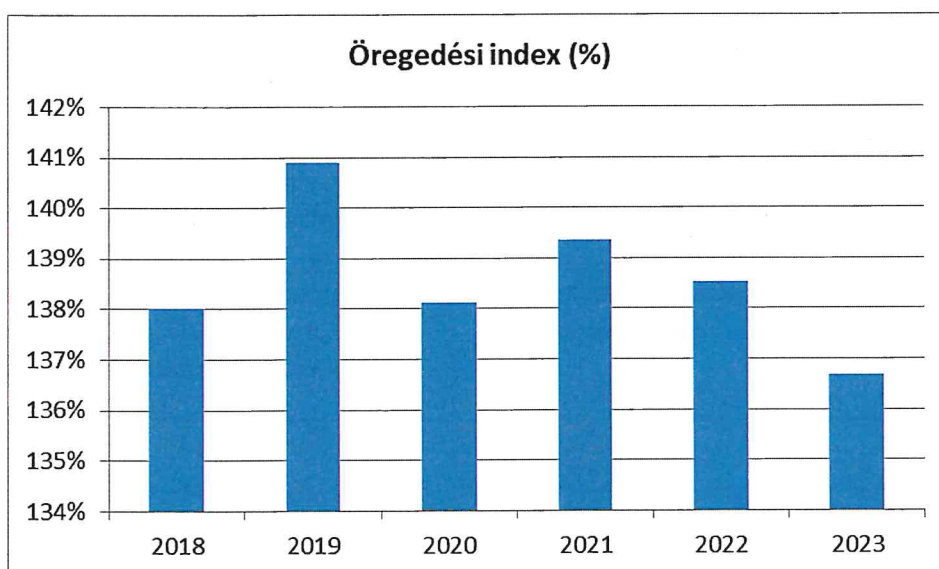
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A társadalmi előregedés globális problémává lett Magyarországon, így érinti Gárdonyt is. A ledolgozott évek hiányossága, az alacsony jövedelmek, valamint a nyugdíjrendszer sajátos szabályozása sok időskorú esetében minimális jövedelmet, kisnyugdíjat eredményezett. Ennek következményeként a megélhetés gondja jelen van életükben. Mindez maga után vonja az alacsony életszínvonalat, az életminőségük romlását. Az időskorra jellemző a szellemi és fizikai aktivitás csökkenése, önálló képességük beszűkülése, a betegségek megjelenése. Az egyedüllét miatt gyakori a depresszió és a demencia kialakulása, a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

6.1. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	2 396	1 736	138,02%
2019	2 542	1 804	140,91%
2020	2 605	1 886	138,12%
2021	2 677	1 921	139,35%
2022	2 704	1 952	138,52%
2023	2 727	1 995	136,69%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az utóbbi öt évet megvizsgálva látható, hogy településünkön a 65 év feletti állandó lakosok száma folyamatosan növekszik. Bár a 0–14 éves korú állandó lakosok száma is növekszik, de lassabb ütemben. Gárdony öregedési indexe jóval 100 felett van, ami azt jelenti, hogy a település előregedő. Ennek egyik oka lehet, hogy beköltözők között nagyobb számban fordulnak elő az idősebb korosztályból, akik nyugdíjas éveikre választják Gárdonyt lakóhelyüknek.

Azonban az öregedési index a 2021 évet követően országos átlag alatti. Ennek oka pedig az lehet, hogy az elmúlt években sok kisgyermekes család költözött Gárdonyba, illetve sok gyermek első lakóhelyének településünket választotta.

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó nyugdíjszolgáltatások:

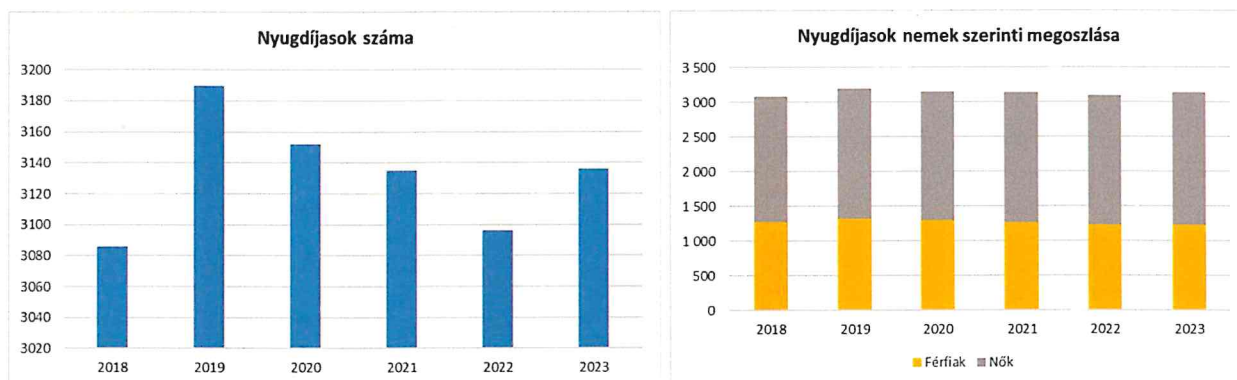
- (1) saját jogú nyugdíj
  - a) öregségi nyugdíj
- (2) hozzátartozói nyugdíj
  - a) özvegyi nyugdíj,
  - b) árvaellátás,
  - c) szülői nyugdíj,

- d) baleseti hozzátartozói nyugellátás,
- e) özvegyi járadék.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	1 279	1 807	3086
2019	1 321	1 869	3190
2020	1 301	1 851	3152
2021	1 270	1 865	3135
2022	1 230	1 866	3096
2023	1 230	1 906	3136

Forrás: TeIR, KSH Tstar

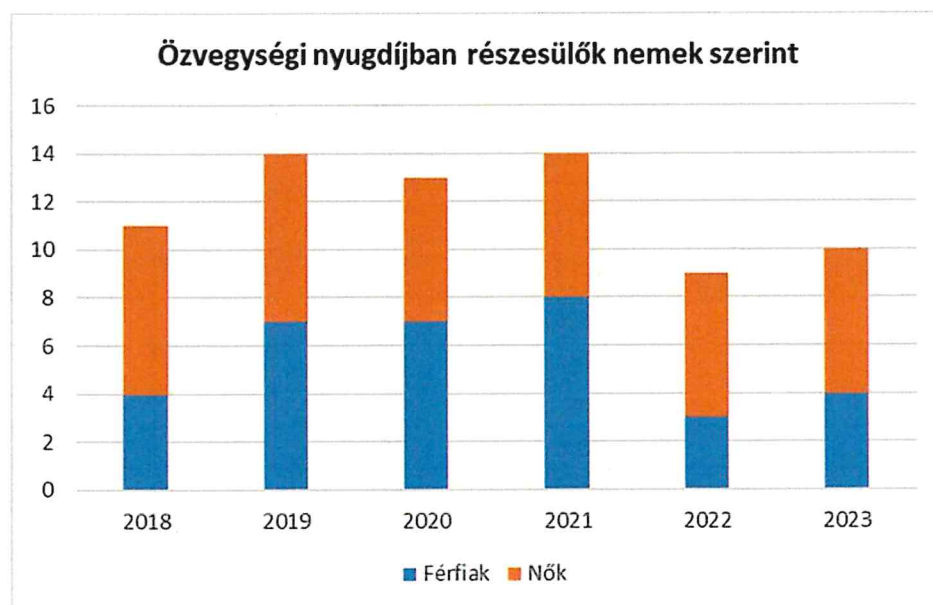
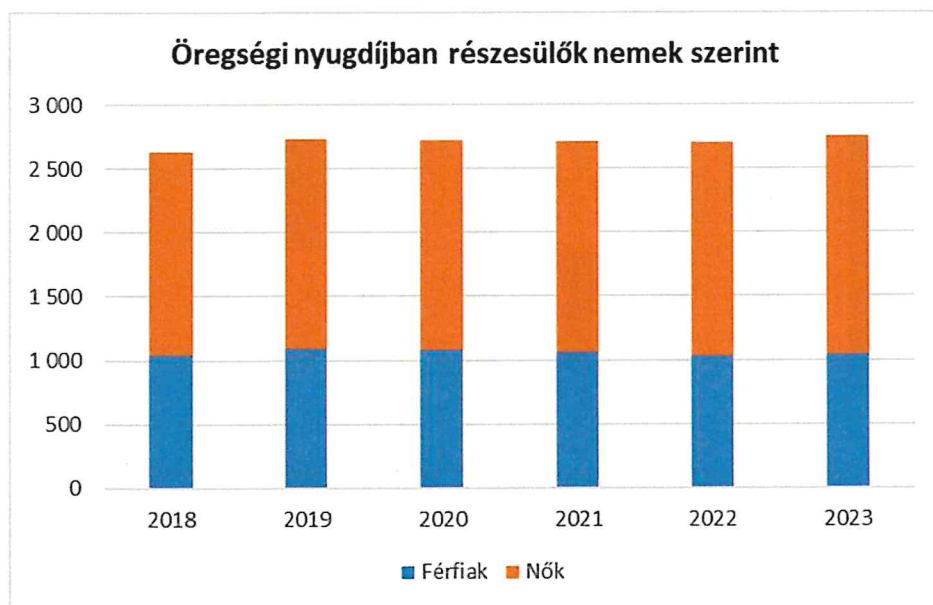
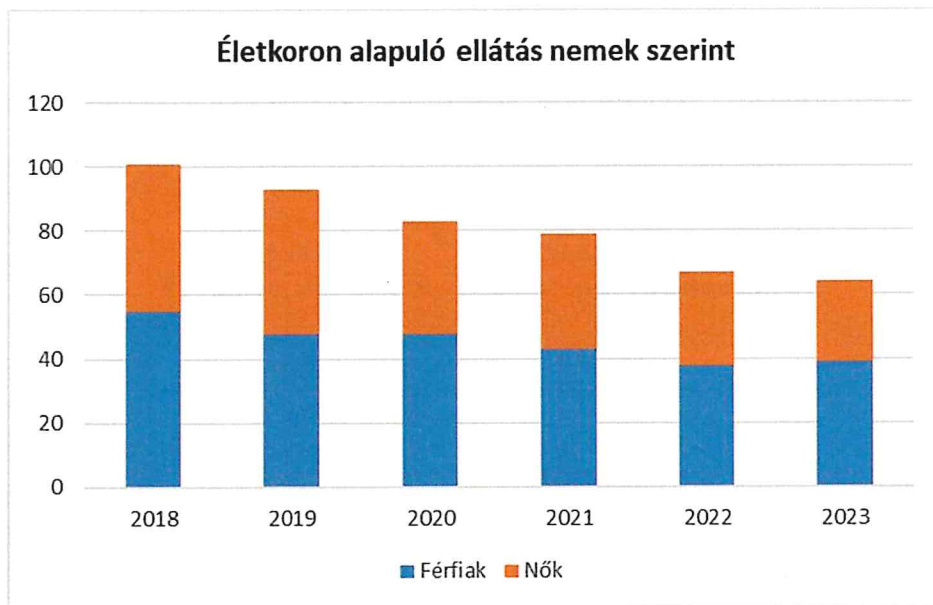

A nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma összességében növekedett az elmúlt öt év alatt. A nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők nemek szerinti bontásából látható, hogy a férfiak száma csökkent míg a nők száma növekedett. A férfiak számának csökkenése és a nők számának növekedése a férfiak egészségi állapotával, munkakörülményeinek különbségeivel és a nők hosszabb élettartamával, kedvezőbb nyugdíjazási lehetőségeivel magyarázható.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2018	55	46	1 050	1 578	4	7	2
2019	48	45	1 096	1 639	7	7	2
2020	48	35	1 087	1 635	7	6	2
2021	43	36	1 070	1 646	8	6	3
2022	38	29	1 040	1 667	3	6	3
2023	39	25	1 045	1 707	4	6	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak megélhetését főként az öregségi nyugdíj és a különböző hozzátartozói nyugellátások biztosítják. Az időskorúak járadéka olyan idős személyek számára nyújtott támogatás, akik nem jogosultak saját jogú nyugellátásra, ezt azonban csak kevesen veszik igénybe.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az idősek, nyugdíjasok közül (jövedelmi helyzetükre tekintettel) az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységeket. Erre esély a munkaerőpiacon nincs, kivétel, ha speciális tudással rendelkeznek.

A munkaerő-piaci folyamatok települési szinten nehezen tervezhetők közép vagy hosszú távon. A jogszabályi, gazdasági környezet nagymértékben befolyásolja a foglalkoztatással kapcsolatos munkáltatói és munkavállalói terheket, ösztönző kedvezményeket vagy keresetet pótló juttatásokat, ellátásokat, a munkavégzés feltételrendszerét. Az Ftt. 24. §-a értelmében a nyugdíjazáshoz közel álló álláskereső részére nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár.

Az 55 év feletti munkavállalók után járó szociális hozzájárulási kedvezmény 2019. január 1-jétől megszűnt. Korábban az utánuk fizetendő adót a bruttó munkabér 9,75 százalékával lehetett csökkenteni, legfeljebb 100 ezer forintig. Ez éves szinten 117 ezer forint kedvezményt jelentett az idősebbeket foglalkoztatóknak. Ez a változás csökkentette ennek a korosztálynak a foglalkoztatási hajlandóságát a vállalkozók körében.

A nyugdíjasok foglalkoztatása 2019. január 1-jétől viszont kedvezőbb lett, mert az őket foglalkoztatóknak egyáltalán nem kell szociális hozzájárulási adót és szakképzési hozzájárulást fizetni. A nyugdíjas foglalkoztatott pedig nem fizet nyugdíjjárulékot és természetbeni egészségbiztosítási járulékot. Ez elősegítette a nyugdíjasok foglalkoztatását.

A rokkantsági nyugdíj 2011. december 31-éig létezett, a jelenlegi törvény szerint rokkantsági ellátás és rehabilitációs ellátás lett. A rokkantsági ellátást nem úgy számítják, mint a rokkantsági nyugdíjat, ugyanis a rokkantsági ellátás az egészségbiztosítás pénzügyi ellátásai körébe tartozik.

Az idősekhez az öregségi nyugellátás tartozik. Az öregségi nyugdíjkorhatár 2022-től 65 év lett.

A változások a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. (Tny.) törvényben megtalálhatóak. A módosítások alapvetően az eljárási szabályokat érintik, illetve technikai jellegűek és beiktatásukat az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL (Ákr.) törvény 2018. január 1-jei hatályba lépése indokolja.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A nyugdíjasok foglalkoztatására a közsféra területén a köznevelési intézményeken kívül nincsen rá jogszabályi lehetőség (pl. köztisztviselők, közalkalmazottak). A köznevelési intézményekben pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény lehetővé tette a nyugdíjasok foglalkoztatását a köznevelési foglalkoztatotti jogviszony bevezetésével. Egyéb területen, vállalkozásoknál nincs akadály a nyugdíjasok foglalkoztatásának.

Az idős korosztály, főként az 56 év felettek foglalkoztatási mutatói alacsonyabbak a többi korosztályhoz képest. Ez országos jelenség. Megoldásra vannak javaslatok, próbálkozások kisebb-nagyobb sikerrel. Sajnos jellemzően, ha egy idősebb, nyugdíj előtt álló korú kikerül a munkavállalók köréből, visszatérése nagyon nehéz.

Annak a személynek, aki ebben a korban munkanélkülivé válik, az elhelyezkedési esélyei nagyon nehezítettek, sokkal kiszolgáltatottabbak a munkaerőpiacon a többiekhez viszonyítva. Ebben az esetben látványosabb is a diszkrimináció, hiszen nem csak az elhelyezkedési esélye rosszabb, a létszámleépítés is hamarabb eléri ezt a korosztályt.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen		144	180	234	166	171
41-45 év (TS 042)	Fő	19	28	37	20	15	19
	%	13,19%	15,56%	15,81%	12,05%	8,77%	12,03%
46-50 év (TS 043)	Fő	7	17	31	14	23	17
	%	4,86%	9,44%	13,25%	8,43%	13,45%	10,76%
51-55 év (TS 044)	Fő	10	11	16	14	17	19
	%	6,94%	6,11%	6,84%	8,43%	9,94%	12,03%
56-60 év (TS 045)	Fő	20	22	21	12	11	11
	%	13,89%	12,22%	8,97%	7,23%	6,43%	6,96%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	34	35	46	43	47	47
	%	23,61%	19,44%	19,66%	25,90%	27,49%	29,75%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Gárdonyban magas az 56 év feletti álláskeresők aránya. Az 56-60 év közötti nyilvántartott álláskeresők száma csökkent, míg a 61 éves, vagy afeletti nyilvántartott álláskeresők száma növekedett. Ennek egyik oka lehet, hogy a nyugdíjasok foglalkoztatásának feltételei kedvezőbbek lettek.

Az életkor előrehaladtával egyre kisebb a munkavállalás esélye. A munkaerő-kínálatból az idősebb korosztályokat eszerint hátrébb sorolják a felvétel során. Ez a korosztály sokkal kiszolgáltatottabb helyzetben van a munkaerőpiacon, kevesebb lehetőséggel tud élni és azt csak rövidebb távon tudja megtartani is. Kifejezett támogatásokkal, célzott kedvezményekkel, programokkal lehet csak ezen a piaci „törvényszerűsége” változtatni.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen

A tevékenyebb idősek, nyugdíjasok inkább kötetlenebb formában „dolgoznak”, programokat, fellépéseket szerveznek társaiknak. Az élethosszig tartó tanulás nem jellemző nálunk. Ennek oka, hogy a „life long learning” szemlélet akkor jelent meg a társadalomban, amikor a mostani 60 éves korosztály már az akkori szabályok alapján a nyugdíjas éveire készült. A nyugdíjasok

foglalkoztatására a közintézmények közül csak a köznevelési intézményekben van lehetőség, a közigazgatás más területein a jogszabályi előírások nem teszik lehetővé.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A közvetett diszkrimináció tetten érhető abban, hogy a korosztály elhelyezkedési esélyei rosszabbak, a létszámleépítés is hamarabb eléri őket, de ezeket nem az életkorral indokolják a munkáltatók. A hátrányos megkülönböztetésre a foglalkoztatás területén 56 éves kor felett van példa, de jellemzően nem bizonyított a tényleges helyzet léte. Inkább csak gondolni lehet rá. Több adatra, információra lenne szükség a tényleges helyzet, azok kialakulásának körülményeire vonatkozóan, és az okok feltárására.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik a háziorvosi ellátásról. A településen négy háziorvosi szolgálat működik, mely a város valamennyi lakosa számára elérhető, színvonalas szolgáltatást nyújt. Az idősek az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz helyben hozzáférnek, egészségügyi szakellátás pedig a közeli Velencén, vagy Székesfehérváron érhető el. Mindkét település közlekedése, megközelíthetősége megfelelő, gyors.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény kötelező feladatként előírja a szociális támogatási rendszer és az alapszolgáltatások biztosítását. A szociális ellátás feltételeinek biztosítása - az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaiként viselt felelősségén túl - az állam és a helyi önkormányzatok feladata.

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

Az Önkormányzat kötelező feladatként biztosítja a rászoruló, településen élő idősek számára a szociális alapszolgáltatásokat, továbbá segítséget ad a nem kötelező alapszolgáltatásokhoz való hozzájutásban. Ezt a feladatot a Fókusz Szociális Szolgálat látja el. Biztosított a házi segítségnyújtás és a szociális étkeztetés.

Gárdonyi Önkormányzat Képviselő-testületének 14/2018. (VII. 2.) önkormányzati rendelete a pénzügyi és természetbeni ellátásokról és támogatásokról határozza meg a jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására nyújtható támogatásokat.

Az önkormányzat a Szt. 65. § (1) bekezdése szerinti **jelzőrendszeres házi segítségnyújtást** a Humán Család- és Gyermekegészségügyi Szolgálaton keresztül látja el. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás elsődleges célja, az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása. Jellemzője, hogy a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú

gondozott számára teljes körű, egyénre szabott, differenciált ellátást nyújt, amely bármikor igénybe vehető. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást szociálisan rászorult személy veheti igénybe.

Az igénybevétele szempontjából az 1993 évi III. tv. 65.§-a alapján szociálisan rászorult:

- az egyedül élő 65 év feletti személy,
- az egyedül élő súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy,
- a kétszemélyes háztartásban élő 65 év feletti, illetve súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, ha egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell:

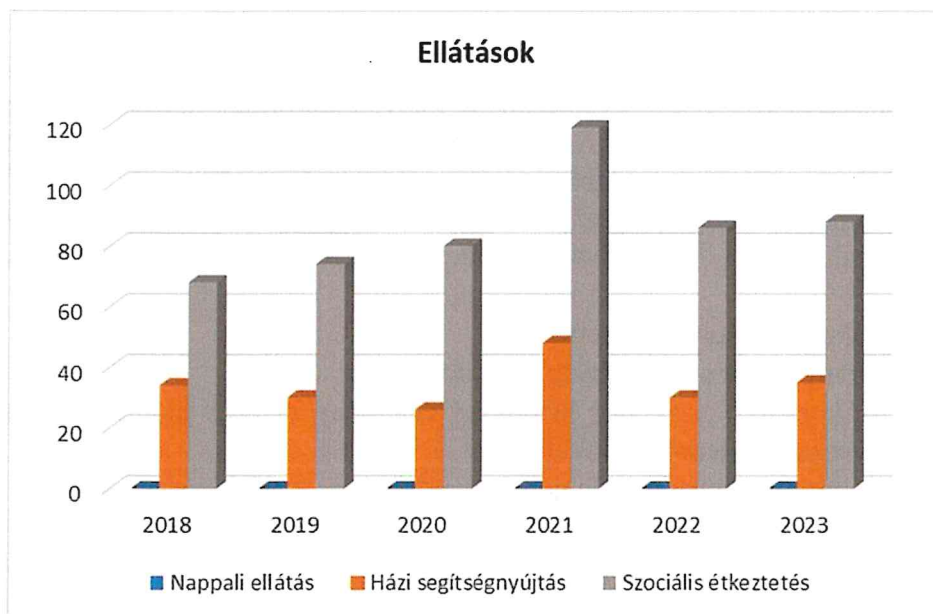
- az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését,
- a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét,
- szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését.

A szolgáltatás egy rádióhullámon megvalósuló segítségkérési rendszer, amely lényege, hogy a segítségkérés megtörténte után a készenlétes gondozó látogatást tesz a segítségkérőnél, és a belátása szerint szükséges ellátásban részesíti.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idős korúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2018	2 396	0	34	68
2019	2 542	0	30	74
2020	2 605	0	26	80
2021	2 677	0	48	119
2022	2 704	0	30	86
2023	2 727	0	35	88

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzat a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról Szt. 63. § (1) bekezdése szerinti házi segítségnyújtást a Fókusz Szociális Szolgálaton keresztül látja el. A házi gondozás célja, hogy az ellátási területen élő, szociálisan rászoruló (idős, beteg, fogyatékkal élő, rokkant) önmaga ellátására nem, vagy csak részben képes személyeknek segítséget nyújtson. A házi gondozó feladatai ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükséglet saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen.

A szolgálat munkatársai a fenti szolgáltatásokat az ellátott otthonában, illetve lakókörnyezetében személyesen biztosítják. A szolgáltatásnyújtás rendszerességét az ellátottal történő megállapodás határozza meg. A gondozási munkában a prevenció mellett a rehabilitáció is szerepel, a lehetőség határain belül törekedni kell a biológiai, pszichés és szociális egyensúly visszaállítására, a még meglévő képességek megtartására.

A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy (a szociális segítség tevékenységeit is magába foglaló) személyi gondozást kell nyújtani.

Szociális segítség keretében biztosítani kell:

- a) a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
- b) a háztartási tevékenységben való közreműködést,
- c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
- d) szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

Személyi gondozás keretében biztosítani kell:

- a) az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,
- b) a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,
- c) a szociális segítség feladatait.

A házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően vizsgálni kell a gondozási szükségletet. A településen 40 fő vette igénybe ezt a szolgáltatást 2024-ben. Főbb tevékenységek: vásárlás, különböző ügyintézesek, gyógyszeríratás.

A szociális étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik ezt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Az étkezés elvitellel biztosított. A jogosultsági feltételek részletes szabályait Gárdonyi Önkormányzat Képviselő-testületének 39/2004. (IX. 29.) önkormányzati rendelete a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról határozza meg. Az étkezés elvitellel biztosított.

Szociális étkeztetésre jogosult az a személy,

- a) aki a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötte,
- b) akinek szakorvosi / szakértői bizottsági vélemény alapján kiállított háziorvosi igazolás alapján egészségi állapota indokolja,
- c) akinek szakorvosi vélemény alapján fogyatékosága, pszichiátriai betegsége indokolja,
- d) akinek szakorvosi vélemény alapján szenvedélybetegsége indokolja,
- e) aki Gárdonyi város közigazgatási területén bejelentett lakó- illetve tartózkodási hellyel nem rendelkezik és éjszakáit nem lakás céljára szolgáló helyiségben tölti és a város közigazgatási területét az ellátás igénybevétele előtt nyilatkozatában tartózkodási helyként megjelölte,
- f) aki regisztrált munkanélküli, jövedelemmel nem rendelkezik, és létfenntartása más módon nem biztosítható.

Az étkezést az Önkormányzat kérelem alapján biztosítja térítésmentesen.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idősök számára valamennyi településrészen elérhető a kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés. A településen közösségi színtér és könyvtár is működik, mely elérhető a településen lakó idősök számára. Számos idősöknek is szóló kulturális program van a településen. Magas létszámú nyugdíjas klubok működnek a településen, aktív szabadidős tevékenységek szervezésével (színház, múzeumlátogatás, kirándulások stb.).

c) idősök informatikai jártassága

A település időseire – generációjukból eredően – nem jellemző az informatikai jártasság, inkább csodálkozással és hitetlenkedve szemléli a fejlődést. Számítógépes tanfolyamok nincsenek a településen. Egyre inkább elterjed, de számszerű adat nem áll rendelkezésre.

d) a generációk közötti programok

Az ünnepek, például a húsvét és a karácsony alkalmából, a település óvodái rendszeresen közös programokat és fellépéseket szerveznek az idősök otthonaival és a nyugdíjas klubokkal.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen négy nyugdíjas klub működik, igen aktív tevékenységet folytatnak. Ehhez az önkormányzat anyagi támogatást nyújt, illetve a közösségi terek használatát biztosítja számukra.

A településen működő nyugdíjas klubok:

- 1.) Gárdonyi Géza Nyugdíjas Klub
- 2.) Vadvirág Nyugdíjas Klub

- 3.) Nyárutó Nyugdíjas Klub
- 4.) Gárdonyi Nyugdíjas Barátok Köre

Ezen kívül az idősebb korosztály igényeire reagáló főbb szervezetek és tevékenységek közül a legjelentősebbek:

- Agárdi Öregfiúk – fő tevékenység: labdarúgás, kis-, nagypályás és teremfoci.
- Iglice Népdalkör – fő tevékenységek: népdal, néptánc. A népdalkör önszerveződésből alakult, célja a népdalok szeretete, másokkal megismertetése.
- Agárdi „Éneklők” Kamarakórus – fő tevékenységek: népdal.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen nem biztosított az idősek nappali ellátása.	Az idősek nappali ellátásának megszervezése.
A településen nem jellemző az aktív, tevékeny időskor és az élethosszig tartó tanulás.	A nyugdíjas klubok támogatásával csökkenthető a településen élő idősek passzivitása.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.) szerint fogyatékos személy az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény **1. cikk** szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

2. cikk: Meghatározások

A „fogyatékossgal alapján történő hátrányos megkülönböztetés” a fogyatékossgal alapuló bármilyen különbségtételt, kizárást vagy korlátozást jelent, amelynek célja vagy hatása valamennyi emberi jog és alapvető szabadság másokkal azonos alapon történő elismerésének, élvezetének vagy gyakorlásának csorbítása vagy semmibe vétele a politikai, a gazdasági, a szociális, a kulturális, a civil élet terén, vagy bármely egyéb területen. Ez a hátrányos megkülönböztetés minden formáját magában foglalja, egyebek között az ésszerű alkalmazkodás megtagadását.

Az „ésszerű alkalmazkodás” az elengedhetetlen és megfelelő módosításokat és változtatásokat jelenti, amelyek nem jelentenek aránytalan és indokolatlan terhet, és adott esetben szükségesek, hogy biztosítsák a fogyatékossgal élő személy alapvető emberi jogainak és szabadságainak a mindenkit megillető, egyenlő mértékű élvezetét és gyakorlását.

„Egyetemes tervezés”-en a termékek, a környezet, a programok és szolgáltatások oly módon történő tervezését értjük, hogy azok minden ember számára a lehető legnagyobb mértékben hozzáférhetőek legyenek: adaptálás, vagy speciális tervezés szükségessége nélkül. Az egyetemes tervezés nem zárhatja ki a fogyatékkal élő személyek csoportjai számára szükséges támogató-segítő eszközök és technológiák indokolt esetben történő használatát.

3. cikk: Általános alapelvek

- a) a veleszületett méltóság, az egyéni autonómia tisztelete, beleértve a saját döntés meghozatalának szabadságát és a személyek függetlenségét;
- b) a hátrányos megkülönböztetéstől való mentesség;
- c) teljes és hatékony társadalmi részvétel és befogadás;
- d) a fogyatékkal élő személyek különbözőségének tisztelete és elfogadásuk az emberi sokszínűség, valamint az emberiség részeként;
- e) esélyegyenlőség;
- f) hozzáférhetőség;
- g) a nők és férfiak közötti egyenlőség;
- h) a fogyatékkal élő gyermekek formálódó képességeinek tisztelete, és a fogyatékkal élő gyermekek identitásuk megőrzéséhez fűződő jogának tiszteletben tartása.

4. cikk: Általános kötelezettségek

A részes államok kötelezettséget vállalnak arra, hogy biztosítják és elősegítik valamennyi alapvető emberi jog és szabadság teljes megvalósulását valamennyi fogyatékkal élő személy számára, a fogyatékos alapján történő bármiféle hátrányos megkülönböztetés nélkül.

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

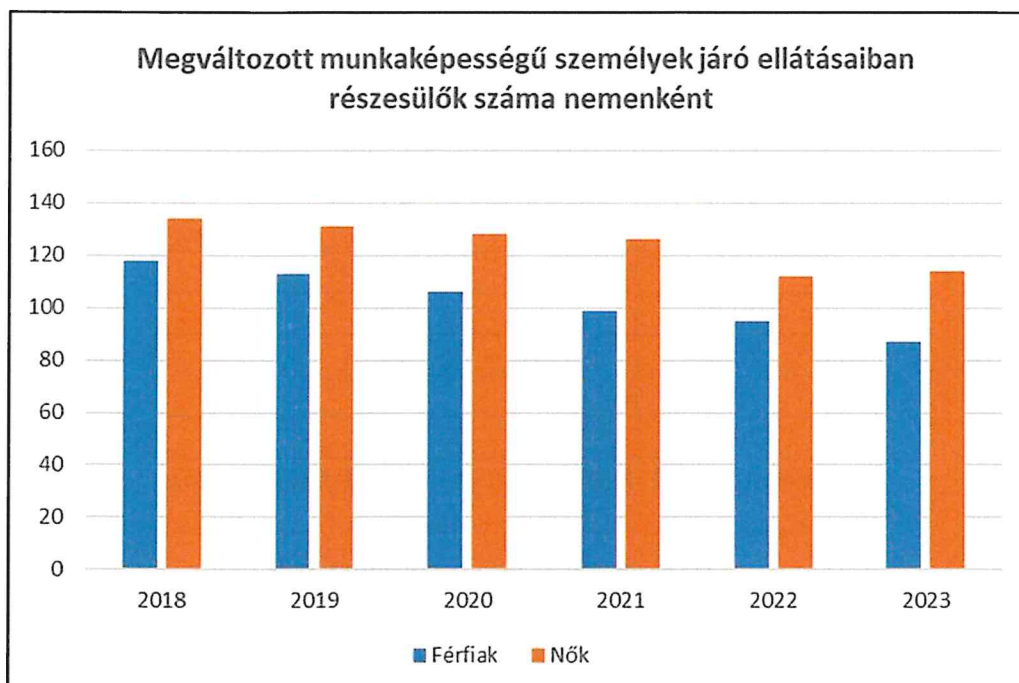
A településen fogyatékkal élő személyek számáról, fogyatékoságuk jellemzőiről nincs pontos adatunk, információnk. Ezért elsődleges feladatunk, hogy az információk összegyűjtésével képet kapjunk a fogyatékkal élő személyekről, az igényeikről, így lehetne tovább lépni a teendők meghatározásában.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2018	118	134	252
2019	113	131	244
2020	106	128	234
2021	99	126	225
2022	95	112	207
2023	87	114	201

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A megváltozott munkaképességű személy olyan egyén, aki valamilyen egészségügyi problémán (pl. betegség, baleset, rehabilitáció) esett át, ami csökkenti a munkavégzéshez szükséges képességeit, de nem feltétlenül áll fenn nála fogyatékoság. A fogyatékoság egy tartós és széleskörű állapot, míg a megváltozott munkaképesség általában valamilyen rehabilitációval kezelhető állapotot jelent.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslatától függően:

- a) rehabilitációs ellátás, vagy
- b) rokkantsági ellátás.

A rehabilitációs ellátás célja, hogy átmeneti pénzbeli és egyéb segítséget nyújtson azoknak, akik egészségügyi állapotuk miatt nem tudnak elhelyezkedni a munkaerőpiacon, de szeretnének visszakérülni oda. A rokkantsági ellátás ezzel szemben nem rehabilitálható embereknek nyújt pénzbeli segítséget.

A megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma fokozatosan csökken a településen. Ez az eddigi szociális ellátásokhoz hasonlóan szintén következhet a jogszabályi változásokból is, a rendszeres felülvizsgálatok során egyre több személy kerül ki a szociális ellátórendszerből. A férfiak aránya valamivel nagyobb csökkenést mutat, a nők körében (a 2022-es év kivételével) nagyjából kiegyenlített a helyzet.

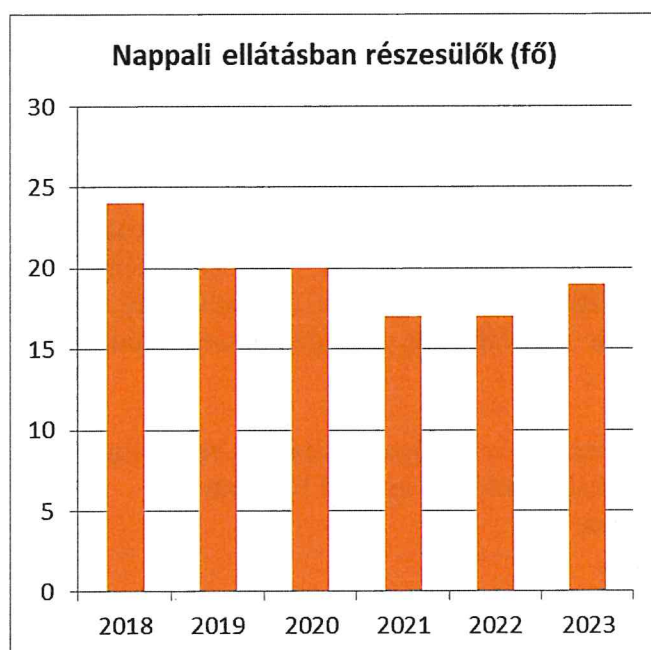
A fenti adatok nem teljeskörűen, de tartalmazzák azokat az információkat, amelyeknek teljesebb ismerete szükséges lenne a valódi helyzet leírására településünkön. Az adatok nem feltétlenül csak a fogyatékosággal élő személyt tartalmazza, csak azokat a személyeket, akik megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülnek. Ezen adatok évről évre csökkenést mutatnak a szigorodó jogszabályi változások miatt.

Az állandó lakosok közül a megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők aránya nagyjából 1-2% körül alakult az elmúlt öt évben. Közöttük a nők száma magasabb a férfiakénál.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2018	24
2019	20
2020	20
2021	17
2022	17
2023	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A nappali ellátás megszervezése önkormányzati feladat. Az települési önkormányzat 10 ezer fő feletti lakosú településen nemcsak az idősek nappali ellátását, hanem a többi célcsoport ellátására alkalmas nappali ellátást is köteles megszervezni. A fogyatékos személyek nappali ellátását nem minden települési önkormányzat, így Gárdony Város Önkormányzat sem képes gazdaságosan és szakmailag hatékonyan fenntartani, ezért ezt a feladatot az önkormányzattal kötött feladat-ellátási szerződés alapján az Országos Szociális Intézményfenntartó Központ látja el. A Központ által fenntartott, Székesfehérváron működő Napraforgók Háza intézményben van lehetőség a városban élő fogyatékos személyek nappali ellátásának biztosítására.

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékos személyek azok, akik valamilyen tartós testi, érzékszervi vagy szellemi fogyatékossgal élnek. A fogyatékossgok gyakran jelentős mértékben befolyásolják a mindennapi életet és a munkavégző képességet.

A Fot. 15. § szerint a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani

kell. A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató akkreditált munkáltatókat és a fejlesztő foglalkoztatást végző foglalkoztatókat a központi költségvetés támogatásban részesíti.

A településünkön nincs foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élő, megváltozott munkaképességű személyek számára, nincs a településen ilyen személyeket foglalkoztató munkáltató. Gárdonyban jelenleg nem foglalkoztat az önkormányzat fogyatékkal élő személyt.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

Gárdonyban a munkavállalást elősegíti, hogy az akadálymentesítés egyre több helyen valósul meg. A közintézményekben az akadálymentesítés nem csak a szolgáltatások igénybevételét, hanem az intézményekben történő munkavállalást is megkönnyíti.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A hátrányos megkülönböztetés sajnos utolérhető jelenség a foglalkoztatás területén, mert még mindig jellemzően egészséges személyeket szívesebben foglalkoztatnak. Nem minden munkáltató alkalmas arra, hogy fogyatékkal élő személyt foglalkoztasson.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A Fókusz Szociális Szolgálat végzi az étkeztetést, házi segítségnyújtást, családsegítést alapfeladatai ellátása körében. Az Egészségdokk Közhasznú Alapítvány biztosítja a közösségi ellátást szenvedélybetegek részére, a pszichiátriai betegek részére, valamint a nappali ellátást a kliensek otthonában. Egyre több kliens fordul segítségért a szolgáltatóhoz. A szolgáltató szoros együttműködésben végzi munkáját az önkormányzattal, a Fókusz Szociális Szolgálattal, valamint a házi orvosokkal.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékos személyek az önkormányzatnál megfelelő információhoz jutnak a jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásokról. Ezeket igénybe is veszik. Alapellátásként – amennyiben ennek szükségét érzik – biztosítható szociális alapszolgáltatás:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,

Az önkormányzat jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a Humán Család- és Gyermejjóléti Szolgálaton keresztül látja el.

Ápolást, gondozást nyújtó intézmény, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személye gondozóháza, lakóotthon a településen nincs.

Az alábbiakban felsoroljuk és röviden ismertetjük azokat az ellátási formákat, amelyeket jogszabályok biztosítanak a fogyatékkal élő személyek számára. Az ezekhez való hozzáférés helyi vizsgálata az esélyegyenlőségi helyzetelemzés egyik feladata.

Lehetséges, hogy a fogyatékos személy megfelelő információk hiányában nem részesül a számára jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásban. A településen élő ellátásban részesülő fogyatékosok számát a TeIR, KSH Tstar forrásokból szerezhethetjük be. Ezzel összevetésben lehetséges megbecsülni, hogy az egészségügyben vagy önkormányzati szolgáltatásokban pl. szociális érkeztetés, hajléktalan ellátás milyen létszámban fordulnak meg fogyatékosok, illetve

rendelkeznek-e statisztikai adatokkal. Javasolt bevonni a fogyatékos emberek helyi érdekvédelmi szervezeteit is, hiszen ők taglistáikkal és tagjaikkal tartott kapcsolatukkal segíthetik a folyamatot. A kapcsolatfelvétel kidolgozása fontos feladat annak érdekében, hogy minél pontosabb adatokkal rendelkezünk ezen ellátotti kör számáról, jellemzőiről.

Ellátási formák:

Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy – a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében, aki a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70%-os mértékű, és nyugellátást, baleseti nyugellátást vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátását részére nem állapították meg, rokkantsági járadékra jogosult.

Közlekedési kedvezmény: a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 02/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult, aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott, aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül, akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengén látónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.

A rendelkezésre álló adatok az önkormányzati ellátásokat, támogatásokat ölelik fel. A más jogszabályok alapján nyújtott ellátások tekintetében kevés adat áll rendelkezésre.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

Az egészségügyi alapellátások elérhetősége mindenki számára biztosítottak. A háziorvosi körzetek kialakítása és elhelyezkedése a város szerkezetéhez igazodik, minden településrészen megtalálhatóak az egészségügyi alapellátások.

Az Agárdi Gyógy-és Termálfürdőben már évtizedek óta nyújt egészségügyi szolgáltatásokat a beteg emberek számára. A fürdőben az alábbi szakellátások elérhetők el:

- reumatológiai szakellátás,
- balneoterápiás kezelések,
- fizioterápia,
- száraz gyógytorna.

A termálvíz, természetes gyógyerejénél fogva, kiválóan alkalmas kopásos mozgásszervi betegségek gyógykezelésére, hatásos idült gyulladással, mozgásszervi és nőgyógyászati betegségek, valamint balesetek, bénulások utáni állapotok kezelésére. Éppen ezért balneoterápiás kezeléseink rendkívül népszerűek a vendégek körében. Széles körű szolgáltatások közül

választhatnak, mint például a súlyfürdő, az orvosi gyögmasszázs, a szénsavas kádfürdő, a víz alatti vízszugármasszázs (tangentor), a víz alatti csoportos gyógytorna vagy az iszappakolás.

Bizonyos rehabilitációs szolgáltatásokhoz szakorvosi javaslat vagy beutaló szükséges (pl. fizioterápia, gyógytorna). A háziorvos az, aki felméri a beteg állapotát és szükség esetén szakorvoshoz irányítja a beteget. A szakorvos diagnózist állít fel, és ha szükséges, akkor beutalót ad a megfelelő rehabilitációs ellátásra.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, érzékelhető és biztonságos épített környezetre. A közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei többségében biztosítottak a településen. Az épített környezet, utak, épületek felújítása, építése során figyelembe kell venni a fizikai és infokommunikációs akadálymentesség szempontjainak érvényesülését. Ahogy ez országosan is tapasztalható, a mi településünkön sem tökéletes a helyzet. De minden beruházás során odafigyelünk arra, hogy megfeleljünk az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendeletben (OTÉK) előírt akadálymentességi követelményeknek.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesíttség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A közhasznú épületek vagy épületrészek oktatási, egészségügyi, szociális, kulturális, művelődési vagy sporttevékenységek céljait szolgálják. Az önkormányzati, hatósági, közigazgatási és igazságszolgáltatási célokra fenntartott épületek vagy épületrészek a tevékenységük súlya miatt kiemelt jelentőséggel bírnak. Ezek komplex akadálymentesítése jelenleg nem teljeskörűen megoldott a településen, de törekszünk arra, hogy ez megváltozzon és addig is minél kisebb mértékű hátrányt jelentsen az érintett lakók számára.

A fizikai akadálymentesség elsősorban a mozgásukban akadályozott személyek, idősek, nők és gyermekek számára, míg a többi fogyatékosági csoport számára az infokommunikációs akadálymentesség a jogos igény. Ilyenek a kontrasztos színekkel készült táblák, tapintható információk, hallható segítség, jelnyelvi segítség, a belső környezetben való tájékozódást elősegítő piktogramok, feliratok.

Az alábbi táblázatokból látszik, hogy akadálymentesítés területén számos tennivaló van. Nagyon sok helyen hiányzik a minimális elvárásoknak mondható feltétel megléte az akadálymentességhez. Ehhez kapcsolódóan kell egy helyzetfelmérést készíteni, ütemtervvel, források meghatározásával, hogy minél több helyen megvalósuljon az akadálymentes közlekedés.

A települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége:

		Igen/Nem								
		Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
	középfok	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
	felsőfok	0	0	0	0	0	0	0	0	0
egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	járóbeteg szakellátás	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	alapellátás	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
kulturális, művelődési intézmények		igen	igen	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
önkormányzati, közigazgatási intézmény		nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség		nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények		nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

A településen lévő munkahelyek akadálymentesítettségével nem rendelkezünk információkkal.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az akadálymentes közösségi közlekedés gyalogos és tömegközlekedési eszközös feltételei nemteljes körűen adottak.

	Igen/Nem								
	Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
Helyi és távolsági tömegközlekedés	igen	igen	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
Buszpályaudvar, buszvárók	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
Vasútállomás	igen	igen	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
Közterület (utca, járda, park, tér)	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások

A településen speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye nincs, mivel nem merült fel jelentős igény. A fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye a vármegyeszékhelyen található.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A település a releváns jogszabályokban meghatározottakon felül nem biztosít hátránykompenzáló juttatásokat, szolgáltatásokat.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A fogyatékossgal élő személyek száma nagyon kevés, a megváltozott munkaképességű személyek aránya 1-2% körüli a településen. A fejlesztések, programok megvalósítása során

törekszünk arra, hogy az akadálymentesség biztosítva legyen és mindenki igénybe tudja venni a szolgáltatásokat.

7.5 A fogyatékossgal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékossgal élők fokozottan érintő társadalmi problémák nincsenek a településen, az az akadálymentesség hiányosságaitól eltekintve. Az önkormányzat folyamatosan nyomon követi azokat a pályázati lehetőségeket, amelyek lehetővé teszik az akadálymentesítés megvalósítását.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fogyatékossgal élő személyek száma és igénye nem ismert pontosan.	A fogyatékkal élő személyek számának, igényeinek ismeretében azok célzottabb és hatékonyabb kielégítése.
Az önkormányzat és intézményei nem teljeskörűen akadálymentesek.	A fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítéssel biztosítható a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése

A városban számos civil, egyházi szolgáltató, érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések működnek, melyek tevékenységükkel segítik ezen programban vizsgált célcsoportok esélyegyenlőségének megteremtésének lehetőségét. A helyi önkormányzatnak, a szociális, kulturális, oktatási intézményeknek, az egyházközösségeknek, az önszerveződő civil szervezeteknek közös érdeke és felelőssége, hogy a településen élők ne szenvedjenek hátrányos megkülönböztetést, esélyegyenlőségük biztosítva legyen.

A városban működik közfeladat ellátóként 2 iskola, 4 óvoda, 1 szociális intézmény, 1 könyvtár és kulturális központ több telephellyel, felölelve ezzel az egész város területét, hogy mindenki számára biztosítva legyen az egyenlő hozzáférés a különböző szolgáltatásokhoz.

A közös cél elérése érdekében számos civil szervezet működik a városban különböző célcsoportok segítésére, mint például:

- Agárdi Iskoláért Alapítvány, Gárdonyi Iskolánkért Alapítvány, Óvodákat segítő alapítványok (gyerekek, mélyszegénységben élők)
- Gárdonyi Géza Nyugdíjas Klub, Vadvirág Nyugdíjas Klub, Gárdonyi Nyugdíjas Baráti Köre, Nyárutó Nyugdíjas Klub,
- Agárdi Öregfiúk, Agárdi Tenisz Club, Gárdonyi Városi Sportklub, Dinnyési Sport Egyesület, Velencei-tavi Életmód Klub (sport területén segíti a városban élők minden korosztályban), Velencei-tavi Sportért és Kultúráért Egyesület, Gárdonyi Sportlövő Klub, Velencei-tavi Rögbi és Kézilabda Sport Egyesület, Velencei-tavi Vízisport Szövetség

- Alborada Kórus, Harmónia Művészeti Alapítvány, Iglice Népdalkör, Agárdi „Éneklők” Kamarakórus (kulturális tevékenység, városi rendezvények stb. megcélózva ezzel az aktívan résztvenni kívánókat, és biztosítva a lehetőséget az érdeklődők számára a kikapcsolódásra),
- Egyházi szervezetek (mélyszegénységben élők, gyerekek, idősek segítése),
- Egészségdokk Közhasznú Alapítvány (szenvedélybetegek nappali intézményi ellátása, hozzátartozók segítése, iskolai egészségfejlesztési és drogprevenciós programok, ifjúság mentálhigiénés segítése),
- Életművész Ifjúsági Egyesület (gyerekek, fiatalok, rászorulók segítése),
- Tókörményei Hölgyek Társasága Velencei-tavi Egyesülete (nők, gyerekek, idősek),
- Zsongó Bárka Egyesület (gyerekek, családok),
- Gárdony Városi Polgárőrség, Agárdi Polgári Együtműködés Egyesület, Dinnyési Polgárőr Egyesület, Skorpió Bűnmegelőző Polgárőr Önkéntes Tűzoltó Egyesület (idősek, és az egész város lakosságának segítése, a rend, vagyon és személyvédelem elősegítése, illetve biztosítása),
- Velence Greens Természetbarát Sportegyesület (2018 tavaszán alakult, szabadidős és tömeg- sporttevékenységek népszerűsítése, rendezése Gárdony Városában a társadalmi és a közösségi élet kibontakoztatása érdekében, a természetbarát, egészséges életmódra nevelés, család- és ifjúsági, szabadidős, sportrendezvények szervezése, rendszeres sportolás, testedzés, versenysport iránti igények felkeltése és ápolása, a környezetvédelmi és természetvédelmi tudatosság növelése),
- Gárdonyi Építész és Mérnökkör (Gárdony város régi értékeinek – épületek, építmények, közterek, parkok és műalkotások – felkutatása, bemutatása),
- Gárdony Város és Térsége Turisztikai Egyesület (Gárdony város közigazgatási területén szervezni a turizmus menedzsment non-profit szakmai feladatait),
- Velencei-tavi Turisztikai Egyesület (a Velencei-tó környékén élő lakosság bevonásával turisztikai paradicsom létrehozása, a vendégek idecsalogatása színvonalas kiszolgálással és programok szervezésével pl. Hólégballon, Festőverseny, képzőművészeti kiállítások),

A kitűzött célok elérése érdekében a meghatározott feladat ellátása érdekében az összefogás jegyében számos együttműködési megállapodás megkötésére sor került, és ez a jövőben is tendencia lesz. Gárdony Város Önkormányzata évek óta a költségvetéséből támogatja a civil szervezetek működését, a közös célok elérését.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása

Az önkormányzat jó kapcsolatot tart fenn, és ápol a tókörményei településekkel, térségi közösségekkel, társulásokkal. Óvodai nevelés feladat-ellátás tekintetében két településsel van szoros kapcsolat, egészségügyi ellátás vonatkozásában egy településsel stb.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Gárdonynak nyolc testvérvárosa van. A kapcsolatok kiteljesedésének legfőbb színtere a kultúra világa. Fontos cél egymás kultúrájának, hagyományának, történelmének megismerése, annak tiszteletben tartása, és kölcsönös ápolása, kulturális csereprogramok szervezése. Az együttműködés kiterjed a városok diákjainak szóló csereprogramokra, Támogatjuk az iskolák közti együttműködést, elősegítjük a diákok közti csereprogramokat, valamint a közös érdekekkel

bíró témák kidolgozását, az azokkal való foglalkozást. Az együttműködések további területei még a sport, gazdasági és kereskedelmi jellegű tevékenységek, kölcsönös részvétel kiállításokon, vásárokon.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, anyagi és erkölcsi segítségnyújtás, adományok eljuttatása a rászoruló családok számára, vásárok, piacok szervezése. Jótékonyági bevételek felhasználása kirándulásokra, nyári táborok szervezése.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

Nautis Szálló, vállalatok, vendéglő egységek pénzbeli, természetbeni adománya.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába

A Helyi Esélyegyenlőségi Program tervezetét Gárdony Város Önkormányzatának Képviselőtestülete, a Polgármesteri Hivatal dolgozói, az állami és önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, a település lakossága előzetes véleményezés, esetleges módosító javaslatok megtétele céljából tanulmányozhatja. Helyi Esélyegyenlőségi Program a Polgármesteri Hivatalban bárki számára elérhető, olvasható és véleményezhető.

Gárdony Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a fentebb felsorolt intézmények, civil szervezetek, valamint a lakosság meghívása mellett, nyilvános képviselő-testületi ülésen tárgyalja és fogadja el a Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot

Gárdony Város Önkormányzata legfontosabb célja a településen élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely

- erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést, a lokálpatriotizmus, a társadalmi szolidaritást,
- kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára,
- tudatos és partnerségen alapuló intézkedései hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetősége javul.

Olyan településen kívánunk élni, ahol a lakosaink közül minél többen válnak munkából élő, családjuk eltartására és a közterhek viselésére alkalmas polgárokká. További célunk, hogy minden gárdonyi polgár számára is fokozottan érvényesüljön a fizikai infrastruktúra és a szociális szolgáltatások (közszolgáltatások, szociális és közösségi szolgáltatások, stb.) rendszeréhez való minőségileg sokkal jobb hozzáférés.

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák beilleszkedve, a közösségi normákat elfogadva, ugyanakkor a kirekesztettség érzése nélkül élhetünk. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők számára megnyíljon a felemelkedés lehetősége. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges testi, lelki, érzelmi és erkölcsi fejlődésének biztosítását. Folyamatosan odafigyelünk az idősek helyzetére, egészségi állapotára. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenjogúság biztosítását. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők napi problémáinak megoldására.

A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)
---

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A mélyszegénység nem jellemző a településen, de vannak családok, akik anyagi nehézségekkel küzdenek.	Az önkormányzat a rendelkezésre álló eszközeivel megpróbálja segíteni őket.
	A mélyszegénységben élők gyakran nem tudnak kitörni helyzetükből, a hátrányok generációról generációra öröklődnek.	A mélyszegénységben élő gyermekek támogatása, hogy esélyt kapjanak a szegénységből való kitörésre.
Gyermekek	A gyermek házi orvosok leterheltsége nagyon megnövekedett.	A megfelelő szakmai munka ellátása érdekében új gyermek házi orvosi körzet létrehozása szükséges.
	A veszélyeztetett, védelembe vett gyermekek száma növekedik.	A jelzőrendszer tagjainak képzése, támogatása.
Idősek	A településen nem biztosított az idősek nappali ellátása.	Az idősek nappali ellátásának megszervezése.
	A településen nem jellemző az aktív, tevékeny időskor és az élethosszig tartó tanulás.	A nyugdíjas klubok támogatásával csökkenthető a településen élő idősek passzivitása.
Nők	A településen élő nőknek a gyermekvállalás után nincs lehetőségük a közösségi életben való	A közösségi terek fejlesztése, zöldterületek, parkok színvonalának javításával csökkenthető a

	részvételre és társas kapcsolataik ápolására.	gyermekvállalás utáni nők társadalmi elszigeteltsége.
	A nők elleni, családon belüli erőszak rejtett problémaként jelen van a településen.	Tájékoztató, felvilágosító programok szervezésével, szakmai szervezetek bevonásával csökkenthető a nők áldozattá válása.
Fogyatékkal élők	A fogyatékossgal élő személyek száma és igénye nem ismert pontosan.	A fogyatékkal élő személyek számának, igényeinek ismeretében azok célzottabb és hatékonyabb kielégítése.
	Az önkormányzat és intézményei nem teljeskörűen akadálymentesek.	A fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítéssel biztosítható a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés.
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	A helyi szervezetekkel való kapcsolatok nem kiépültek.	Kapcsolatfelvétel, együttműködés a helyi szervezetekkel a település fejlődése érdekében.
	A településen kevés a sportolási lehetőség.	Az önkormányzat a lehetőségeihez mérten igyekszik minél szélesebb körben biztosítani a sportolás lehetőségét.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák beilleszkedve, a közösségi normákat elfogadva, ugyanakkor a kirekesztettség érzése nélkül élhetünk.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők számára megnyíljon a felemelkedés lehetősége.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges testi, lelki, érzelmi és erkölcsi fejlődésének biztosítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek helyzetére, egészségi állapotára.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenjogúság biztosítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők napi problémáinak megoldására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetésében feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma												
1	Helyi szervezetek adatbázisának létrehozása	Az önkormányzat nem rendelkezik olyan adatbázissal, mely a helyi szervezeteket és azok tevékenységeit tartalmazza.	Az önkormányzat és a helyi szervezetek együttműködésének javítása településfejlesztési célok érdekében.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Kapcsolatfelvétel a helyi szervezetekkel, adatbázis létrehozása.	Polgármester, Jegyző	2025.12.31.	Adatbázis elkészülte	Informatikai eszközök, meglévő humán erőforrás	5 év	Nem releváns
2	Busz beszerzése	A nappali ellátásra történő eljutást mindenkinek magának kell megoldania, ezért sokan nem tudják igénybe venni a szolgáltatást.	Több idő, fogyatékkal élő személy veszi igénybe a nappali ellátást.	Éves költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Igények felmérése, pályázatok figyelése, busz beszerzése	Polgármester, Jegyző	2027.12.31.	Busz beszerzése	Pályázati forrás, meglévő humán erőforrás	5 év	Nem releváns
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Tartós élelmiszer osztás	A magas élelmiszerárak miatt a	A szociálisan rászoruló családok	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi	Igényfelmérés, támogatók vagy pályázati források	Polgármester, Jegyző, Fókusz Szociális	2025.12.31.	bevonott családok száma	meglévő humán erőforrás,	5 év	Nem releváns

		mélyszegénységben élő családoknak a tartós élelmiszerek megvásárlása nagy anyagi terhet jelent.	hozzájussanak a tartós élelmiszerekhez, anyagi helyzetük javuljon.		Felzárkózási Stratégia 2030	felkutatása, tartós élelmiszer osztás a rászoruló családoknak	Szolgálat vezetője-			támogatók által felajánlott tartós élelmiszer vagy pályázati forrás		
2	Tűzifa osztás	A növekvő energiaárak miatt a mélyszegénységben élő családok egyre nehezebben tudják fedezni a fűtés költségeit.	A szociálisan rászoruló családok fűtési költségeinek csökkentésével anyagi helyzetük javuljon.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Igényfelmérés, egyeztetés a Gárdonyi Városüzemeltetési Kft. vezetőjével, a kivágott közterületi fák tűzifaként történő hasznosítása, szétosztása a rászoruló családok számára.	Polgármester, Jegyző, Gárdonyi Városüzemeltetési Kft. vezetője	2025.12.31.	bevont családok száma	meglévő humán erőforrás, kivágott közterületi fa	5 év	Nem releváns
3	Tankötelezettség betartásának erősítése	Nő az 50 órát meghaladó igazolatlan hiánnyal érintett gyermekek száma. A mélyszegénységben élő családoknál a szülők saját problémáik miatt nem tudják megfelelően támogatni gyermekeiket.	A mélyszegénységben élő gyermekek motiváltak maradjanak, és legyen lehetőségük kitörni a szegénységből	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	A jelzőrendszer tagjainak képzése, a szülőkkel történő együttműködés támogatása, a Bursa Hungarica ösztöndíj népszerűsítése.	Gárdonyi Város Önkormányzata, oktatási intézmények	2025.12.31.	az 50 órát meghaladó igazolatlan hiánnyal érintett gyermekek száma csökken	meglévő humán erőforrás	5 év	Nem releváns

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Gyermek háziorvosi körzet bővítése	A gyermek háziorvosok leterheltsége nagyon megnövekedett, a megfelelő	A gyermek háziorvosok tehermentesítése, a gyermekek zökkenőment	Gazdasági Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Egy új, 3. gyermek háziorvosi körzet kialakítása.	Polgármester, Jegyző	2027.12.31.	Az új, 3. gyermek háziorvosi státusz betöltése	Önkormányzati forrás	5 év	Nem releváns
---	------------------------------------	---	---	-------------------	---	---	----------------------	-------------	--	----------------------	------	--------------

		szakmai munka ellátása érdekében új státusz létesítése szükséges.	es, minőségi egészségügyi alapellátások biztosítása.									
2	Önkéntes fogadóhelyek adatbázisának elkészítése	Az érettségi előtt kötelező 50 órás önkéntesség teljesítésének lehetőségeinek nem ismertek.	Az érettségi előtt álló diákok tehermentesítése és a közösségi szerepvállalás erősítése a településen.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Önkéntes fogadóhely felkutatása, kapcsolatfelvétel az önkéntes fogadóhelyekkel, adatbázis elkészítése.	Gárdony Város Önkormányzat, oktatási intézmények	2025.12.31.	Adatbázis elkészülte	Informatikai eszközök, meglévő humán erőforrás	5 év	Nem releváns
3	Háztartás gazdálkodás, pénzügyi ismeretek átadása	A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek háztartás-gazdálkodási, pénzügyi ismeretei hiányosak, mivel a szülők nem tudják átadni a megfelelő ismereteket.	Öngondoskodás megtanítása.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Foglalkozás szervezése a HH, és HHH helyzetű gyermekek részére szakemberek bevonásával, kötetlen beszélgetés kezdeményezése.	Gárdony Város Önkormányzat, oktatási intézmények	2026.12.31.	Megszervezett foglalkozások, résztvevők száma	Pénzügyi forrás, meglévő humán erőforrás	5 év	Nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Közösségi terek fejlesztése	Szülés után otthon maradó szülők elmagányosodnak, ami családi konfliktusokhoz vezethet.	Otthon maradó szülők be tudjanak kapcsolódni a közösségi életbe.	éves költségvetés, az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Közösségi terek színvonalának felmérése, javítása, szabadidős programok szervezése, otthon lévő anyukák felkeresése, bevonása.	Polgármester, Jegyző	2026.12.31.	Programok száma, résztvevők száma	Pénzügyi forrás, meglévő humán erőforrás.	5 év	Nem releváns
2	Nők áldozattá válásának	A nők elleni, családon	Kevesebb nő váljon a nők	-	Magyar Nemzeti	Tájékoztató, felvilágosító	Önkormányzat, rendőrség,	2026.12.31.	Megszervezett tájékoztatók,	Pénzügyi forrás,	5 év	Nem releváns

	megelőzése.	belüli erőszak rejtett probléma a településen, nincs hatékony védekezés ellene.	elleni, családon belüli erőszak áldozatává.		Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	programok szervezése szakmai szervezetek bevonásával.	polgárórség.		programok, fénykép	meglévő humán erőforrás		
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Idősek nappali ellátásának megszervezése	A teleüléson az idősek nappali ellátása nem biztosított.	Az időskori elmagányosodás, leépülés megelőzése.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Az idősek részére a szükséges segítség, társaság és foglalkozások biztosítása.	Polgármester, Jegyző, Fókusz Szociális Szolgálat vezetője-	2026.12.31.	Az idősek nappali ellátását igénybevevők száma	Önkormányzati forrás	5 év	Nem releváns
2	Aktív időskor	Közösséghez tartozás, aktív társadalmi részvétel nehezítettség e.	Minél több 65 év feletti vegyen részt a közösségi életben, programokban. Idősek tudásátadása (generációk közti tanulás) gyermekek fejlesztése, mentorálása során.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	A 4 működő nyugdíjas klub támogatása infrastruktúra, közösségi tér biztosításával és anyagi forrással. Programok szervezése, népszerűsítése, tájékoztatás elősegítése a potenciális résztvevők körében. Gyermekek mentorálása, fejlesztése.	Jegyző, Civil Szervezetek	2025.12.31.	Megkeresett személyek száma, résztvevők számának növelése.	Informatikai, média eszközei, meglévő humán erőforrás, civil szervezete	5 év	Nem releváns
V. A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége												
1	Fogyatékkal élő személyek számának és igényeinek meghatározása	Fogyatékkal élő személyek száma és igényei nem ismertek pontosan.	A fogyatékkal élő személyek számának, igényeinek ismeretében azok célzottabb és hatékonyabb kielégítése.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Kérdőívek, szórólapok készítése, ellátás megvalósításának kidolgozása.	Jegyző, Polgármester	2025.12.31.	Megkeresett személyek száma, ellátást igénybe vevő személyek száma	Informatikai, média eszközei, meglévő humán erőforrás, civil szervezetek	5 év	Nem releváns
2	Hiányos akadálymentesítettség	Az önkormányzat és	Fogyatékkal élő személyek esélyegyenlős	-	Magyar Nemzeti Társadalmi	Felmérés, célkitűzés, tervezés, megvalósítás	Jegyző, Polgármester	2027.12.31.	Tervezett és megvalósított akadálymentes	Pénzügyi forrás, meglévő	Hosszú távú fenntartás	Nem releváns

	csökkentése	intézményeinek fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítése nem teljeskörűen megoldott.	égének növelése, szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáféréseinek biztosítása.		Felzárkózási Stratégia 2030	ütemezése, pénzforrás biztosítása.			sítések	humán erőforrás		
3	Találkozási lehetőség biztosítása	A mozgássérültek részére a találkozási lehetőség nem biztosított.	A mozgássérültek részére a találkozási lehetőség biztosított legyen.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Kapcsolatfelvétel a Fejér Vármegyei Mozgássérültek Egyesület Gárdonyi Csoportjával, helyiség keresése, biztosítása.	Jegyző, Polgármester	2025.12.31.	Résztevők száma	Meglévő humán erőforrás	5 év	Nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzeti önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

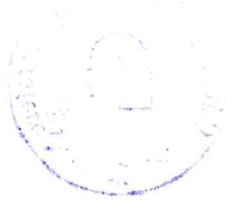
Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Gárdony Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Gárdony Város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 90/2025. (II. 27.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

Gárdony Város Képviselő-testületének Gárdony Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programja (2025-2030) elfogadásáról szóló 90/2025. (II. 27.) számú határozatának kivonata.

Gárdony, 2025. február 28.

Eötvös Pál
polgármester

KIVONAT
Gárdony Város Önkormányzat Képviselő-testületének
2025. február 27-én megtartott testületi üléséről

24.) Javaslat Gárdony Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadására

Előadó: Eötvös Pál polgármester

**Gárdony Város Önkormányzat
Képviselő-testületének
90/2025. (II. 27.) határozata
„Javaslat Gárdony Város Önkormányzat Helyi
Esélyegyenlőségi Programjának elfogadására”
tárgyában**

Gárdony Város Önkormányzat Képviselő-testülete az előterjesztés melléklete szerint elfogadja Gárdony Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programját a 2025-2030 időszakra vonatkozóan. Felhatalmazza a polgármestert annak aláírására.

Határidő: azonnal

Felelős: Eötvös Pál polgármester

Kmf.

Eötvös Pál sk.
polgármester

Jankovics Zoltánné sk.
jegyző

A kiadmány hitelélül:

Horváth Brigitta

Horváth Brigitta
szervező

Gárdony, 2025. február 28.